

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O. P. S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

PYTLÁCTVÍ JAKO TRESTNÝ ČIN

Autor práce: Petr Pořádek

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: Kombinované studium

Vedoucí práce: JUDr. Jan Bouchal

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2014

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce JUDr. Janu Bouchalovi za cenné rady, připomínky, metodické vedení a konzultační činnost.

ABSTRAKT

PORADEK P, *Pytláctví jako trestný čin : bakalářská práce*. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, o.p.s., 2013. 77 s. Vedoucí bakalářské práce : JUDr. Jan Bouchal

Klíčová slova: pytláctví, trestný čin pytláctví, nelegální lov zvěře, nelegální lov chráněných živočichů, přestupek pytláctví.

Bakalářská práce vymezuje problematiku pytláctví na území České republiky, kdy se zaměřuje především na aplikaci současné legislativy, v návaznosti na efektivní potlačení této trestné činnosti.

Komplexně shrnuje problematiku pytláctví a s tímto spojenou právní úpravu, od historie až do současnosti. Podrobně se věnuje také činnosti policie i dalších organizací, včetně preventivních kroků ve spolupráci s veřejností. Studie nabízí částečné srovnání s aplikací legislativy v zahraničí, vývoj trestné činnosti pytláctví po změně právní úpravy v ČR a zejména návrh opatření pro orgány činné v trestním řízení, stejně tak jako pro zainteresované subjekty.

ABSTRACT

POŘÁDEK, P. *Poaching, as a criminal offense : Bachelor thesis*. České Budějovice : The College of European and Regional Studies, 2014. 77 p. Supervisor : JUDr. Jan Bouchal

Key words: poaching, wildlife crime, illegal hunting, protected animals poaching, offense of poaching

This bachelor thesis deals with poaching in the area of the Czech Republic. It is focused mainly on application of current legislation, particularly on effective reduction of this kind of crime.

This paper summarize the topic of poaching including its legislation since past to present. It also describes the activities of police and other organisations in detail, as well as preventive measures in cooperation with public. This study provides also partial comparison of legislation among other countries, development of poaching after legislative changes in the CR and especially proposal of preventive and curative measures for authorities dealing in criminal proceeding, as well as concerned entities.

Obsah

ÚVOD DO PROBLEMATIKY	8
1. Cíl a metodika bakalářské práce	10
2. Historický vývoj právní úpravy pytláctví.....	11
2.1 Pytláctví a právní úprava od středověku do roku 1918.....	12
2.2 Pytláctví a právní úprava od roku 1918 do roku 1961	15
2.3 Pytláctví a právní úprava od roku 1961 do roku 1989	19
2.4 Pytláctví a právní úprava po roce 1989.....	20
3. Stávající právní úprava pytláctví.....	26
4. Komparace starého a nového zákona.....	28
5. Výše škody jako znak skutkové podstaty.....	30
6. Pytláctví jako přestupek.....	32
7. Kriminologická charakteristika pytláctví.....	34
7.1 Způsoby páchaní pytláctví a jejich klasifikace	34
7.1.1 Pytláctví s cílem získat maso – zvěřinu	35
7.1.2 Pytláctví páchané za účelem zisku trofeje	36
7.1.3 Pytláctví páchané s cílem ukojení lovecké vášně	37
7.2 Podle počtu pachatelů	38
7.2.1 Pytláctví páchané jedincem.....	38
7.2.2 Pytláctví páchané ve dvojici	39
7.2.3 Pytláctví páchané organizovanou skupinou	39
7.3 Podle nástrojů použitých k dokonání pytláctví	40
7.3.1 Pytláctví páchané pomocí střelných zbraní.....	40
7.3.2 Pytláctví z vlastních řad	40
8. Typické kriminologické stopy	43
8.1 Trasologické stopy	44
8.2 Balistické stopy	45
8.3 Biologické stopy	47
9. Typický postup vyšetřování TČ pytláctví	48
9.1 Kriminologické situace a zvláštnosti podnětů vyšetřování	48
9.1.1 Zvláštnosti počátečních vyšetřovacích a operativně pátracích úkonů	49
9.1.2 Zvláštnosti kriminologických verzí, plánování a organizace vyšetřování	50
9.2 Vyšetřovací a operativně pátrací úkony	52
9.2.1 Výslech obviněného	52
9.2.2 Výslech svědků	53
9.2.3 Expertizy	54
9.2.4 Rekognice a vyšetřovací pokus.....	54
10. Kriminologická prevence TČ pytláctví	55
11. Zahraniční právní úprava - Slovensko.....	56
12. Vývoj pytláctví od účinnosti trestního zákoníku č.40/2009 Sb.	59
13. Návrh sjednocujícího postupu pro zainteresované subjekty a orgány činné v trestním řízení při ochraně proti pytláctví.....	62
13.1 Na úseku hospodářských subjektů.....	62
13.2 Na úseku myslivosti.....	65
13.3 Na úseku PČR.....	66
13.4 Na úseku státního zástupce	70
13.5 Na úseku soudu	71
14. Důvody na změnu a návrh nové skutkové podstaty TČ pytláctví	72

ZÁVĚR.....	75
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	78
PŘÍLOHOVÁ ČÁST	80

ÚVOD DO PROBLEMATIKY

Pytláctví bylo již od svého prvopočátku tvrdě potlačováno panovníkem, neboť tento neměl zájem na tom, aby jej poddaný lid „krátil“ na jeho lovecké kratochvíli a majetku v podobě upytlačené zvěře. Středověké tresty za pytláctví byly kruté a z pohledu dnešní doby nepřijatelné. I přes to se pytláčilo bez ohledu na dobu, hrozící tresty i válečný stav.

V době od roku 1918 bylo pytláctví spojeno s agresivitou pytláků, avšak státem zavedená opatření začala množství případů spojených s pytláctvím snižovat. Až do roku 1989 bylo potlačení pytláctví relativně účinné. Po roce 1989 však přišel značný zvrat, kdy pytláctví začalo nabývat na oblibě a rozmachu. Toto lze přisuzovat jak nově nastalé demokracii, kterou si každý vysvětloval po svém, tak především díky nepříliš dobré legislativě dané doby. S odstupem několika let až do roku 2010 se situace v potlačení pytláctví, díky poměrně účinným zákonům stabilizovala. K zásadní změně v dané problematice však došlo se vnikem nového trestního zákoníku, kdy tímto byly pytlákům prakticky otevřeny dveře k opětovnému rozmachu jejich ilegální činnosti. Uvedená rekodifikace trestního zákona, značně změnila skutkovou podstatu přečinu pytláctví. Tento krok přinesl značné množství horlivých debat a připomínek ze strany odborné veřejnosti. Za účelem objasnění dané problematiky ve své práci uvádím komparaci trestního zákona č.140/1961 Sb., a trestního zákoníku č. 40/ 2009.

Téma pytláctví a s ním spojenou problematiku jsem si zvolil pro svou práci z toho důvodu, že uvedenou zákonnou změnou vyvstaly některé nejasnosti a taktéž nepřesnosti plynoucí z diskuzí zainteresovaných stran. Svou prací bych chtěl případné nejasnosti vysvětlit, stejně tak jako je mým zájmem vyvrátit případné nepřesnosti a domněnky zainteresovaných, zejména kritiků nové skutkové podstaty přečinu pytláctví. Nemalou měrou mě přiměla k volbě tohoto tématu skutečnost, že trestná činnost pytláctví je v České republice neefektivně potlačována, o čemž svědčí předkládané statistiky, kde je objasněnost pytláctví každoročně v nízkých číslech.

Pracuji jako policista a ve volném čase se aktivně věnuji myslivosti. Uvedená problematika mě zajímá a částečně trápí, neboť osobně považuji právě spolupráci policistů a myslivců jako zásadní pro potlačení trestné činnosti pytláctví. Ne vždy je však tato spolupráce ideální, v některých místech a situacích téměř neexistuje.

Díky svému povolání i výkonu myslivosti jakož to volnočasové aktivity, jsem měl v této práci možnost částečně prezentovat vlastní názory, návrhy a zkušenosti získané z vlastní praxe. Nejčastěji jsem ve své práci čerpal informace z materiálů pana plk. Doc. JUDr. Miroslava Němce, Ph.D., kterého osobně považuji za předního kriminalistického odborníka na danou problematiku. Tomuto autorovi nebylo přehlíženo pytláctví po roce 1989 lhostejné a zasadil se o sestavení prvních materiálů směřovaných na odhalování a vyšetřování této trestné činnosti ze strany PČR. Jako další literaturu jsem v práci používal odborné publikace a periodika zaměřené na myslivost a kriminalistiku, dále interní statistiky a vyšetřovací spisy, policistům PČR běžně přístupné.

Při psaní práce jsem využíval zejména obecných kriminalistických věd, nejčastěji pozorování, srovnávání a popisování. Věnuji se problematice pytláctví od prvopočátku až do současnosti. Mimo jiné se zaměřuji na trestněprávní postihy, které pytlákům hrozily od dob středověkých panovníků až do doby současné. Jakožto policista jsem se také důsledně zaměřil na, z mého pohledu, potřebnou metodiku odhalování a vyšetřování pytláctví, kde se věnuji problematice spojené se vznikem kriminalistických stop a specifických situací, které při této trestné činnosti mohou nastat. Kriminalistické prevenci v této práci věnuji samostatnou kapitolu, ve které popisují spolupráci s veřejností a dobrovolnými organizacemi, které svou činnost směřují především na ochranu chráněných šelem a ptáků.

V práci uvádím návrhy „*de lege ferenda*“ směřující k případnému návrhu nové skutkové podstaty trestného činu pytláctví, k postupu zainteresovaných stran a orgánů činných v trestním řízení.

Svou prací, která svým obsahem tvoří kompletní materiál pro předcházení a potlačování pytláctví, bych rád přiblížil danou problematiku kolegům z řad policistů a myslivců, neboť seznámení s danou problematikou považuji za přínosné rozšíření potřebných vědomostí v daném oboru. Práce by svým obsahem mohla být podkladem pro policejní metodiky, stejně tak jako pro studenty středních a vysokých škol při studiích oborů zaměřených na myslivost, ochranu přírody, právo a policii.

1. Cíl a metodika bakalářské práce

Problematiku pytláctví upravoval v historických dobách právní řád, který umožňoval vyjma fyzických trestů i trest smrti. Postupem let docházelo v právní úpravě k častým změnám, kdy se tresty za pytláctví zmírňovaly. V šedesátých letech dvacátého století se tyto úpravy ustálily v ust. § 178a zák. č. 140/1961 Sb. Po téměř čtyřiceti letech takřka bezproblémové aplikace tohoto zákona v praxi, nabyl od 1. 1. 2010 účinnosti trestní zákoník č. 40/2009 Sb., kterým se definice trestného činu pytláctví dle § 304 razantně změnila, především stanovením výše způsobené škody nutné pro naplnění skutkové podstaty pytláctví.

Tato bakalářská práce si klade za cíl vysvětlit čtenáři problematiku pytláctví jak z hlediska historické i stávající právní úpravy, tak případných navrhovaných novelizací, které by byly odbornou veřejností vítány. V teoretické části práce bude popsána historická a současná právní úprava trestného činu pytláctví, postup příslušných orgánů, následná komparace a kriminalistická prevence. Studie by měla prostřednictvím návrhů „*de lege ferenda*“ poukázat na zásadní nedostatky dané problematiky a návrhy jejího řešení. Hlavním cílem praktické části pak bude doporučený návrh pro orgány činné v trestním řízení.

2. Historický vývoj právní úpravy pytláctví

Kořeny pytláctví lze dohledat už na samém úsvitu naší civilizace. Pytláctví mělo již od dob raného feudalismu v období svého vývoje různé formy i intenzitu. V prvobytně pospolné společnosti neexistovalo, protože společně lovená, volně žijící zvěř nepatřila nikomu a po ulovení posloužila k obživě celého kmene. Vznikalo postupně v návaznosti na soukromé vlastnictví pozemků¹. Bylo vždy spojeno s oblastí lovu a ochrany volně žijících živočichů. Ve chvíli kdy vzniklo právo lovu, rozdělilo lidskou společnost na ty, kteří oprávnění k lovu zvěře a ryb měli a ty kterým bylo právo lovu odepřeno. Vznikl tak fenomén pytláctví².

Samotná historie pytláctví je velmi stará a datuje se od dob, kdy zanikaly možnosti volného lovu a lov se stal pouze výsadním právem privilegovaných. Pokud se dostaneme k informacím, že již v raném středověku lze v naší zemi nalézt drobné zmínky o ochraně myslivosti, rozhodně se nejedná o ochranu myslivosti v dnešním pojetí nebo o úpravy doby lovu, ochranu přírody či hájení zvěře. V raném středověku byla ochranou myslivosti považována ochrana šlechtických a královských honiteb proti pytlákům, jak vyplývá např. z „*Knihy rožmberské*“³.

První projevy pytláctví lze charakterizovat jako neoprávněný lov zvěře nebo ryb z důvodu hladu a bídy. Tehdejší pytlák volil toto jednání jako cestu před vlastní smrtí a smrtí rodiny hladem. Postupně se vyvinulo také pytláctví z vášně, které bylo většinou provozováno příslušníky vyšších stavů včetně šlechty. Poddaní lovili zvěř a ryby pro maso, kterým by nasýtili sebe a svou rodinu, příslušníci vyšších stavů a šlechty lovili zvěř pro potěšení z lovu a trofeje, kterou se pak následně mohli pochlubit a prezentovat tak své lovecké umění a dovednosti.

¹ NĚMEC, M. *Postup policie při odhalování, vyšetřování a předcházení pytláctví*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2002. s. 9. ISBN 80-7251-097-5.

² STANĚK, J., ŘEHÁK, L. *Nové postavení a úkoly stráží: příručka pro myslivecké strážce, rybářské strážce, vodní strážce, strážce přírody a lesní strážce*. Brno: Masarykova univerzita. Středisko pro pomoc studentům se specifickými nároky, 2013. s. 84.

³ BEJČEK, F. *Penzum znalostí z myslivosti: pro studující, kteří se připravují ke všem druhům mysliveckých zkoušek, pro myslivce i lovce, pro sokolníky, kynology, střelce, přátele myslivosti, pro milovníky přírody, ochránce zvířat a životního prostředí*. 11. vyd. Praha: Druckvo, 2011. s. 502-503. ISBN 978-80-904417-0-5.

Samotné slovo trofej je původem z řeckého slova Tropaion, kdy znamenalo hmotnou připomínku vojenského úspěchu. Až později prostřednictvím latiny, franštiny a němčiny se přenesl význam slova do jiných oblastí včetně oblasti lovu. Již od raného středověku byla osobní statečnost spojována s lovem velké zvěře a šelem, kdy právě trofej toho byla důkazem⁴.

2.1 Pytláctví a právní úprava od středověku do roku 1918

V období krátce po husitských válkách bylo vydáno sněmovní usnesení a královská opatření XV. a XVI. století, která odepřela právo myslivosti sedlákům i lidem městského stavu. Následně se v roce 1585 stavové usnesli, že „*robotní lidé a jiné osoby mají býti prázdni všeliké myslivosti*“. Pytláčení i přes toto usnesení mělo být trestáno ztrátou hrdla. I přes uvedené ustanovení a stanovené tresty se prostý lid bránil, třídní výsadu nerespektoval a i přes hrozbu ztráty vlastního hrdla nadále pytláčil. Lovecká vášeň, často i vidina zisku přiváděla k pytláctví také šlechtu. O této skutečnosti svědčí dobové spisy a rozhodnutí královská o uložených pokutách.

Šestnácté století lze charakterizovat jako období, kdy výrazně bohatla šlechta. Budovala se rozsáhlá lovecká panství, obory i bažantnice. Vznikal odborný lovecký personál, jehož pracovní náplní byla mimo jiné ochrana před pytláky. Vše následně přešlo na podobu loveckých zámků a zámečků⁵. Lovecké trofeje, shozy i další produkty z ulovené zvěře se staly obchodním artiklem. Pytláci pochopitelně dlouze neváhali a započali s cíleným pytláčením za účelem zpeněžení trofejí. O upytláčené trofeje byla v té době velká poptávka, hlavně od lidí, kteří nesměli mít své vlastní honitby, ale chtěli se výzdobou svých sídel vyrovnat panovnickému rodu⁶.

Roku 1726 vydal Karel VI patent, který stanovil pytláčícímu lidu značné tresty. Dle patentu bylo potulným pytlákům vypáleno na tělo písmeno WR a pytlák byl vypovězen ze země.

⁴ NĚMEC, M. *Postup policie při odhalování, vyšetřování a předcházení pytláctví*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2002. s. 9. ISBN 80-7251-097-5.

⁵ ANDRESKA, J., ANDRESKOVÁ E. *Tisíc let myslivosti*. Vimperk: Tina, 1993. s. 42. ISBN 80-85618-12-5.

⁶ NĚMEC, M. *Postup policie při odhalování, vyšetřování a předcházení pytláctví*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2002. s. 9. ISBN 80-7251-097-5.

Pokud se pytláctví dopustil pytlák tzv. domácí, bylo mu vypáleno na tělo písmeno W a pytlák putoval na nucené práce, kde si odpracoval dobu úměrnou svému prohřešku. Starousedlíkům, kteří pytláčili v okolí svého stavení a byli přistiženi, se písmena na tělo nevypalovala, ale taktéž museli vykonávat nucené práce. Když byl starousedlík přistižen při pytláčení opakovaně, byl na tři trhové dny s parohy na hlavě, stavěn na pranýři. Ostatním opakovaným pytlákům byla při jejich druhém dopadení vypálena na tělo písmena WG a putovali nejméně na tři roky na galeje. Za třetí zjištěný čin pytláctví, hrozil patent dvanácti lety nucených prací a potulným pytlákům dokonce trest smrti. Došlo-li v té době při zatýkání pytláka k usmrcení nebo poranění loveckého personálu ze strany pytláka, čekalo jej řízení před soudem hrdelním.

I přes tvrdé tresty nebylo pytláctví výrazně potlačeno. Určitou reakcí Karla VI. na tento stav bylo vydání loveckého řádu z roku 1732, který určoval tresty podstatně přísnější. Lovecký řád nařizoval vypalovat jako dříve potulným pytlákům na tělo písmena WG a pytláčící lovecký personál, sedláky a řemeslníky trestat při prvním přistižení čtvrt rokem nucené práce a dvojnásobným stavěním na pranýř. Opakovaným přistižením byl trest mrskáním a vypálením znamení MR. Při dalším přistižení hrozila smrt. Měšťané byli trestáni peněžitou pokutou, zbavením měšťanského práva nebo vězením. V případě zjištění těžkých případů pytláctví však rovněž podléhali hrdelnímu soudu.

S nástupem vlády císařovny Marie Terezie, dcery Karla VI. přišlo i její opatření proti pytlákům, vydané v prosinci roku 1752. Jednalo se o nařízení velmi energické a značně drastické. Dle nařízení byli zjištění pytláci velké zvěře posíláni na dva až čtyři roky v poutech do pevnosti v Petrovaraždině v Uhrách. Pytláci drobné zvěře byli posíláni do stejné pevnosti na dva až šest měsíců. Za pytláčení ve skupinách hrozilo pytlákům 10 let pevnostních prací v poutech nebo trvalé vypovězení ze země. Za udání pytláka obdržel udavač 30 zlatých. Překupníkům zvěřiny opatření stanovovalo pokutu ve výši 100 zlatých za první zjištěný případ, v případě opakování se pokuta navyšovala na trojnásobek až čtyřnásobek.

Vydáním loveckého řádu v roce 1754, pokračovala Marie Terezie ve svých přísných opatřeních. Nařizuje, „*aby bylo mlynářům, sedláků, vinařům, ovčákům, a takovým sprostým lidem, jakož i svobodníkům, pobráno veškerých střelných zbraní*“⁷. Toto opatření mělo nepochybně také politická hlediska. Nejednalo se pouze o obavu z pytláků jako takových, ale zejména o strach z případné vzpoury utiskovaného lidu.

Devátého prosince roku 1754 vydala Marie Terezie na pražském hradě patent, který povoloval myslivcům právo první rány proti ozbrojeným pytlákům, stavějícím se na odpor. Patent dále hrozil vystěhováním do Uher nebo zabavením majetku. Pro pytláky, kteří při pytláctví poranili nebo usmrtili myslivce, stanovoval patent trest ztráty hrdla. V té době bylo častým jevem, že pytlák po odpykání trestů, byl na svobodě odvezen k dlouhodobé službě ve vojsku.

Koncem února roku 1786 vydává panovník Josef II lovecký řád, který ač byl v té době považován myslivci za velmi moderní, vyslovil v § 25 oprávnění k zastřelení pytláka. Toto nařízení se uplatňovalo do r. 1800, kdy rozhodl apelační soud v Čechách o tom, že noční krádež zvěře nesmí být trestána jako zločin hrdelní. V roce 1842 bylo nařízeno, že nesmí být stříleno na toho, kdo se při pytláčení dává na útěk. Již v této době loupily v lesích pytlácké bandy, podle archivních zpráv ulovili pytláci např. na Křivoklátsku trojnásobek jelenů a srnců než legitimní lovci⁸.

Patent č. 154 z roku 1849, přinesl revoluční převrat v myslivosti, protože začal honební právo spojovat s vlastnictvím půdy. Platil jak pro vrchnost, tak pro ostatní příslušníky státu, čímž byla zásadně změněna podstata honebního práva. Paragraf 10 tohoto patentu stanovil trestnost pytláctví pouze podle platných trestních zákonů. Dle uvedeného patentu vznikly nové zemské zákony, konkrétně v Čechách č. 49 z 1. června 1866, na Moravě č. 4 z 26. června 1912 a ve Slezsku č. 42 z 13. ledna 1903⁹.

⁷ BEJČEK, F. *Penzum znalostí z myslivosti: pro studující, kteří se připravují ke všem druhům mysliveckých zkoušek, pro myslivce i lovce, pro sokolníky, kynology, střelce, přátele myslivosti, pro milovníky přírody, ochránce zvířat a životního prostředí*. 11. vyd. Praha: Druckvo, 2011. s. 502-503. ISBN 978-80-904417-0-5.

⁸ ČERVENÝ, J. a kol. *Encyklopedie myslivosti*. Praha: Ottovo nakladatelství s.r.o., 2004. s. 45. ISBN 80-7181-901-8.

⁹ BEJČEK, F. *Penzum znalostí z myslivosti: pro studující, kteří se připravují ke všem druhům mysliveckých zkoušek, pro myslivce i lovce, pro sokolníky, kynology, střelce, přátele myslivosti, pro milovníky přírody, ochránce zvířat a životního prostředí*. 11. vyd. Praha: Druckvo, 2011. s. 502-503. ISBN 978-80-904417-0-5.

2.2 Pytláctví a právní úprava od roku 1918 do roku 1961

S rokem 1918 nastalo období tzv. první republiky, kdy po vzniku Československa byl v roce 1919 ustanoven Československý lovecký a kynologický říšský svaz a následně v roce 1923 založena myslivecká organizace Československá myslivecká jednota. Tyto organizace částečně přispěly k potlačení pytláctví. To však nadále prosperovalo, v té době nebylo venkovským lidem považováno za krádež ani přestupek.

I přes to, že výše uvedené zemské zákony, dle potřeb doplněné právními normami v období mezi světovými válkami, platily až do roku 1941, kdy bylo vydáno vládní nařízení č. 127 a 128, které také připouštělo trestání pytláctví, se právě v této meziválečné době začalo odborným dobovým tiskem informovat o brutalitě pytláků, kteří se v případě vlastního ohrožení nezdráhali použít zbraň proti myslivcům a lesnímu personálu.

Věstník Ústředního svazu čsl. státních a soukromých zemědělských a lesnických zaměstnanců z roku 1935 publikuje článek „Ochrana lesního výkonného personálu při pronásledování pytláků. Boj lesního personálu s pytláky byl velmi problematický. Lesník či myslivec nesměl použít zbraň, kromě případů nejnnutnější sebeobrany. Z toho důvodu dochází při potlačení pytláctví k cílené spolupráci lesního personálu s „četnictvem“. Četník měl dle zákona o četnictvu z 14. dubna 1920 podstatně vyšší pravomoc k použití střelné zbraně než řadový lesník či myslivec.

V případě zadržení pytláka byly tresty mírné. Pytlák, který nepoužil zbraň proti člověku, nebyl zpravidla potrestán soudem na více jak tři roky pobytu v káznici.

U pytláků, kteří použili zbraň proti člověku (nebylo výjimkou, že poranil nebo zastřelil lesníka či četníka) byl soudem odsouzen na „pouhých“ 8 až 12 let pobytu v káznici. I přes uvedená opatření intenzita pytláctví nadále pokračovala až do příchodu první světové války¹⁰.

Uvedené předpisy spojené s ochranou myslivosti, byly následně zrušeny zákonem o myslivosti č. 225/ 1947 Sb., který byl platný pro celé tehdejší státní území. Tento zákon lze hodnotit jako významný s ohledem na omezení pytláctví.

¹⁰ SVOBODA, J. a kol. *Stráž myslivosti*. [periodikum]. Brno, 1935. ročník. XIII, č. 9.

Bylo umožněno legálně provádět výkon myslivosti všem zájemcům, kterým bylo právo lovu do té doby odpíráno. Myslivci byli povinně sdruženi v Československém mysliveckém svazu¹¹. Všichni uchazeči o členství a následný výkon myslivosti museli projít předepsaným kurzem ukončeným zkouškou z oborů právo, lovectví, střelectví, kynologie, zoologie, chovatelství a péče o zvěř. Uchazeč musel dále skládat roční praxi v honitbě, kde se seznamoval s povinnostmi ve spojení s chovem a péčí o zvěř (a to vše stále bez možnosti používat loveckou zbraň).

Teprve po úspěšném složení zkoušky, kladném vyhodnocení praxe, předložení čistého trestního rejstříku a splnění dalších náležitostí mohl uchazeč zažádat o svůj první lovecký lístek. Jednalo se o cestu značně nákladnou na vědomosti i volný čas zájemců, a proto lidé, kteří měli myslivost spojenou pouze s lovem zvěře, se mezi myslivce dostali pouze výjimečně. Tento krok výrazně zmírnil případné pytláčení z řad myslivců. Myslivecká sdružení bývala v té době početná, takže výskyt členů v honitbě byl značný a případné ulovení resp. upytlačení zvěře bez povolenky, bylo takřka nemožné¹².

Za pytláka byl dle tohoto zákona považován ten, kdo zasáhl do cizího práva myslivosti tím, že lovil zvěř a přivlastnil si ji anebo jí zničil, poškodil, nebo si přivlastnil věc, na kterou se vztahovalo právo myslivosti. Za takové provinění byl pytlák potrestán pro přestupek vězením nebo „*tuhým vězením*“ od šesti měsíců. Dopustil-li se tohoto činu pytlák v oboře, nebo za noční doby, v době hájení, s použitím ok nebo jiným nemysliveckým způsobem, kdy způsobená škoda převýšila 500,-Kčs, byl potrestán tuhým vězením od tří měsíců do tří let. Takové jednání bylo tehdy kvalifikováno dle trestního zákona jako přečin.

Za zločin bylo považováno, pokud byl pro pytláctví nebo krádež souzen potřetí a od vykonání předcházejícího trestu neuplynula doba pěti let, nebo spáchal li čin se střelnou zbraní ve společnosti alespoň jednoho spoluviníka, nebo jako myslivecký hajný ke škodě svého mysliveckého hospodáře, nebo převyšovala-li škoda 2000,-Kčs. Pytlák mohl být odsouzen do žaláře na dobu od jednoho roku do pěti let.

¹¹ RAKUŠAN, C. a kol. *Myslivecký slabikář*. Praha: Státní zemědělské nakladatelství ve sbírce Lesnická knihovna, 1959. s. 206.

¹² NĚMEC, M. *Postup policie při odhalování, vyšetřování a předcházení pytláctví*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2002. s. 10. ISBN 80-7251-097-5.

Dle zákona se dopustil zločinu také tehdy, spáchal-li pytláctví ze zvyku nebo takřka po „živnostensku“, nebo užil-li proti někomu násilí, aby mohl sám nebo některý ze spoluviníků dále lovit, nebo aby úlovek byl dopraven do bezpečí a převyšovala-li škoda 20.000,-Kčs. V takových případech mohl hrozit pytlákům trest žalářem od pěti do deseti let¹³.

Za zmínku stojí některá rozhodnutí Nejvyššího soudu trestního z doby před druhou světovou válkou.

„Úmysl skoliti zvěř a přisvojiti si ji bez svolení majitele myslivosti je zřejmý, stojí-li někdo v cizím lese a revíru za stromem s puškou připravenou k výstřelu, byť se ještě v dohledu neobjevuje zajíc nebo jiná zvěř.

Neoprávněná osoba porušuje cizí právo myslivosti již tím, že zvěř chytá, stíhá nebo složí. Není třeba, aby jednala v úmyslu si jí přivlastnit.

Dokonalým trestným činem je již pouhé stíhání lovné zvěře s porušením cizího práva. Nezáleží na tom, podařilo-li se pachateli zmocniti se zvěře“¹⁴.

Myslivecká sdružení obhospodařovala až do konce 80. let dvacátého století přibližně 80% veškerých honebních pozemků na našem území, přičemž nejmenší výměra pozemků byla v té době, stejně jako dnes 500 ha. I přes to měly tehdejší výměry honiteb výměry od 1000 ha do 2500 ha, což vyhovovalo nejen řádnému mysliveckému hospodaření, ale také přehledu a kontrole revíru proti případnému výskytu pytláků. Z důvodu řádné ochrany myslivosti bylo každé myslivecké sdružení povinno ustanovit kvalifikovaného mysliveckého hospodáře, dále muselo mít každé sdružení i mysliveckou stráž, která po složení slibu a schválení okresním národním výborem byla oprávněna zadržet osoby, které přistihla se střelnou zbraní nebo s jinou loveckou výzbrojí v honitbě, zjistit jejich totožnost, odebrat jim zbraň, případně i ulovenou zvěř, loveckého psa a vykázat je z honitby.

¹³ BEJČEK, F. *Penzum znalostí z myslivosti: pro studující, kteří se připravují ke všem druhům mysliveckých zkoušek, pro myslivce i lovce, pro sokolníky, kynology, střelce, přátele myslivosti, pro milovníky přírody, ochránce zvířat a životního prostředí*. 11. vyd. Praha: Druckvo, 2011. s. 502-503. ISBN 978-80-904417-0-5.

¹⁴ BEJČEK, F. *Penzum znalostí z myslivosti: pro studující, kteří se připravují ke všem druhům mysliveckých zkoušek, pro myslivce i lovce, pro sokolníky, kynology, střelce, přátele myslivosti, pro milovníky přírody, ochránce zvířat a životního prostředí*. 11. vyd. Praha: Druckvo, 2011. s. 502-503. ISBN 978-80-904417-0-5.

Již v té době byla myslivecká stráž veřejným činitelem dle trestního zákona a využívala s tím spojené ochrany. K zamezení případného pytláctví z mysliveckých řad, bylo tehdy stanoveno také několik dalších omezení. Lze jmenovat omezení z hlediska chovatelských zásad a způsobu lovu, stanovení přesné doby lovu a povinnost k překládání ulovené zvěře mysliveckému hospodáři ke kontrole a zápisu. Každý lovící myslivec musel mít k lovu řádně vypsanou povolenku podepsanou mysliveckým hospodářem a předsedou mysliveckého sdružení. Nadřazeným kontrolním orgánem té doby byl okresní výbor Českého mysliveckého svazu a příslušný referát okresního národního výboru, přičemž své úkoly zde plnila i složka Veřejné bezpečnosti, okresních správ SNB¹⁵.

Přijatým zákonem č. 23/1962 Sb., o myslivosti bylo právo myslivosti nadále definováno jako „*oprávnění a povinnost zvěř plánovitě chovat, zušlechťovat, chránit a lovit, ulovenou zvěř nebo zvěř zhaslou si přivlastňovat, sbírat vejce zvěře pernaté a shozy paroží, jakož i oprávnění užívat k tomuto v nezbytné míře honebních pozemků*“¹⁶. Lov užitkové zvěře byl vždy plánován a musel podléhat schválení okresního národního výboru. Doba lovu určitého druhu zvěře a doba jejího hájení byla vždy stanovena vyhláškou ministerstva zemědělství a výživy. V té době bylo zakázáno lovit zvěř způsobem, jímž se zbytečně trýzní, trávit zvěř jedem nebo usmrcovat ji plynem, lovit zvěř, kromě prasete divokého za noci (tj. hodinu po západu slunce a hodinu před východem slunce), chytat zvěř do ok nebo lepů, používat k nahánění a lovu zvěře umělých světelných zdrojů, lovit zvěř z motorových vozidel, střílet zvěř na hnízdech a vystřelovat hnízda, střílet zvěř na výrovkách, lovit zvěř do želez, a jestřábích košů.

Malorážka, která byla vždy považována spíše za zbraň pytláckou než loveckou, byla umožněna nosit pouze mysliveckému hospodáři a myslivecké stráž. V celé řadě mysliveckých sdružení podléhal nákup klasické kulovnice chválení členské schůze. Vznikaly až desetileté čekací lhůty, kdy si mohl mladý resp. nový myslivec zakoupit tuto zbraň. Čekací doba na pořízení první kulovnice prakticky zamezila novým myslivcům zažádat o vydání povolenky.

¹⁵ NĚMEC, M. *Postup policie při odhalování, vyšetřování a předcházení pytláctví*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2002. s. 10. ISBN 80-7251-097-5.

¹⁶ BEJČEK, F. *Penzum znalostí z myslivosti: pro studující, kteří se připravují ke všem druhům mysliveckých zkoušek, pro myslivce i lovce, pro sokolníky, kynology, střelce, přátele myslivosti, pro milovníky přírody, ochránce zvířat a životního prostředí*. 11. vyd. Praha: Druckvo, 2011. s. 502-503. ISBN 978-80-904417-0-5.

Přes všechna výše uvedená omezení hrozilo myslivci při porušení stanov sdružení, prováděcí vyhlášky, zákona o myslivosti, či v případě ulovení nesprávného, tzv. chovného kusu užitkové zvěře, udělení přísných sankcí, které v nejnižším stupni byly stanoveny ve stanovách sdružení, dále ve stanovách Československého mysliveckého svazu až po hrozbu vyloučení z ČSMS (ČMS, SPZ) a následné odebrání zbraní a loveckého lístku.

Tyto sankce byly pro myslivce natolik velkou hrozbou, že drtivá většina z nich si nedovolila na pytláčení ani pomyslet. I přes to byl zákonodárcem zachováván až do konce roku 1961 samostatný trestný čin pytláctví¹⁷.

2.3 Pytláctví a právní úprava od roku 1961 do roku 1989

V roce 1962 vychází nový trestní zákon č. 140 s účinností od 1. 1. 1962. Tento zákon vypustil ustanovení o pytláctví, neboť bylo zákonodárci předpokládáno, že tzv. zlidověním myslivosti byla trestná činnost pytláctví zcela vymýcena. V budoucnu se však ukázalo, že tento předpoklad nebyl správný. Dle tohoto zákona bylo pytláctví v té době řešeno jako přestupek zpravidla dvojím způsobem. V první variantě byla věc řešena dle ustanovení § 7 písm. e) Zák. č. 60/1961 Sb. o úkolech národních výborů při zajišťování socialistického pořádku, což byl tehdejší přestupkový zákon. Tímto se však řešilo spíše provinění funkcionářů myslivosti, v případech zanedbání jejich povinností ve spojitosti s výkonem myslivecké a rybářské stráže. V druhé variantě mohla být věc řešena dle ustanovení § 19 téhož zákona, jakož to drobné poškozování majetku v socialistickém vlastnictví. Jako trestný čin mohla být věc řešena jako rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle ustanovení § 132 trestního zákona, v případech kdy způsobená škoda převyšovala částku 500,-Kčs¹⁸.

¹⁷ NĚMEC, M. *Postup policie při odhalování, vyšetřování a předcházení pytláctví*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2002. s. 10-11. ISBN 80-7251-097-5.

¹⁸ NĚMEC, M. *Postup policie při odhalování, vyšetřování a předcházení pytláctví*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2002. s. 11. ISBN 80-7251-097-5.

Prvního ledna roku 1970 došlo k obnovení ustanovení o pytláctví zákonem č. 150/ 1969 Sb. o přečinech. Čtvrtý paragraf tohoto zákona specifikoval přečin pytláctví jako neoprávněný zásah do práv myslivosti nebo do výkonu rybářského práva, do čehož zahrnoval i případy lovu zvěře nebo ryb v době hájení, samozřejmě pouze v případech, pokud nešlo o trestný čin. Toto ustanovení lze hodnotit jako zdařilé, neboť díky němu bylo možné postihovat pro tento přečin také myslivce a rybáře, kteří měli k lovu zvěře nebo ryb veškerá oprávnění, ale porušili danou vyhlášku o dobách lovu. Pachatelé mohli být potrestáni odnětím svobody na jeden rok, nápravným opatřením, zákazem činnosti, peněžitým trestem do výše 10.000,- Kčs, nebo propadnutím věci¹⁹.

2.4 Pytláctví a právní úprava po roce 1989

Zákon číslo 150/1969 Sb. o přečinech, byl v roce 1990 zrušen. Tímto krokem nastala v Čechách pro myslivost doba velmi špatná²⁰.

V této přelomové době roku 1989 a 1990 začali někteří politici, za účelem své popularity, kritizovat tehdejší výkon myslivosti i myslivce samotné. Především velké množství zbraní v rukou myslivců bylo v té době považováno politiky za velký problém. K politickému nátlaku na myslivost přispěla nemalou měrou také ochránářská sdružení.

Dalším významným bodem té doby jsou restituce pozemků a s tím spojené myšlenky a požadavky restituentů na vlastní výkon myslivosti. Bohužel pro tehdejší myslivost, se myšlenka revírů, v nichž by každý restituent mohl na svých pozemcích lovit, stala skutečností. Po získání vlastních revírů začali ihned získaných pozemků a práva výkonu myslivosti využívat k vlastnímu obohacení. Lov se mnohdy konal bez ohledu na plánované stavy zvěře, dobu lovu či chovnou hodnotu lovených kusů. V zájmu o povolení k vyšším odstřelům zvěře se začali prokazovat často smyšlené škody od zvěře v lesích a na polích. Výsledkem takového výkonu myslivosti v soukromých revírech byla mnohdy skutečnost, že během několik loveckých sezon, byla většina silné, trofejové zvěře vystřílena a v honitbách zůstala pro další reprodukci pouze zvěř mladá a dále do chovu nevhodné kusy.

¹⁹ NĚMEC, M. *Postup policie při odhalování, vyšetřování a předcházení pytláctví*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2002. s. 12. ISBN 80-7251-097-5.

²⁰ NĚMEC, M. *Postup policie při odhalování, vyšetřování a předcházení pytláctví*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2002. s. 12. ISBN 80-7251-097-5.

Začátkem devadesátých let, konkrétně v roce 1992/93 končily původní nájemní smlouvy. Nájemní cena za pronájem honebních pozemků se zvýšila na nejednom místě až o tisíc procent, což bylo pro mnohá myslivecká sdružení zcela neúnosné. Takové revíry začali skupovat opět restituenti a „novodobí zbohatlíci“, často i formou tzv. „bílého koně“ pro cizince a zahraniční lovecké agentury, čímž byl zároveň obcházen zákon, který toto neumožňoval. Stejně tak zákon nedovoloval úplné vystřílení revíru, k čemuž v té době také často docházelo. Orgány státního dozoru mlčky přihlížely vzniklé situaci buď pro neznalost příslušných zákonů, nebo mnohdy i proto, že v této sféře existuje značná latentní korupce. Výsledkem byla situace, kdy vše vypadalo správně a plynule, ač skutečnost byla zcela jiná.

Tyto problémy byly nejaktuálnější opět v přelomových letech 2003 a 2004, kdy docházelo po desetiletých obdobích k opětovnému uzavření nájemních smluv a zájem o ovládnutí nejlukrativnějších revírů byl obrovský. Není výjimkou, kdy potenciální nájemci, nabízeli prostřednictvím nastrčených osob za honitby extrémně vysoké částky. Cílem takového počínání mnohých podnikatelů nebyl chov zvěře a péče o ní, nýbrž ve většině případů vystřílení dané honitby. Ve spolupráci se zájemci o poplatkové lovy trofejové zvěře si často počínali tak, že v honitbě nezůstaly zachovány ani kmenové stavy zvěře.

Zrušením výše uvedeného zákona č. 150/1969 Sb. o přečinech, (1990) v České republice došlo k situaci, kdy pytláctví bylo posuzováno pouze jako přestupek podle § 35 odst. 1. písm. f) zákona číslo 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění novel, podle kterého mohl být pytlák potrestán pouze pokutou do výše 5.000,-Kč nebo zákazem činnosti na jeden rok a to pouze v těch případech, kdy „úmyslně neoprávněně zasáhne do práva myslivosti nebo do výkonu rybářského práva anebo úmyslně loví zvěř nebo chytá ryby v době hájení²¹.“ Po paralyzování činnosti policie, přeměně státní správy, restitučních zmaticích, řešení pronájmů honiteb a tehdejšími demokratickým přístupem k nákupu zbraní komukoli, vnikl v Čechách doslova ráj pytláků. Začali svou činnost organizovat a operovali většinou ve skupinách. Nezanedbatelným podnětem k pytláctví v té době byla razantně zvýšená cena za kilogram zvěřiny, která v krátké době soustavného a cíleného zdražování téměř všeho, stoupla z původní průměrné ceny 18,-Kčs v roce 1989 až na cenu 450,- Kč v letech následujících.

²¹ NĚMEC, M. *Postup policie při odhalování, vyšetřování a předcházení pytláctví*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2002. s. 12-14. ISBN 80-7251-097-5.

Pytláctví pro zvěřinu se stalo rázem velice atraktivním a finančně výhodným, protiprávním řemeslem. Počty pytláků tak začaly vzrůstat do nebyvalých poměrů²².

Zatíženost kriminální policie i základních policejních útvarů závažnější trestnou činností, přispěla ke značnému nezájmu policie o řešení kriminality spojené s pytláctvím. K této nedobré situaci a jejímu zhoršování docházelo dále proto, že i pytláci, kteří byli zadrženi myslivci či policií, byli posléze díky nekvalitní práci policie, státních zastupitelství i soudů, projednávání nikoliv pro souběh trestných činů krádeže podle § 247 trestního zákona s trestným činem nedovoleného ozbrojování podle § 185 trestního zákona, ale pro pouhý přestupek dle § 35 odst. 1 písm. f) zákona č. 200/1990 Sb. Zaplatili pokutu a následně se věnovali pytláčení dále, protože pouhý prodej jednoho kusu upytláčené zvěře, jim náklad za udělenou pokutu vynahradil a opět mohli pytláctvím nelegálně vydělávat.

Někteří myslivci v obavách ze setkání s ozbrojenou pytláckou skupinou přestali do honiteb docházet. Tímto začaly být honitby bez kontroly a drzost pytláků vzrůstala. Kmenové stavy zvěře srnčí poklesly na celém území České republiky, pytláci jí doslova vybíjeli.

Teprve v roce 1993 se podařilo prolomit netečnost tehdejšího parlamentu, k uvedeným problémům. Novelou trestního zákona č. 290/1993 Sb. byl vedle zcela nedostatečného ustanovení § 35 odst. 1 písm. f) zákona o přestupcích číslo 200/1990 Sb. znovu zaveden trestný čin pytláctví jako § 178a trestního zákona. Tento zákon však byl pro většinu zasvěcených vnímám obdobně jako lidové pořekadlo „o vlku a koze“, neboť jeho tvůrci stanovili, že pytláctví se dopustí ten, „kdo neoprávněně zasáhne do práva myslivosti nebo do výkonu rybářského práva anebo kdo loví zvěř nebo ryby v době hájení a spáchá takový čin nejméně se dvěma osobami, zvláště zavrženíhodným způsobem, hromadně účinným způsobem nebo se dopustí takového činu, přestože byl v posledním roce pro přestupek obdobné povahy postižen nebo v posledních třech letech pro takový trestný čin odsouzen“. Samotná hrozba trestem odnětí svobody až na dva roky, peněžitým trestem nebo zákazem činnosti se zdála směšná i samotným pytlákům, protože takřka nikdy se nepodařilo při dělbě úkolů jednotlivých členů organizované pytlácké skupiny nikomu dokázat, že v určité lokalitě k sobě zadržené osoby patří a tvoří tedy skupinu nejméně tří osob.

²² NĚMEC, M. *Postup policie při odhalování, vyšetřování a předcházení pytláctví*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2002. s. 12-14. ISBN 80-7251-097-5.

Nikdy se nepodařilo dokázat, že takový čin byl spáchán zvláště zavrženíhodným způsobem či způsobem hromadně účinným a pro trestný čin pytláctví rovněž v důsledku neexistence trestného činu pytláctví v trestním zákoně od 1. 1. 1962 až do vydání novely trestního zákona v roce 1993 nebyl ani nemohl být nikdo odsouzen, neboť tento trestný čin fakticky neexistoval²³.

Z výše uvedeného vyplývá, že společnost si ve svém vývoji postupně vytvořila účinné nástroje k eliminaci pytláctví, včetně případů možného pytláctví spáchaného samotnými myslivci a rybáři. Tyto však, alespoň pokud jde o myslivost a její ochranu, spolehlivě fungovaly pouze do konce roku 1989 a další stav byl negativně ovlivněn celkově uvolněnou atmosférou „nové“ demokratické společnosti, včetně umělého vyvolávání protimysliveckých kampaní²⁴.

Až v roce 1998 se situace začala pomalu zlepšovat, kdy bylo zákonem č. 92/1998 Sb. novelizováno ustanovení trestního zákona č. 140/1961 Sb. (dále jen trestní zákon), týkající se pytláctví. Podle ustanovení § 178a, trestního zákona se trestného činu pytláctví dopustila osoba, která... „*neoprávněně lovila nebo ukryla neoprávněně ulovenou zvěř nebo na jiného převedla nebo přechovávala zvěř neoprávněně ulovenou*“. V tomto případě hrozil zákon odnětím svobody až na dvě léta, peněžitým trestem, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

Ze zákona hrozila zvýšená trestní sazba tomu, kdo neoprávněně lovil zejména pro získání majetkového prospěchu sobě nebo jinému (např. neoprávněný lov za účelem získání a následného prodeje zvěřiny či trofeje) nebo za lov zvláště zavrženíhodným způsobem (např. malorážkou, zakázanými způsoby lovu, lovem zvěře v době nouze u krmelců, lov v době hájení), hromadně účinným způsobem nebo jako člen organizované skupiny. V takovém případě hrozil trest odnětí svobody na šest měsíců až 5 let nebo propadnutí věci. Stejným způsobem byl trestán i pachatel, který byl v předchozích třech letech odsouzen pro čin uvedený v prvním odstavci²⁵.

²³ NĚMEC, M. *Postup policie při odhalování, vyšetřování a předcházení pytláctví*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2002. s. 14-15. ISBN 80-7251-097-5.

²⁴ NĚMEC, M. *Postup policie při odhalování, vyšetřování a předcházení pytláctví*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2002. s. 15. ISBN 80-7251-097-5.

²⁵ NĚMEC, M. *Postup policie při odhalování, vyšetřování a předcházení pytláctví*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2002. s. 16. ISBN 80-7251-097-5.

Z takové formulace trestného činu pytláctví podle § 178a trestního zákona vyplývá, že ustanovení chrání společenské vztahy dané určitým subjektům právem myslivosti a právem rybářským. Je potřebné uvést, že myslivost je na našem území od historie postavena na určitém právním základě. Je zároveň činností ochraňující, využívající a zkvalitňující přírodní bohatství na úseku ochrany, zušlechťování, chovu, lovu zvěře a jejich životních podmínek jako nedílné součásti souboru hospodářských činností člověka prováděných v přírodě²⁶.

Nejvyšším předpisem, který určuje odpovědnost za uchování zvěře jako zděděného přírodního bohatství pro další generace a který vytváří základ a zmocnění k vytvoření systému zajišťujícího naplnění tohoto cíle je přímo Ústava České republiky. Již v preambuli Ústavy je uvedeno: „...*My, občané České republiky v Čechách na Moravě a ve Slezku, ...odhodláni společně střežit a rozvíjet zděděné přírodní a kulturní, hmotné bohatství,...*“ Článek 7 Ústavy pak uvádí, že: „*Stát dbá o šetrné využívání přírodních zdrojů a o ochranu přírodního bohatství.*“

Skutečnost, že pod pojmem „*přírodní bohatství*“ se v takovém případě rozumí také zvěř, pak dále stanovil § 1 zákona o myslivosti číslo 23/1992 Sb., ve znění zákona číslo 289/1995 Sb., zákona číslo 166/1999 Sb., zákona číslo 238/1999 Sb. a také zákona číslo 132/2000 Sb., který uváděl, že „.....*Myslivost je činností ochraňující, využívající a zkvalitňující přírodní bohatství na úseku ochrany, zušlechťování, chovu a lovu zvěře a jejich životních podmínek.*“ Tento zákon o myslivosti č. 23/ 1962 Sb. ve znění změn, novel a doplňků je již nahrazen novým zákonem o myslivosti číslo 449/2001 Sb. účinným od 1. července 2002, který následně v ustanovení § 2 písm. b) přímo hovoří o zvěři jako o obnovitelném přírodním bohatství představovaném populacemi druhů volně žijících živočichů, uvedených v témže ustanovení nového zákona o myslivosti pod body c) a d)²⁷. Od roku 1962 až do 30. června 2002 byl zákon o myslivosti číslo 23/1962 ve znění uvedených novel stěžejním předpisem, stejně tak jako neméně významná vyhláška Ministerstva zemědělství číslo 134/1996 Sb., účinná od 23.5.1996, kterou byl zákon o myslivosti prováděn.

²⁶ NĚMEC, M. *Postup policie při odhalování, vyšetřování a předcházení pytláctví*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2002. s. 16. ISBN 80-7251-097-5.

²⁷ NĚMEC, M. *Postup policie při odhalování, vyšetřování a předcházení pytláctví*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2002. s. 16. ISBN 80-7251-097-5.

Dne 1. července 2002 vešel v platnost nový zákon o myslivosti číslo 449/2001 Sb., stejně tak jako nová vyhláška Ministerstva zemědělství číslo 245/2002 Sb., týkající se doby lovu jednotlivých druhů zvěře. Účinnou je také vyhláška č. 188/2000 Sb. týkající se mysliveckých stráží a směrnic týkajících se omezení lovu v prostoru letišť. Trestní zákon č. 140/ 1961 Sb., byl nahrazen zákonem č. 40/ 2009 Sb., trestní zákoník (v platném znění) s účinností od 1. 1. 2010²⁸.

²⁸ NĚMEC, M. *Postup policie při odhalování, vyšetřování a předcházení pytláctví*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2002. s. 16. ISBN 80-7251-097-5.

3. Stávající právní úprava pytláctví

V současné době je myslivost a její ochrana, včetně ochrany před pytláctvím, upravena řadou předpisů a vyhlášek. Mezi stěžejní právní předpisy patří i současný zákon o myslivosti č. 449/2001 Sb., účinný od 1. 7. 2002. Tento zákon zcela nahradil předešlý zákon č. 23/1962 Sb. o myslivosti. Pro účely stávajícího zákona o myslivosti číslo 449/2001 Sb., se myslivostí rozumí dle ustanovení § 2 písmeno a) „*soubor činností prováděných v přírodě ve vztahu k volně žijící zvěři jako součásti ekosystému a spolkové činnosti směřující k udržení a rozvoje mysliveckých tradic a zvyků jako součásti české národního a kulturního dědictví*“²⁹. Zde je na místě zdůraznit zejména ochranu myslivosti, práva myslivecké stráže a mysliveckého hospodáře, dozor v myslivosti, zakázané způsoby lovu, lovecký lístek a jeho náležitosti, povolenku k lovu, kontrolu a zužitkování zvěře, uvádění ulovené zvěře do oběhu a značení plombou. Především uvádění zvěře do oběhu, značení plombou, vypisování lístku o původu zvěře, lze považovat za základní informaci pro policisty v přímém výkonu služby, kontrolující např. posádku vozidla převážející ulovený kus. Vyhláška č. 245/2002 Sb., k zákonu č. 449/2001 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách provádění lovu, ve svém prvním paragrafu stanovuje pro níže uvedené druhy zvěře dobu lovu. Výňatek těchto nejdůležitějších pasáží zákona o myslivosti č. 449/2001 Sb. včetně navazujících vyhlášek Ministerstva zemědělství č. 244/2002 Sb. a č. 245/2002, je přehledně zpracován v příloze č. 1.

Jako další zákony v souvislosti s problematikou pytláctví a ochrany myslivosti je na místě uvést Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, zákon číslo 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání a zákon č. 119/2002 Sb. o střelných zbraních a střelivu. Nejdůležitější pasáže uvedených zákonů v příloze č. 2. Z tohoto stěžejního zákona č. 449/2001, jsem uvedl v přílohách takové pasáže, které osobně považuji za potřebné k okruhu znalostí, kterými by měl, alespoň v základní rovině, disponovat každý zainteresovaný člověk se zájmem o ochranu myslivosti a potlačení pytláctví.

²⁹ BEJČEK, F. *Penzum znalostí z myslivosti: pro studující, kteří se připravují ke všem druhům mysliveckých zkoušek, pro myslivce i lovce, pro sokolníky, kynology, střelce, přátele myslivosti, pro milovníky přírody, ochránce zvířat a životního prostředí*. 11. vyd. Praha: Druckvo, 2011. s. 502-503. ISBN 978-80-904417-0-5.

Trestní zákon č. 40/ 2009 Sb., říká, že samostatný trestný čin pytláctví lze dle současné právní úpravy řešit podle nového trestního zákona č. 40/2009 Sb., kdy konkrétně § 304 uvádí, že: „*kdo neoprávněně loví zvěř nebo ryby v hodnotě nikoli nepatrné nebo ukryje, na sebe nebo jiného převede nebo přechovává neoprávněně ulovenou zvěř nebo ryby v hodnotě nikoli nepatrné, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty*“³⁰. Odnětím svobody na šest měsíců až pět let, peněžitým trestem nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty bude pachatel potrestán:

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny,*
- b) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného větší prospěch,*
- c) spáchá-li takový čin jako osoba, která má zvlášť uloženou povinnost chránit životní prostředí,*
- d) spáchá-li takový čin zvlášť zavrženíhodným způsobem, hromadně účinným způsobem nebo v době hájení, nebo*
- e) byl-li za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán*³¹.

Vzhledem k tomu, že se v případech pytláctví lze setkat také s nelegální výrobou a opatřování zbraní, má souvislost také § 279 trestního zákona, který uvádím v příloze č. 3. Komparaci současné a předcházející právní úpravy stejně tak jako pytláctví, jakož to přestupku, se budu věnovat detailněji v následujících kapitolách mé práce.

³⁰ ŠÁMAL, P. *Trestní řád: komentář*. 5., dopl. a přeprac. vyd. Praha: C. H. Beck, 2005. 1432 s. Beckova edice komentované zákony. ISBN 80-717-9405-8.

³¹ BEJČEK, F. *Penzum znalostí z myslivosti: pro studující, kteří se připravují ke všem druhům mysliveckých zkoušek, pro myslivce i lovce, pro sokolníky, kynology, střelce, přátele myslivosti, pro milovníky přírody, ochránce zvířat a životního prostředí*. 11. vyd. Praha: Druckvo, 2011. s. 502-503. ISBN 978-80-904417-0-5.

4. Komparace starého a nového zákona

Dne 1. ledna roku 2010 nabyl účinnosti nový trestní zákon č. 40/2009 Sb. Zákonem upravená formulace skutkové podstaty trestného činu pytláctví, vzbudila mezi odbornou veřejností značné a často oprávněné emoce. Nad tímto se nelze pozastavovat, neboť těm, kteří mají zájem na ochraně myslivosti a ochraně přírody, nová rekonstrukce trestního práva skutečně nemohla udělat radost.

Uvedená změna formulace trestného činu pytláctví se nemalou měrou dotkla jak řadových myslivců, tak především vedoucích představitelů mysliveckých organizací. Pytláctví bylo před účinností nového zákona upraveno v ustanovení § 178a zákona č. 140/1961 Sb. v třetí hlavě trestního zákona, který upravoval trestné činy proti věcem veřejným. V novém trestním zákoně č. 40/2009 Sb. je pytláctví upraveno v § 304, mezi trestnými činy spáchanými proti životnímu prostředí³². Níže bych rád uvedl komparaci nejpodstatnějších bodů z předcházející právní úpravy zákona č. 140/1961 Sb., (dále předcházející právní úprava) a následně ze současné právní úpravy zákona č. 40/2009 Sb. (dále současná právní úprava)

- **Trestný čin pytláctví – změna skutkové podstaty**

V předcházející trestněprávní úpravě se trestného činu pytláctví dopustí ten, „*kdo neoprávněně loví zvěř nebo ryby....*“ Zde je zřejmé, že proto, aby byla naplněna skutková podstata trestného činu pytláctví, nebylo nutné, aby pytlák při svém protiprávním jednání něco ulovil, ale postačovalo pouze samotné jednání v podobě lovu. Jako součást skutkové podstaty pytláctví nebyl požadován vznik škody ani její konkrétní výše. Prakticky jedinou další podmínkou bylo, aby protispolečenské jednání pytláka dosahovalo stupně nebezpečnosti pro společnost „*většího než nepatrného*“ a u mladistvých „*většího než malého*“. Tuto podmínku hodnotil státní zástupce v případech, kdy se rozhodoval, zda v daném případě podá obžalobu k soudu nebo postoupí věc jako přešlepek k projednání správnímu orgánu. V případech podání obžaloby posuzoval splnění podmínky spojené se stupněm nebezpečnosti soud³³.

³² ŠÍMA, A., Pytláctví po rekonstrukci trestního zákona. *Myslivost, stráž myslivosti*. [periodikum], Vydání 3. Praha: Českomoravská myslivecká jednota. 2010, str. 16. ISSN 0323-214X 46887.

³³ ŠÍMA, A., Pytláctví po rekonstrukci trestního zákona. *Myslivost, stráž myslivosti*. [periodikum], Vydání 3. Praha: Českomoravská myslivecká jednota. 2010, str. 16. ISSN 0323-214X 46887.

Současná právní úprava trestného činu pytláctví však přinesla podstatnou změnu, kdy pytláctví se dopustí ten, kdo neoprávněně uloví zvěř nebo ryby....“ Tato formulace zcela jasně říká, že pokud někdo neoprávněně loví, ale doposud nic neulovil, dopouští se tímto pouze přestupku. Současná právní úprava neuvádí v zákoně ani trestnost příprav k trestnému činu pytláctví, takže za přípravu k trestnému činu pytláctví, pachatele stíhat nelze. Dle současné právní úpravy je také velmi problematické stíhat pachatele pro pokus trestného činu pytláctví. Trestného činu se nelze dopustit z nedbalosti, ale pouze úmyslně. Stejně tak i u pokusu pytláctví, kdy toho to se lze dopustit jen úmyslným jednáním. Úmysl pachatele musí zahrnovat i to, že chtěl nebo alespoň byl srozuměn s tím, že způsobí škodu na rybách či zvěři vyšší než nepatrnou, tedy vyšší než 5.000,-Kč³⁴.

Během krátké doby od účinnosti nové právní úpravy a její aplikaci v praxi se ukázalo, že takový úmysl se pachateli pytláctví prokazuje velice obtížně. V případech, kdy se pytlák pokouší ulovit například ve zvěřině statného jelena či daňka se špičkovou trofejí, lze za kladných okolností prokázat pachateli úmysl, který zahrnoval i způsobení škody nikoliv nepatrné, tedy škody nad 5000,-Kč. V případech, kdy se pytlák pokouší o pytláctví například na drobné zvěři (zajíc, bažant) a doposud nic neulovil, by bylo prokázání jeho úmyslu způsobit škodu nikoliv nepatrnou velmi složité a komplikované. Z těchto příkladů je zřejmé, že zúžením trestněprávního jednání pytláků až na dokonaný trestný čin skutečně došlo k určitému negativnímu opatření při ochraně životního prostředí, neboť samotný pokus lze podle současné právní úpravy prokázat dle výše uvedeného příkladu jen s velmi malou možností³⁵.

³⁴ ŠÍMA, A., Pytláctví po rekodifikaci trestního zákona. *Myslivost, stráž myslivosti*. [periodikum], Vydání 3. Praha: Českomoravská myslivecká jednota. 2010, str. 16. ISSN 0323-214X 46887.

³⁵ ŠÍMA, A., Pytláctví po rekodifikaci trestního zákona. *Myslivost, stráž myslivosti*. [periodikum], Vydání 3. Praha: Českomoravská myslivecká jednota. 2010, str. 16. ISSN 0323-214X 46887.

5. Výše škody jako znak skutkové podstaty

Právě výše škody a její problematické stanovení bylo po rekodifikaci trestního zákona odbornou veřejností, myslivci, rybáři a zejména jejich vrcholnými představiteli považováno za zásadní nedostatek při cíleném potlačení této trestné činnosti. Nová právní úprava zařadila mezi formální znaky skutkové podstaty trestného činu pytláctví výši škody ulovených ryb nebo zvěře nad 5000,-Kč. V době kdy vešla v účinnost nová právní úprava trestného činu pytláctví v podobě zákona č. 40/2009 Sb. nebyla orgánům činným v trestním řízení k dispozici žádná metodická příručka k oceňování upytlačené zvěře nebo ryb. Jak bude soud při stanovování ceny upytlačených kusů postupovat a dle čeho bude hodnotit? To bylo zásadní otázkou zainteresovaných myslivců a rybářů, neboť současná právní úprava umožňovala reálné situace, kdy např. pytlák ulovil v revíru bažanta obecného, který byl v té době v dané honitbě v početně tak nízkých stavech, že hrozilo jeho lokální vyhynutí. Tím se zcela zjevně dopustil vysoce společensky nebezpečného jednání, za které by byl koncem roku 2009 dle předcházející právní úpravy pravděpodobně stíhán pro trestný čin, ale dle současné právní úpravy si vyšetřující policista stejně tak jako dozorující státní zástupce spočítají, že tržní cena uloveného bažanta se pohybuje průměrně v rozmezí 100-180,- Kč. Tímto zjištěním považují jednání vzhledem k nízké škodě za přestupek a nikoliv za trestný čin³⁶.

Orgány činné v trestním řízení vycházejí z ust. § 105 odst. 1 trestního řádu, který říká, že *„je-li k objasnění skutečnosti důležité pro trestní řízení třeba odborných znalostí, vyžádá orgán činný v trestním řízení odborné vyjádření. Jestli-že však pro složitost posuzované otázky takový postup není dostačující, přibere orgán činný v trestním řízení a v řízení před soudem předseda senátu znalce“*³⁷.

³⁶ ŠÍMA, A., Pytláctví po rekodifikaci trestního zákona. *Myslivost, stráž myslivosti*. [periodikum], Vydání 3. Praha: Českomoravská myslivecká jednota. 2010, str. 16. ISSN 0323-214X 46887.

³⁷ ŠÁMAL, P. *Trestní řád: komentář*. 5., dopl. a přeprac. vyd. Praha: C. H. Beck, 2005. 1432 s. Beckova edice komentované zákony. ISBN 80-717-9405-8.

Odstavec 5. téhož zákonného ustanovení uvádí, že „o odborné vyjádření lze požádat i osobu, která je zapsána v seznamu znalců a fyzickou nebo právnickou osobu, která má potřebné odborné předpoklady³⁸“.

Státní orgán předloží orgánům činným v trestním řízení odborné vyjádření vždy bez úplaty. Z tohoto procesního předpisu je zřejmé, že nadbytečné přibírání znalců v případech, kde by stačilo odborné vyjádření, není žádoucí.

Znalce tedy není potřebné přibírat v případech, kde k objasnění skutečností důležitých pro trestní řízení, stačí „pouze“ vyjádření odborné. Uvedený předpis upravit řešení odborných otázek v trestním řízení tak, že znalecký posudek se vyžádá teprve tehdy, jestliže pro složitost posuzované otázky nepostačuje odborné vyjádření. Nadbytečné přibírání znalců bez řádného zákonného důvodu zpravidla vede k prodlužování trestního řízení a pochopitelně s tím spojené ne hospodárnosti³⁹.

Orgány činné v trestním řízení se zcela logicky obracely na MZE, které poskytovalo vyjádření bezúplatně. Se zvyšujícím se počtem požadavků ze strany orgánů činným v trestním řízení v návaznosti na navyšující se žádosti k potřebnému vytvoření metodiky oceňování upytlačené zvěře, byl na základě zadání Ministerstva zemědělství, sestaven předními odborníky sazebník minimálních hodnot upytlačené zvěře. Sazebník pro zvláště chráněné organizmy má ve své kompetenci ministerstvo životního prostředí, které jej dosud nepředložilo⁴⁰. Podrobně zpracovaný sazebník minimálních hodnot upytlačené zvěře je přílohou č. 4 této práce.

³⁸ ŠÁMAL, P. *Trestní řád: komentář*. 5., dopl. a přeprac. vyd. Praha: C. H. Beck, 2005. 1432 s. Beckova edice komentované zákony. ISBN 80-717-9405-8.

³⁹ ŠÁMAL, P. *Trestní řád: komentář*. 5., dopl. a přeprac. vyd. Praha: C. H. Beck, 2005. 1432 s. Beckova edice komentované zákony. ISBN 80-717-9405-8.

⁴⁰ ŠÍMA, A., Pytláctví po rekodifikaci trestního zákona. *Myslivost, stráž myslivosti*. [periodikum], Vydání 3. Praha: Českomoravská myslivecká jednota. 2010, str. 16. ISSN 0323-214X 46887.

6. Pytláctví jako přeštupěk

Dle právní úpravy účinné do 31. 12. 2009 byl u pytláctví rozdíl mezi trestným činem a přeštupkem prakticky jen v míře společenské nebezpečnosti jednání pachatele⁴¹. Jako příklad lze uvést situaci, kdy pytlák jen lovil v odborném chovu či na chovném rybníce, kde byl myslivcům a rybářům lov zakázán. Pro svojí společenskou nebezpečnost mohl být v ideálním případě potrestán za trestný čin. V současnosti je tomu však jinak, protože vlivem výše popsané změny skutkové podstaty TČ pytláctví a skutečnosti, že ke změně skutkové podstaty přeštupku pytláctví dle § 35 odst. 1 písm. f/ zák. č. 200/1990 Sb., o přeštupcích⁴² nedošlo, nastala situace, kdy pouhý neoprávněný lov je přeštupkem, pokud se nebude jednat o pokus TČ pytláctví. Jako přeštupěk bude hodnocen i neoprávněný lov s úlovkem do hodnoty 5.000,- Kč. Až neoprávněný lov s úlovkem v hodnotě nad 5.000,-Kč je nyní trestným činem⁴³. Je na posouzení každého jedince, zda tyto provedené změny v zákonné úpravě jsou či nejsou prospěšné současné ochraně zvířete a ryb jakožto součásti životního prostředí, ve kterém žijeme⁴⁴. Ve smyslu § 35 odstavce 1 písmena f) o přeštupcích⁴⁵ lze pachateli přeštupku spáchaného neoprávněným lovem zvířete nebo ryb podle odstavce 2 uložit pokutu do výše 8.000,-Kč a zákaz činnosti na 1 rok.

⁴¹ LUBOVSKÝ, Z. *Pytláctví jako trestný čin proti životnímu prostředí* [online]. Epravo.cz, 2012 [cit. 2012-04-04]. Dostupné z WWW: <http://epravo.cz/top/clanky/pytlactvi-jako-trestny-cin-proti-zivotnimu-prostredi-82234.html>.

⁴² Česko. Zákon č. 200/1990 Sb. ze dne 17. 5. 1990 o přeštupcích. In *Sbírka zákonů České Republiky*. 1990, částka 35/1990. Dostupné z WWW: <http://zakonyprolidi.cz/cs/1990-200>.

⁴³ LUBOVSKÝ, Z. *Pytláctví jako trestný čin proti životnímu prostředí* [online]. Epravo.cz, 2012 [cit. 2012-04-04]. Dostupné z WWW: <http://epravo.cz/top/clanky/pytlactvi-jako-trestny-cin-proti-zivotnimu-prostredi-82234.html>.

⁴⁴ ŠÍMA, A., *Pytláctví po rekodifikaci trestního zákona. Myslivost, stráž myslivosti*. [periodikum], Vydání 3. Praha: Českomoravská myslivecká jednota. 2010, str. 16. ISSN 0323-214X 46887.

⁴⁵ Česko. Zákon č. 200/1990 Sb. ze dne 17. 5. 1990 o přeštupcích. In *Sbírka zákonů České Republiky*. 1990, částka 35/1990. Dostupné z WWW: <http://zakonyprolidi.cz/cs/1990-200>.

Další skutkové podstaty přestupků uvádí zákon o myslivosti, kdy v ustanovení § 14 odstavec 1 písmeno c) zákona o myslivosti č. 449/ 2001 Sb. v návaznosti na § 63 odstavec 1 písmeno a) téhož zákona, je přestupkem „*neoprávněný lov nebo jiná činnost tímto zákonem zakázaná, nebo pohyb v honitbě se zakázanou loveckou výzbrojí, anebo se střelnou zbraní, pokud nejde o osobu oprávněnou držet střelnou zbraň i na honebních pozemcích, je možné uložit pokutu do výše 30.000,-Kč*“⁴⁶. Následným ustanovením § 45 zákona o myslivosti v návaznosti na ustanovení §63 odstavec 2 se přestupku dopustí ten, kdo poruší některé pravidlo lovu. Za takové jednání lze uložit pokutu do výše 30.000,-Kč, zákaz činnosti do doby 2 let, odebrat lovecký lístek, či vyslovit propadnutí věci.

Ustanovení § 63 odstavec 3 téhož zákona dále uvádí, že byl-li přestupek spáchán opakovaně, lze uložit pokutu až do výše, která je dvojnásobkem částky uvedené v odstavci 1 a 2. Tyto přestupky jsou zpravidla řešeny státní správou, kdy dle § 64 odst. 6) se při stanovování výše pokuty přihlíží zejména k závažnosti, způsobu, době trvání a následkům splnění nebo porušení povinností a k okolnostem za nichž k nim došlo.

Z výše uvedeného vyplývá, že za přestupek jsou oproti trestným činům logicky menší sankce. Uložení trestu v přestupkovém řízení je v ideálních případech rychlejší než v řízení trestním, avšak na straně druhé, vymahatelnost uložených pokut v přestupkovém řízení je často velmi problematická. Trestnost se oproti trestnému činu promlčuje mnohem dříve. Mimo uvedené je pro pytláky pozitivní také skutečnost, že přestupek se nezaznamenává do trestního rejstříku⁴⁷.

⁴⁶ Česko. Zákon č. 200/1990 Sb. ze dne 17. 5. 1990 o přestupcích. In *Sbírka zákonů České Republiky*. 1990, částka 35/1990. Dostupné z WWW: <http://zakonyprolidi.cz/cs/1990-200>.

⁴⁷ Česko. Zákon č. 200/1990 Sb. ze dne 17. 5. 1990 o přestupcích. In *Sbírka zákonů České Republiky*. 1990, částka 35/1990. Dostupné z WWW: <http://zakonyprolidi.cz/cs/1990-200>.

7. Kriminologická charakteristika pytláctví

Kriminologická charakteristika pytláctví je popisem kriminologicky relevantních vlastností trestného činu spáchaného neoprávněným zásahem do cizích práv lovem zvěře nebo ryb, v jejich převedení na sebe, jiného nebo v jejich pouhém přechovávání. Specifičnost stávající právní úpravy pytláctví a skutkové podstaty trestného činu pytláctví dle § 304 Zák. č. 40/2009 Sb., lze oproti jiným skutkovým podstatám spatřovat právě v tom, že skutková podstata TČ pytláctví v sobě již obsahuje některé specifikované formy trestné součinnosti, kdy trestnou činnost lze dokonat i některou z dále vyjmenovaných forem. Konkrétně „ukryje“, *na sebe nebo jiného převede, přechovává bez uskutečnění neoprávněného lovu zvěře nebo ryb, není přitom důležité, kdo tuto „hlavní činnost“ vykonal*⁴⁸. Tato skutečnost značně ovlivňuje možnosti kriminologicky relevantních vlastností trestného činu pytláctví, kdy tyto činnosti ovlivňují návazně také proces tvorby stop a proces poznání trestného činu samotného.

Relevantní kriminologické vlastnosti pytláctví jsou v konkrétních případech závislé zejména na jednotlivých případech spáchání trestného činu pytláctví, způsobu jeho spáchání, konkrétní kriminální situaci, motivu pachatele ke spáchání činu, v jeho rysech a při pytláctví použitých prostředcích⁴⁹.

7.1 Způsoby páchaní pytláctví a jejich klasifikace

Pytláctví a jeho způsoby jsou velmi různorodé. Zejména je třeba zmínit, že téměř na celém území naší republiky dochází k různým formám páchaní této trestné činnosti. Latence pytláctví je vysoká z toho důvodu, že ji páchají často zejména odborně i fyzicky zdatní pachatelé a tato trestná činnost se zpravidla odehrává v odlehlých částech lesních honiteb, často za pomoci speciální výzbroje a výstroje. Převážná část pytláctví se odehrává v noci, kdy pachatelé využívají umělého osvětlení a dalších přístrojů umožňujících přesnou střelbu i za velmi snížené viditelnosti. Pytláctví je pácháno v hojných počtech dobře organizovanými skupinami pachatelů.

⁴⁸ NĚMEC, M. *Postup policie při odhalování, vyšetřování a předcházení pytláctví*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2002. s. 55. ISBN 80-7251-097-5.

⁴⁹ NĚMEC, M. *Postup policie při odhalování, vyšetřování a předcházení pytláctví*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2002. s. 55. ISBN 80-7251-097-5.

Takové skupiny jsou ve většině případů napojeny na pravidelné odběratele. Nejčastěji se jedná o soukromé zpracovatele masa, výkupny, výrobce masných produktů a majitele pohostinských zařízení. Na taková místa pytláci zpravidla ještě ve večerních hodinách, někdy bezprostředně po lovu dodávají ulovenou zvěř.

Z pochopitelných důvodů takovou dodávku ze strany pytláků neprovází žádný dodací list, faktura ani list o původu získané zvěřiny. Od uvedených subjektů inkasují pytláci obratem předem smluvené peněžní částky v hotovosti. Obdržená zvěřina pochopitelně není prohlédnuta prohlížitelem, ani veterinárním lékařem, takže nelze eliminovat možné nakažení nemocemi při jejím zpracování a následné konzumaci⁵⁰. Nejčastější nemoci zpracovány v příloze č. 5

Pytláctví lze členit podle konkrétního zájmu pachatele trestného činu pytláctví. Nejčastějším zájmem pytláků je získání zvěřiny, dalším významným zájmem je získání cenné trofeje, v neposlední řadě je zájmem pytláků také ukojení lovecké vášně.

7.1.1 Pytláctví s cílem získat maso – zvěřinu

V současnosti je nejvíce rozšířeno pytláctví za účelem zisku zvěřiny, s následným nelegálním prodejem za účelem na vlastního majetkového prospěchu. Této skutečnosti napomáhá také fakt, že poptávka po zvěřině je na trhu v České republice značná, protože oficiální produkce zvěřiny směřuje na vývoz do zahraničí, nebo její cena na tuzemském trhu není pro běžné zákazníky uspokojivá.

V současnosti je téměř veřejným tajemstvím, že pytláci dodávající ilegální zvěřinu na trh, snižují její výkupní cenu. Cena upytláčené zvěřiny je výrazně nižší než zvěřina pořízená např. ve velkoobchodě či specializované výkupně. Na trhu bývá nejdůležitější zejména cena, o upytláčenou zvěřinu je tak stále značný zájem. O tom svědčí zprávy v tisku i médiích. Část zvěřiny poslouží i pro vlastní použití v domácnosti. Společností je zvěřina považována za delikatesu, chutnou a ekologicky nezávadnou potravu. Na níže uvedeném příkladu lze názorně ukázat finanční efektivitu pytláctví.

⁵⁰ NĚMEC, M. *Postup policie při odhalování, vyšetřování a předcházení pytláctví*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2002. s. 55. ISBN 80-7251-097-5.

Standardní váha srnce obecného je u nás od 14 do 25 Kg. Pokud vezmeme v úvahu, že překupník je ochoten zaplatit za ilegálně získanou zvěřinu asi polovinu tržní ceny, která dnes činí kolem 400,-Kč za jeden kg, je čistý zisk za takového srnce, kterého pytlák překupníkům dodá, cca 3.150,-Kč až 5.625,- Kč. Pro pytláka se pochopitelně jedná o čistý zisk bez dalšího zdanění. Za zvěřinu jelena evropského získá pytlák obdobným způsobem částku od 22.500,-Kč do 40. 000,- Kč.

Případy, kdy pytlák pytláčí sám, pro vlastní potřebu jsou spíše ojedinělé, protože rodina spotřebuje pouze omezené množství zvěřiny. Pytláctví je provozováno v každém ročním období, bez ohledů na zákonnou dobu hájení či dobu lovu zvěře. Pytláci vyjíždějí na ilegální lov kdykoliv přijde poptávka po zvěřině. Takové počínání je z pohledu myslivecké etiky velmi drastické. K dokázání činu může na tento druh pytláctví poukázat nález celých či rozporcovaných kusů zvěřiny u odběratelů, bez potřebných dokladů. V místech určených pro odpady z restauračních a ostatních zařízení podobného typu lze nalézt odpad ze zpracování nelegálně ulovené zvěře, vykazující možný průstřel střelnou zbraní. Mezi myslivci je stělná rána na hlavu považována za neetickou a dále poškozující trofej zvěře. Z toho lze usoudit, že legálně ulovený kus by takto myslivcem nebyl nikdy uloven. Za účelem získání zvěřiny však konzumovatelná část těla zůstane bez poškození⁵¹.

7.1.2 Pytláctví páchané za účelem zisku trofeje

V tomto případě spočívá zájem pytláků ve vidině vlastního majetkového prospěchu plynoucího z nelegálního prodeje upytláčené trofeje. Méně časté je využití trofejí pro vlastní potřebu.

Za trofej je považována lebka s parožím (u srnce, daňka, jelena evropského, jelena siky) lebka s toulci u muflona, lebka s růžky u kamzíka a kamzice, kelce či grandle (tj. špičáky u jelena a laně) zbraně, tj. zuby u zvěře černé, zejména kňourů, kožešina a lebky u rysa, vlka, lišky, jezevce, kuny aj. Kůže neboli deka z jelenovité zvěře a mufloní zvěře, škára z divočáků⁵². Lovce po ulovení trofejové zvěře oddělí trofej (zpravidla hlavu s parožím) od těla zvěře a s tou z místa odchází.

⁵¹ NĚMEC, M. *Postup policie při odhalování, vyšetřování a předcházení pytláctví*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2002. s. 57. ISBN 80-7251-097-5.

⁵² HANZAL, V. *O zvěři a myslivosti*. České Budějovice: Dona, 1994. s. 119. ISBN 80-85463-46-6.

Zvěřinu ze zastřeleného kusu ponechává na místě. V jiném případě pytlák odebere z ilegálně ulovené zvěře trofej a také část zvěřiny, kterou je schopen z místa sám odnést. U menších druhů zvěře odnáší celý kus, který však nevyvrhne na místě z důvodu zametení stop. Z praxe je známa i třetí varianta, kdy pytláci spojí lov za účelem získání zvěřiny s pytláctvím pro trofej a následně se snaží dosáhnout prodejem zvěřiny a trofeje vlastního prospěchu. V takovém případě pytláci z místa odváží celý kus.

Ceny trofejí zejména s vysokou bodovou hodnotou CIC jsou značné. Jako konkrétní příklad lze uvést odbornou veřejností všeobecně známý případ z roku 1997, kdy neznámý pytlák ulovil v Lánské oboře jelena, jehož trofej byla odborně oceněna na 590.000,-Kč. Uvedená cena se vztahuje pouze k trofeji upytláčeného jelena, chovná hodnota takového kusu nelze ani zcela přesně určit.

Trofeje jsou vyhledávaným artiklem zahraničních turistů, kteří na našem území trofeje kupují od myslivců, překupníků i pytláků. V příhraničí takto pořizují trofeje často klienti nočních podniků pod záminkou lovu v ČR. Někteří zahraniční lovci, kteří nechtějí utracet vysoké částky za poplatkový lov, si pořídí v českém příhraničí podstatně levnější trofej a k této si cestou domů přidají smyšlený příběh o náročném lovu. Do skupiny pytláctví páchané za účelem zisku trofeje lze zařadit i případy ilegálního lovu chráněných druhů šelem a ptáků, zejména sov, dravců, stejně tak jako lov vzácného drobného ptactva za účelem preparace⁵³.

7.1.3 Pytláctví páchané s cílem ukojení lovecké vášně

„Vlivem literatury se mnohdy u nás pytláctví romantizuje a pytlák je něco jako lidový hrdina Jánošík. Tím je dáno i to, že pytláctví občané morálně neodsuzují, což má souvislost s nižším právním vědomím současné společnosti.“⁵⁴

Ve skutečnosti pytlák z vášně působí v některých případech vyšší škody, než pytlák lovicí pro trofej i zisk, neboť své počínání často opakuje, čímž se vzniklá škoda pochopitelně navyšuje. Některým pytlákům lovicím z vášně postačí skutečnost, že zvěř skolili a proto zastřelenou zvěř z místa činu ani neodnáší a ponechávají ji na místě. I přes často nalezenou upytláčenou zvěř je tato forma pytláctví velmi nebezpečná a z důvodu nedostatku dalších stop jen obtížně dokazatelná.

⁵³ NĚMEC, M. *Postup policie při odhalování, vyšetřování a předcházení pytláctví*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2002. s. 58. ISBN 80-7251-097-5.

⁵⁴ LIBOSVÁR, F. *Pytláci bez romantiky*. Praha: Víkend s.r.o., 2009. 141 s. ISBN 978-80-7433-001-8.

V případech zvýšeného nálezu ulovených a na místě ponechaných kusů zvěře je potřeba místo pečlivě sledovat v návaznosti na pohyb osob a potencionálního pachatele⁵⁵.

7.2 Podle počtu pachatelů

Pytláctví lze členit na pytláctví páchané jedincem, ve dvojici a na pytláctví páchané organizovanou skupinou.

7.2.1 Pytláctví páchané jedincem

Jako jednotlivec se pytláctví často dopouští pytláci z vášně. Znají dobře revír, ve kterém se pytláctví dopouštějí, návyky lesního personálu (jejich pracovní dobu, termíny porad, služební cesty, kdy navštěvují dané části honitby atp.) Samostatnost pytláčicího jedince je však omezená. Pytlák jako jedinec dokáže sám odnést zpravidla celý kus srnčí zvěře, několik zajíců či bažantů. Někteří pytláci však i takto poměrně lehkou zvěř v krytu porcují a odnášejí skryté v „zavazadlech“. Odpad a vývrh zahrabávají přímo na místě, nebo odhazují do houští. Zkušení pytláci však upytlačenou zvěřinu na místě nevyvrhují, tuto nejčastěji osobním automobilem z revíru odvázejí, vyvrhování a porcování následně provádějí v místě bydliště nebo k tomu určeném nepozorovaném místě. Při důvodném podezření, na konkrétní osobu je potřeba provést u této osoby co nejdříve domovní prohlídku. Prohlídku lze uskutečnit při zachování všech zákonných podmínek. Spolupráce orgánů činných v trestním řízení je zde na místě. Je-li pytlák takto zaskočen ještě v noční dobu po návratu z pytlácké výpravy, zpravidla tvrdí, že byl celý večer doma, spal atd., což lze vyvrátit např. prohlídkou automobilu. V případě pytlákova tvrzení, že pytlák, že zvěř náhodně srazil autem, je třeba důkladně ohledat zvěř a posoudit zda byla sražena automobilem nebo ulovena střelnou zbraní, vozidlo je zapotřebí ohledat za účelem zjištění případných stop.

⁵⁵ NĚMEC, M. *Postup policie při odhalování, vyšetřování a předcházení pytláctví*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2002. s. 59. ISBN 80-7251-097-5.

7.2.2 Pytláctví páchané ve dvojici

Výhodou dvojice je schopnost odnesení i větší zvěře. Tento způsob se často využívá např. u divočáků, výjimečně též u zvěře jelení či mufloní. Těžkou zvěř jelení však nezvládne z revíru odnést ani dvojice pachatelů a proto v takových případech pytláci volí rozporcování zvěře na místě, odnesením zvěřiny po částech, zpravidla do připraveného osobního vozidla. Hrudní koš zpravidla zůstává namístě z důvodu objemnosti a menšího množství zvěřiny. Pytláctví ve dvojici skýtá větší možnost jejich zadržení přímo na místě nebo v přilehlém okolí. Dle zjištěných stop a jejich charakteru lze na spolupachatelství téměř vždy usuzovat.

7.2.3 Pytláctví páchané organizovanou skupinou

V tomto případě se jedná o tu nejzávažnější formu pytláctví vůbec. V organizované skupině pytláků má každý jedinec přiděleny jasné úkoly. Střelec má za úkol vyhlédnutou zvěř skolit a co nejrychleji opustit místo, ze kterého na zvěř střílel. Následně přichází na řadu role transportní, kdy tři až čtyři osoby sledují počínání střelce z povzdálí. Po skolení zvěře přijíždějí na místo zpravidla terénním automobilem zn. OFF Road, kus nakládají a co nejrychleji odjíždí na skupinou předem smluvené místo, kde jej předá tzv. „*finální či likvidační skupině*“. Ta má za úkol na bezpečném a nepozorovaném místě zvěř vyvrhnout a následně zajistit její předání překupníkovi a získat peníze v hotovosti. Organizované pytlácké skupiny jsou charakteristické rychlým zahlazením stop a obratným přemístěním z místa činu. Výborná je i technická vybavenost skupiny⁵⁶.

⁵⁶ NĚMEC, M. *Postup policie při odhalování, vyšetřování a předcházení pytláctví*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2002. s. 60. ISBN 80-7251-097-5.

7.3 Podle nástrojů použitých k dokonání pytláctví

Trestný čin pytláctví lze členit vzhledem k nástrojům použitých k jejich dokonání.

7.3.1 Pytláctví páchané pomocí střelných zbraní

Patří mezi nejčastější způsoby. Střelné zbraně lze rozdělit na zbraně palné, mechanické a plynové, palné zbraně dále dělíme na zbraně lovecké, sportovní, vojenské a zbraně nelegálně vyrobené. Mezi zbraně mechanické patří v posledních letech pytláky využívané kuše, luky, ale taktéž praky, a to pro jejich absenci zvuku při výstřelu. Účinnost těchto mechanických zbraní je na několik desítek metrů takřka obdobná jako účinek vypálené střely z lovecké pušky. Nejvíce používány jsou palné lovecké zbraně a to jak kulovnice, tak malorážky, dále jsou využívány zbraně brokové, případně zbraně kombinované. Samostatnou kapitolou jsou zbraně speciálně a zcela nelegálně vyrobené pro pytlácké účely. Jedná se o zbraně s využitím součástek továrně vyrobených zbraní, nebo zbraně zcela vyrobené podomácku. V některých případech se může jednat o zbraně opatřené speciálním tlumičem výstřelu. Zneužití plynových zbraní resp. vzduchovek tj. zbraní, u nichž je střela uváděna do pohybu tlakem vzduchu nebo jiného plynu je známo mnoho let. Jsou často jejich majiteli převrtány na malorážkovou ráži 22 LR, čímž se obratem ze vzduchovek stávají nelegálně držené malorážky.

Pytláctví zvěře páchané lovem do pastí, želez, lepů sítí, maskovaných jam nejsou příliš časté a většinou jsou poměrně brzy objeveny myslivci nebo lesním personálem, pytlák je pak brzy dopaden⁵⁷.

7.3.2 Pytláctví z vlastních řad

Zvláštní pozornost je potřeba věnovat specifickým pytláckým metodám, mezi které lze řadit pytláctví páchané členy mysliveckých organizací, vrcholné představitele nevyjímaje. Pytláctví se často dopouštějí i rádoby pravodatní myslivci ba dokonce i ti, kteří by měli řádný výkon práva myslivosti v jednotlivých honitbách dozorovat. I mezi nelegálními dodavateli zvěřiny se vyskytují někteří myslivci, kteří si své nelegální počínání omlouvají tím, že o zvěř celoročně pečují a musí tak mít z myslivosti alespoň nějaký užitek.

⁵⁷ NĚMEC, M. *Postup policie při odhalování, vyšetřování a předcházení pytláctví*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2002. s. 61. ISBN 80-7251-097-5.

Jedná se o názor poměrně hojně vžitý mezi myslivci i lesním personálem, protože i v minulosti si tímto způsobem nepoctiví myslivci a lesníci přivydělávali. Při takovém počínání dotyčný zvěř uloví bez povolenky, zvěř neoznačí plombou, nevypíše lístek o původu zvěře a dodává ji obratem překupníkům. Tato činnost je občasně zastírána dodáním zvěřiny oficiálně ulovené a dodané na dodací list a fakturu. Mezi dodavateli zvěřiny a jejich překupníky existují nepsané dohody, že v případě, že se věc začne prošetřovat, vydají tzv. zpětně dodací list i fakturu. Jak vyplývá z dosavadního šetření Policie ČR, převážná většina pachatelů pytláctví pochází zejména z řad legálních držitelů loveckých lístků, zbrojních průkazů, často členů mysliveckých sdružení a společností. V některých případech se jedná o jedince vyloučené z uvedených organizací.

Cíleně neuvádím slovo myslivci, neboť takové počínání je zcela v rozporu nejen se zákony, ale taktéž s etickým kodex myslivce, jehož základem je citlivý chov zvěře, stejně tak jako dodržování patřičných zásad a předepsaných zákonů. Konkrétní situace kdy se pytláctví dopouští držitel potřebných dokladů a oprávnění je však natolik složitá, že jakákoliv chytrá výmluva pytláka, např. zapomenuté zapsání ulovené zvěře hospodářem do povolenky, zapomenutá plomba na zvěř či lístek o původu zvěře doma apod., bagatelizuje možný trestný čin do postavení přestupku, za který dotyčný obdrží pokutu od státní správy myslivosti. V některých případech je řešen pouze disciplinárně v rámci mysliveckého sdružení nebo společnosti. V takovém případě pytlák prakticky pytlákem není, ale jedná se pouze o myslivce, který se dopustil přestupku na úseku myslivosti. Nejnebezpečnějším způsobem je zneužívání funkce mysliveckého hospodáře, který si sám zve k individuálnímu i společnému lovu solventní lovce bez odsouhlasení členské základny mysliveckého sdružení.

Tito za lov platí nemalé finanční částky, které následně plynou nikoliv do pokladny mysliveckého sdružení, ale do kapsy mysliveckého hospodáře. Hospodář celou věc v rámci své funkce utají, nebo v lepším případě zlegalizuje tím, že ilegálně ulovené trofejové kusy vykáže jako vlastní legální odstřel „zvěře holé“.

Obdobně nebezpečnou a poměrně častou praktikou je situace, kdy takto protiprávně postupuje a lov organizuje řadový člen mysliveckého sdružení. Není výjimkou, že na takových nelegálních praktikách se podílí více členů, přičemž o zisk se následně úměrně dělí.

Dalším nebezpečným druhem pytláctví je lov na povolenku vydanou na delší období, většinou na celou dobu lovu. Například na lov jednoho srnce, který má stanovenou dobu lovu od 16. května do 30. září, vydává dnes hospodář většinou povolenku na celou dobu lovu a ne např. na turnusy v trvání 14 dnů jako tomu bylo dříve. Tím se nečestným myslivcům přímo nabízí možnost k ilegálnímu lovu více kusů, na jeden kus vypsáný v povolenke. Takto ulovený kus použije myslivec pro své účely, nebo jej prodá restaurátérům.

Specifickým případem některých nepoctivých myslivců je tzv. dvojstřel. Nemálo myslivců chodí na noční čekané ve dvojicích. Když přijde zvěř, myslivci se domluví na společné střelbě a na základě smluveného povelu vystřelí na dva kusy současně. V případě ulovení dvou kusů následně přiznají pouze jeden, druhý si ponechávají pro svou potřebu. Někdy je možno setkat se s případy kdy se myslivec cíleně snaží ulovit dva překrývající se kusy zvěře jednou ranou.

Zákon 449/2001 Sb. nově stanovuje mimo jiné také povinné opatření ke kontrole tzv. Plombování spárkaté zvěře pomocí nesnímatelné plomby (příloha č.6). Bezprostředně po platnosti tohoto zákona a s tím spojeného opatření plombování ulovené spárkaté zvěře se začalo toto nařízení nepoctivými myslivci obcházet. V praxi to funguje tím způsobem, že potenciální pytlák u sebe má všechny potřebné doklady k lovu, také plombu na plombování ulovené zvěře. Po ulovení kusu však kus plombou neopatří, jak je zákonem stanoveno, je tak připraven bezprostředně učinit až v případech kdy mu hrozí kontrola ze strany Policie ČR, mysliveckého hospodáře nebo myslivecké stráže. Na takovouto praktiku má připravený pytlácký myslivec vždy dostatek času, či v opačném případě má již připravenou věrohodnou historku o tom, že má plombu i evidenční list o původu zvěře v nedalekém osobním automobilu, ke kterému právě směřuje atp.⁵⁸

⁵⁸ NĚMEC, M. *Postup policie při odhalování, vyšetřování a předcházení pytláctví*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2002. s. 62-63. ISBN 80-7251-097-5.

8. Typické kriminalistické stopy

Rozmanitost stop pytláctví, jakož to trestné činnosti je velká. Nejruznější stopy vychází ze způsobu spáchání, z počtu pachatelů, použitých nástrojů, ale taktéž z konkrétních povětrnostních a klimatických podmínek v době spáchání. Druhy stop a jejich počet na místě trestného činu pytláctví závisí vždy na konkrétních okolnostech každého případu.

Největším a nejširším nalezištěm nejruznějších druhů kriminalistických stop je v tomto případě místo, kde upytlačená zvěř byla zasažena a na místě „zhasla“, nebo místo, kde zvěř po zasažení a následném úniku z místa zhasla. Prioritou zasahujících policistů, by mělo být důsledné nalezení a ohledání tohoto místa, přičemž je potřeba si uvědomit, že v návaznosti na pytlákem použitou zbraň, střelivo a s tímto spojenou sílu a ranivost, je potřeba takové místo ohledat ve vzdálenosti od několika málo metrů od střeleckého místa až do vzdálenosti třístapadesáti metrů, nejlépe všemi směry v okruhu. Čím hůře je zásah umístěn, tím se vzdálenost od místa zasažení do místa zhasnutí zvěře zvyšuje. Pokud se takové místo nepodaří nalézt, je ideální použít ke spolupráci myslivce znalého věci. U většiny případů bývá toto místo propojeno trasologickou stopou pachatele, často „cestičkou“ vzniklou na měkkém podkladu, v rose, či sněhu, kudy pytlák šel od svého střeleckého stanoviště až na místo ke střelené zvěři. Místo nálezu střelené zvěře je třeba náležitě dokumentovat a zajišťovat za pomoci nejruznějších metod, všechny stopy od stop trasologických, balistických, přes stopy věcné až po stopy biologické.

Bezprostředně po oznámení pytláctví je potřeba začít pátrání po pachateli právě z místa činu, kterým je v takovém případě místo, kde byla zvěř pytlákem usmrcena. V případech, kdy není k dispozici kompletní výjezdová skupina, by měl na místo vyjíždět kriminalistický technik za účelem důkladného zajištění a dokumentace stop a také policejní psovod se speciálně vycvičeným psem. Pachové stopy udržují ve volném terénu pach poměrně dlouho a tak pro dobře vycvičeného psa nebývá problémem vypracovat stopu a určit směr odchodu pachatele z místa činu k bydlišti či úkrytu, stejně tak, jako k místu, kde měl pytlák připraven osobní automobil. Pes může policisty dovést do míst, kde získají užitečné svědectví a informace o osobě pachatele, kterého si zde všiml další občan. Svědectvím nebo vypracováním části stopy naznačí směr, kterým pachatel odešel, nebo odkud přišel.

Od svědků může být zjištěn popis podezřelého pachatele a směr, kterým pokračoval. Služební pes může na stopě nalézt nejrůznější předměty, případně nábojnice, které pachatel na trase svého odchodu z místa činu ztratil, nebo kterých se zde cíleně zbavil. Nasazený služební pes je při vypátrání a označení pachatele schopen překonat jeho případný odpor, ochránit psůvoda i členy hlídky a případně prchajícího pachatele zadržet. V případech, kdy dojde pes k pachateli, je vypracování pachové stopy považováno soudy jako nepřímý důkaz. Rovněž tak nalezené předměty, na kterých jsou následně zajištěny další kriminalistické stopy⁵⁹. Stopy nalezené na pachové stopě, jsou v trestním řízení vyhodnoceny jako důkazy. V případech pytláctví pracuje pachatel zpravidla ve značné nervozitě a noční době, kdy se často stává, že ve spěchu na místě zapomene některou část své lovecké výstroje, či další pomůcky. Na střeleckém místě může pachatel zanechat také opěrky vytvořené z větví stromů, sloužící k dobré opoře zbraně a s tím spojené lepší přesnosti střelby. Takové stopy mají mimo jiné taktéž určitou informační hodnotu poukazující zejména na manuální zručnost pachatele⁶⁰.

8.1 Trasologické stopy

Typickými stopami jsou stopy trasologické a to plošné i plastické. Zejména stopy obuvi pytláků a stopy po pneumatikách motorových i nemotorových vozidel. U stop po pneumatikách motorových vozidel lze zjistit informaci o rozchodu a rozvoru automobilu. Nejčastější trasologické stopy pytláctví lze nalézt na místech, odkud bylo pytlákem na zvěř stříleno. Takové místo bývá připraveno ušlapáním z důvodu delšího pobytu pytláka na místě. Při zjištění takového místa mu je potřeba věnovat pozornost a zjistit zde všechny trasologické stopy a to i v případech zhmožděných stop, u kterých je zřejmé, že neposlouží k individuální identifikaci, ale pouze identifikaci druhové, protože i takové stopy mají v následném vyšetřování důležitou hodnotu.

⁵⁹ CZ-PES. CZ. *Služební pes policie ČR jako důkazní prostředek* [online]. 2013. Dostupné z WWW: <http://www.cz-pes.cz/literatura-sl-kynologie-3.php>

⁶⁰ NĚMEC, M. *Postup policie při odhalování, vyšetřování a předcházení pytláctví*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2002. s. 64-65. ISBN 80-7251-097-5.

Další významné naleziště trasologických stop většinou v dobré kvalitě lze nalézt mezi střeleckým stanovištěm pytláka v době, kdy střílel na zvěř a místem, kde byla střelená zvěř nalezena (torzo, vývrh atd., neboť ve většině případů pytlák jde po výstřelu ze svého stanoviště k ulovené zvěři co nejkratší cestou. Pokud mu poraněná zvěř z místa odbíhá a pytlák si je jist zásahem, v okolí střeleckého místa ji dohledává, čímž pochopitelně tvoří další trasologické stopy.

Vzhledem k náročnosti pohybu v lesním terénu, zejména v houštinách je vhodné toto přenechat na školeného nebo věci znalého policistu, ideálně za pomoci osoby znalé terénu. Jako osobu znalou je vhodné přizvat např. myslivce z místa, mysliveckou stráž, hospodáře hajného, aj. Je nesporné, že celou řadu specifických stop, zejména v měsících s absencí sněhové pokrývky, nalezne spíše odborník z praxe než řadový policista. Mysliveckého odborníka je na místo činu vhodné přivolat vždy před výjezdem a následně využít na místě jeho znalostí.

Další s tímto spojené stopy lze nalézt také od tažení zvěře z nástřelu do místa, odkud byla zvěř z revíru transportovaná, nebo do místa, kde se snažil pytlák upytlačenou zvěř ukrýt. Pytláci zpravidla zvěř po ulovení ihned uklízejí resp. odtahují za pomoci připraveného lana či provazu z volného prostranství do nejrůznějšího úkrytu. Jedná se o jakousi možnou mezizastávku pytláka, po které následuje transport upytlačené zvěře z revíru. Na této transportní trase lze nalézt početné stopy trasologické, ze kterých lze usoudit zejména počet pytláků v návaznosti na druh a styl transportu ulovené zvěře.

8.2 Balistické stopy

Typickou balistickou stopou na místě činu pytláctví bývá vystřelená nábojnice ze zbraně, kterou pytlák použil. Taková stopa je pro následné vyšetřování a identifikaci konkrétní zbraně zcela nenahraditelná. Nábojnice sama o sobě nám může říci konkrétní ráži použité lovecké (či jiné zbraně), ale taktéž vykazuje určité mechanoskopické stopy. Mezi tyto stopy patří zejména rýhy vzniklé vysouváním náboje ze zásobníku, stejně tak jako stopy od zasouvání náboje do nábojové komory za pomoci závěru zbraně. Dále pak můžeme zjistit také určité anomálie nábojové komory konkrétní zbraně, stejně tak stopy, které vznikly při vyhazování či vytahování nábojnice z nábojové komory za pomoci vyhazovače nebo vytahovače jednotlivých zbraní.

Vystřelená nábojnice nám může posloužit k identifikaci použitého střelného prachu, jeho složení, zápalka a zápalková slož, mohou napomoci k určení výrobce dané nábojnice. Odborné povědomí dnešních pytláků o těchto skutečnostech je velké a tak většina z nich podniká při pytláctví opatření k tomu, aby z jejich strany nedošlo k zanechání nábojnic na místě.

K tomu mimo jiné pytlákům napomáhá skutečnost, že u většiny zbraní (s výjimkou zbraní automatických a poloautomatických), které vystřelenou nábojnici ihned vyhazují, zůstává po výstřelu vystřelená nábojnice ve zbrani a pokud pytlák nepřebíjí, vystřelenou nábojnici si odnáší z místa činu s sebou. V případě použití zbraní automatických nebo poloautomatických, stejně tak v případě přebití u ostatních druhů zbraní, kde pytlák nestačí nábojnici zachytit, vylétá z výhozního okénka zbraně na stanoviště střelce, kde by měla být následně při ohledání místa činu také nalezena. Uvedené zbraně automatické však dle zákona o zbraních a střelivu č. 119/2002 Sb., § 3 odst. 1. písm. a) patří ke zbraním zakázaným. V případě odhalení pytláka se bude jednat o zbraně získané a držené nelegálně v rozporu s uvedeným zákonem. Není výjimkou, že někteří pytláci v zájmu o nenalezení vystřelených nábojnic na místě činu, opatřují své zbraně nejrůznějšími zachytávajícími schránkami nábojnic. Takto upravená pytlácká zbraň zcela eliminuje možnost nalezení nábojnice na místě i přes důkladné ohledání místa činu. I přes to je důležité nepodcenit ohledání místa činu, kdy je předpoklad, že pytlák může vystřelené nábojnice například vytrátit až po cestě. Není vyloučeno, že se pytlák může nábojnic zbavit účelově, aby u něho v případě zadržení nebyly nalezeny. Absence vystřelených nábojnic na místě činu však může vyjma výše uvedených možností poukázat i na možnou skutečnost použití zbraně perkusní v dlouhé či revolverové variantě nebo na použití zbraně mechanické (konkrétně kuše nebo luku).

Zcela ve výjimečných případech lze v těle zvěře nalézt i střelu, a to v případech kdy zbraň pytláka neměla dostatečnou energii na průstřel. K takto výjimečnému zajištění balistické stopy dochází v ojedinělých případech, kdy pytlák ponechá tělo ulovené zvěře na místě, nebo zvěř při pytláctví poraní a ta je posléze nalezena uhynulá mysliveckým či lesním personálem.

O případech nedůsledného pytláctví svědčí i případný počet nalezených torz ulovené zvěře v honitbě, stejně tak případný zjištěný úhyn mláďat v případech, kdy pytláctvím došlo k zastřelení matek⁶¹.

8.3 Biologické stopy

Na místě činu lze nalézt také stopy biologické, pocházející z upytláčené či pytláctvím poraněné zvěře. Velmi častou stopou jsou krevní stopy, dále srst, zbytky tkání, či tříšť kostí.

Takové biologické stopy se mohou na místě nacházet i v případech kdy zvěř nebyla pytlákem na místě vyvržena. Poměrně často lze nalézt biologické stopy také na trase, kudy pytlák odtažuje či odnáší zvěř k transportnímu vozidlu. V takových případech lze na trase nalézt stopy zvířecí krve (barvy), zvířecích tkání, kostní tříšť, chlupy zvířecí srsti atp. Zcela výjimečně můžeme na takových místech nalézt i krev lidskou, a to v případech poranění pytláka např. při vyvrhování zvěře vlastním nožem, nebo některou z ostrých kostí v těle zvěře. Není výjimkou, že pytlák může na místě zanechat nedopalky cigaret či doutníků. Kouření využívá řada myslivců i pytláků k určení směru větru. Takové stopy nám mohou dobře posloužit pro případnou biologickou identifikaci pachatele⁶².

⁶¹ NĚMEC, M. *Postup policie při odhalování, vyšetřování a předcházení pytláctví*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2002. s. 64-65. ISBN 80-7251-097-5.

⁶² NĚMEC, M. *Postup policie při odhalování, vyšetřování a předcházení pytláctví*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2002. s. 64-65. ISBN 80-7251-097-5.

9. Typický postup vyšetřování TČ pytláctví

9.1 Kriminalistické situace a zvláštnosti podnětů vyšetřování

Z konkrétních případů pytláctví vycházejí také počáteční kriminalistické situace. V případech kdy je pytláctví nahlášeno bezprostředně po jeho spáchání nebo v době jeho páchaní (nejčastěji za pomoci očitých svědků) je možno realizovat rychlý zásah na místě činu, pachatele dopadnout při činu nebo jej pronásledovat po horké stopě a to jak s pomocí speciálně vycvičeného psa, tak bez něho. Pytláctví je rozdílné případ od případu, stejně tak jako se mohou vyskytnout ideální případy kdy je pytlák zadržen policií na místě nebo bezprostředně poté. Časté jsou i případy kdy je dopadení pachatele či pachatelů velmi obtížné.

V případech, kdy je pytláctví zjištěno a ohlášeno zpětně např. až v případě nalezení torza upytlačené zvěře, je zapotřebí pátrat po způsobu usmrcení zvěře a následně pátrat ve směru ke zbrani a následně jejímu majiteli. Šetřením je potřeba zjistit jedince pohybující se v dané lokalitě revíru a následně se pokusit dospět k jedinci, který na upytlačenou zvěř střílel. Tento postup je již značně obtížnější, s mnohonásobně větší časovou náročností oproti předchozímu případu pátrání po horké stopě. V průběhu vyšetřování je potřebné dokazovat skutečnosti, že určitá osoba či skupina osob navštěvuje lokalitu, ve které byl TČ spáchán, mohla by být majitelem zbraně, kterou byla zvěř usmrcena, nebo zraněna a že daná osoba má kontakty na ilegální výkupce zvěřiny. Není výjimkou, že pytlák si vhodné lokality pro svou trestnou činnost vybírá předem, využívá k tomu zástěnu v podobě výkonu volnočasové aktivity např. houbaření, běžkování, geokesching nebo procházka se psem. Tyto informace se nám zpravidla podaří zjistit. Většina mysliveckých sdružení a dalších uživatelů soukromých či režijních honiteb vede ve svých honitbách evidenci, ve kterých lze dohledat vydané povolenky na konkrétní druh zvěře konkrétnímu člověku, evidenci vydaných plomb a lístků o původu zvěře. V některých honitbách je stanoveno provozním řádem, že členové organizací musejí hlásit v revíru vystřelené rány a objasňovat důvod střelby a její výsledek. Nahlášené výstřely následně eviduje myslivecký hospodář. Na základě těchto podkladů je v daných honitbách možno od zdejších myslivců zjistit poměrně jednoduše zda některý z nich byl v konkrétní části honitby.

Lze předpokládat, že značný stupeň latence působí negativně i na vyšší objasněnost trestného činu pytláctví. Základní informace o spáchání trestného činu pytláctví jsou zpravidla obdrženy přes trestní oznámení podané vlastníkem či uživatelem honitby, ve které k pytláctví došlo. Většinou tak činí zástupci v podobě majitele či mysliveckého hospodáře. Často podává oznámení i řadový myslivec, který byl očitým svědkem páchaní trestné činnosti. V takových, bezprostředně oznámených případech, pokud je pytlák stále na místě, může být policií zadržen. K takovým situacím dochází ve zcela ideálních podmínkách, za kterých očitý, pytlákem nezpozorovaný svědek události oznámí a je dále v případě potřeby nápomocen. V některých případech myslivci sledují pytláka po trase jeho pohybu až k jeho vozidlu, a po zjištění státní poznávací značky, typu, druhu a barvě vozidla, oznamují skutečnosti na linku 158. V takových případech dochází zpravidla taktéž k zadržení pytláka, či skupiny pytláků při činu či bezprostředně po jeho spáchání. Není výjimkou, že některé podněty k vyšetřování mohou pocházet i od běžných občanů.

Oznamovatele je ve všech případech potřeba řádně vyslechnout a to formou podání vysvětlení. Je vhodné upřednostnit důraz na monologickou část výpovědi oznamovatele. Při výsledku vyslychanou osobu nepřerušovat, neboť u osob, které trestný čin pytláctví oznamují je velký předpoklad, že znají pytláčící osobu či skupinu osob, jejich návyky, výzbroj a další konkrétní okolnosti daného případu. Je velmi důležité využít zájmu oznamovatele a vyslechnou ho okamžitě. Není vhodné jej odkazovat na jiný termín, či jiný policejní útvar. Určitou pozornost je třeba věnovat také oznámení anonymním, protože nemálo občanů chce poukázat na porušování zákonů, ale nemá dostatečnou odvalu být oficiálním svědkem, i přes to že mohou být oni sami poškozenými⁶³.

9.1.1 Zvláštnosti počátečních vyšetřovacích a operativně pátracích úkonů

Skutečnost, že se v případech pytláctví až na výjimky jedná o trestné činy latentní povahy, je možno považovat za hlavní zvláštnost vyšetřování v těchto případech. Zvláštností jsou i podmínky, ve kterých se tato trestná činnost koná. V odlehlých částech lesních, horských či jinak hůře přístupných honiteb ve své podstatě pachatel svou pytláckou činnost nemusí nikterak výrazně zakrývat či maskovat.

⁶³ NĚMEC, M. *Postup policie při odhalování, vyšetřování a předcházení pytláctví*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2002. s. 66-67. ISBN 80-7251-097-5.

Často se pohybuje v klidné lokalitě a má vysokou pravděpodobnost, že je zde sám a nikým pozorován. K tomuto nahrává pytlákům i skutečnost, že případný vývrh upytlačené zvěře nebo její části, které nám mohou posloužit jako stopy biologické, ještě přes noc zlikviduje zvěř, pro které je vývrh zdrojem potravy (lišky, divočáci, krkavci). V zalidněných lokalitách pytláci počítají s tím, že mohou být pozorováni a odhaleni. Z těchto důvodů menší kusy upytlačení zvěře vůbec na místě nevyvrhují, z místa je rychle odnášejí do připraveného vozidla. V případech, kdy pytlák zvěř na místě vyvrhne, činí tak v krytu houštiny a vývrh jako možnou stopu maskuje zahráváním či zakopáním. Prvotní zásah na místě činu přichází v úvahu zejména v těch případech, kde je oznámeno bezprostřední spáchání trestného činu očitým svědkem nebo v případě čerstvě upytlačeného kusu. V takových případech je možno přivolat na místo psovoda a na stopu pachatele nasadit speciálně vycvičeného služebního psa. V případech kdy služební pes naznačí možný směr odchodu pachatele z místa je možno zadržet pachatele na základě zorganizované dopravní kontroly v místě spáchání. V případě, že se nepodaří pachatele zadržet na místě spáchání nebo bezprostředně poté, je potřeba využít dalších operativně pátracích prostředků a to zejména zjišťovat, jaké osoby se v dané lokalitě pohybovaly, zda nebyla v lokalitě viděna osoba se zbraní, zda se v okolí místa činu nepohybovalo nebo neparkovalo vozidlo apod. V případech nalezení místa činu je třeba zajistit jeho ohledání a všechny nalezené stopy trasologické, biologické, balistické, včetně nalezených předmětů musejí být dokumentovány. Domovní a osobní prohlídku, stejně tak jako prohlídku dopravních prostředků je potřeba provádět bezodkladně tam, kde je předpoklad přechovávání a nálezů věci pocházející z této trestné činnosti⁶⁴.

9.1.2 Zvláštnosti kriminalistických verzí, plánování a organizace vyšetřování

Při vyšetřování trestného činu pytláctví se vždy vytyčuje základní verze k určení toho, zda se skutek opravdu stal. Stanovení verze a následné zjištění skutečnosti je poměrně důležité, protože i v případech, kdy dojde k nálezům mrtvé, zjevně ulovené zvěře, nemusí jít vždy o pytláctví, ale také o případ legálního lovu, kdy si myslivec, který oficiálně lovil zvěř, myslel, že zvěř nezasáhl, nebo lehce zranil, tu pak nedohledal a na následky střelného poranění uhynula.

⁶⁴ NĚMEC, M. *Postup policie při odhalování, vyšetřování a předcházení pytláctví*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2002. s. 67. ISBN 80-7251-097-5.

Prvotní prověření těchto obecných verzí je následně podkladem pro verze další, které jsou však orientovány více na osobu pachatele, k použitým nástrojům, místu jeho bydliště, k tomu, kde skončila upytlačená zvěřina atp.

Vytyčit verze lze rovněž k tomu, zda bylo pytláctví spácháno jednou osobou nebo pytláckou skupinou. V případě, že bylo spácháno skupinou, jak byla početná, zda byly ve skupině předem určené role vedoucí k dokonání celého trestného činu, jaké skupina použila techniky a vybavení, automobily, druhy komunikačního spojení atd. Další verze je možno stanovit z faktu, zda bylo pytláctví spácháno pachateli vnitřními, vnějšími nebo smíšenou skupinou pachatelů, zda se jedná o ojedinělý skutek nebo se trestná činnost opakuje, jak často je trestná činnost páchána, v kterých dnech, měsících, v jakou denní resp. noční dobu, kde je zvěřina pytlákem ukryvána, kam je následně distribuována a zda to probíhá bezprostředně po spáchání trestného činu nebo s odstupem určitého času.

V počáteční fázi vytyčujeme verze k motivu pachatele, způsobu spáchání, okruhu možných spolupachatelů a jejich organizovanosti, stejně tak jako zjištění míst odbytu ilegálně ulovené zvěře. Při pytláctví je motiv jednání pachatelů většinou ziskový s účelem ilegálního získání zvěřiny a trofeje za účelem dalšího prodeje a získání vlastního majetkového prospěchu. Způsob spáchání trestného činu pytláctví nám značně napoví zjištěné stopy na místě činu. Na základě stop můžeme určit, zda bylo k pytláctví použito zbraně střelné, mechanické či jiné. Dle stop trasologických zjistíme, zda se na pytláctví podílel sám pachatel nebo skupina pachatelů. Dle stop na místě činu můžeme dále zjistit, zda byla upytlačená zvěřina z místa pytláky odnesena, nebo jim bylo za účelem transportu nápomocný např. osobní automobil, zda pachatelé mohli znát lokalitu a lovecké praktiky. O určitém odborném povědomí pachatele může napovědět i dobře umístěný zásah na upytlačené zvěři, odborně udělaný vývrh zvěře, profesionálně rozdělaná zvěřina na jednotlivé díly apod. Za účelem zjištění možného pachatele a výši jeho či jejich organizovanosti, je třeba důkladně vyslechnout oznamovatele, všechny svědky, kteří mají k případu co říci. Od těchto lidí se můžeme dozvědět určité informace, který oni sami z důvodu neznalosti věci nepovažovali za důležité, a přes to mohou být v rámci vyšetřování důležité. Podle množství míst s výskytem pytláctví či počtu ulovených kusů na určitém území, lze usoudit i na určitou organizovanost pytláků a jejich lokální působnost. Je potřeba se cíleně zaměřit na oficiální výkupny zvěřiny, ale zejména na nelegální překupníky.

Zejména u složitějších případů pytláctví je velmi důležité důkladné plánování a vyšetřování. V takových případech je potřebné vyšetřovat ve spolupráci s dostupnými operativně pátracími prostředky.

Vyšetřování takových případů je časově i organizačně velmi náročnou činností, při které je využíváno dožádání o spolupráci u jiných útvarů policie, operativně pátracích prostředků a vyšetřovacích úkonů⁶⁵.

9.2 Vyšetřovací a operativně pátrací úkony

9.2.1 Výslech obviněného

Výslechem obviněné osoby je potřeba objasnit způsob spáchání činu a s tím spojené okolnosti. Výslech musí být připraven a měl by být natolik detailní, aby byl orientován na podrobný popis příprav k danému trestnému činu pytláctví, způsobu provedení a jeho následného utajení. Detailní znaky jednání získané při výslechu obviněné osoby je potřebné prověřit dalšími důkazy, což je podstatné pro pozdější stádia řízení, zejména v řízení před soudy, kde se obžalovaný může pokoušet tvrdit, že většinu znalostí s tímto spojených získal z tisku, z doslechu, ze vznesení obvinění, z výslechu a zde pokládaných otázek, popřípadě z jiných zdrojů. Není vyloučeno, že vyjma uvedeného, může obviněný tvrdit, že byl k výpovědi donucen. Z důvodu, abychom uvedenému jednání předešli, je vhodné výslech dokumentovat i videozáznamem či záznamem zvukovým. V závažných případech jako např. u případů organizovaných skupin je vhodné využít speciálně vybavené výslechové místnosti.

Vyšetřování pytláctví je často spojené se zcela specifickými způsoby smyšlené obhajoby. Vyskytují se tvrzení, kdy obviněný uvádí, že střelenou zvěř v lese pouze náhodou našel a tu si ponechal doma pouze z toho důvodu, odevzdat ji příslušné osobě, ale nevěděl komu. Obviněný také tvrdí, že z důvodu obav, aby se zvěřina nezneškodnila, ji byl nucen naporcovat a uložit do vlastního mrazícího či chladícího boxu. K vyvracení takových obhajob je zapotřebí argumentovat řádně zajištěnými důkazy. Při výslechu obviněného je potřeba klást důraz na monografickou část výpovědi, která by neměla být vyslychajícím přerušována.

⁶⁵ NĚMEC, M. *Postup policie při odhalování, vyšetřování a předcházení pytláctví*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2002. s. 68-69. ISBN 80-7251-097-5.

Přerušeni je vhodné pouze tehdy, pokud se vyslýchaný již zásadně odchyľuje od předmětu výpovědi. Přílišné zasahování do výpovědi může vést k tomu, že obviněný zjistí to, co si o jeho trestné činnosti myslí resp. ví či neví vyslychající a na základě toho může při výslechu zamlčet důležité pasáže. Již během monografické části výpovědi by měl vyslychající provádět analýzu výpovědi a cíleně upřesňovat taktické záměry pro část dialogickou.

V dialogické části výslechu musí vyslychající klást obviněnému otázky stručně, jasně a výstižně tak, aby vyslychaný porozuměl a byl na otázky schopen jasně odpovídat. Zejména primitivnější formy pytláctví, které nejsou příliš náročné na intelekt pachatele, jsou často páchany lidmi s nejnižším vzděláním, někdy tyto primitivnější formy pytláctví páchají i děti. Při dialogické části výslechu je potřebné vyžadovat od vyslychaného odpovědi celou větou a nespokojit se stručnou odpovědí typu „ano“ či „ne“. Pokud jsou vyslycháni spolupachatelé, je vždy potřebné zjistit již v rámci příprav výslechu, kdo z těchto spolupachatelů hrál roli okrajovou a s výslechem začít právě u něho. Velmi často jsou spolupachatelé již předem domluveni na obsahu případné budoucí výpovědi. Není výjimkou, že organizátorskou a řídicí činnost svádějí spolupachatelé jeden na druhého a podíl jednotlivých pachatelů se musí velmi pracně dokumentovat⁶⁶.

9.2.2 Výslech svědků

U výslechu svědků je zvláštností především motiv vedoucí k pravdivé či nepravdivé výpovědi. Jako svědci jsou často vyslyhány osoby poškozené, které bývají i oznamovateli trestného činu, případně jsou za určitý úsek, kde k pytláctví došlo zodpovědní. Tyto skutečnosti mohou svádět svědky k neobjektivní výpovědi. Při výslechu svědků je potřebné dokumentovat detailně celý průběh pytláctví od příjezdu pytláka do dané lokality, provedení činu a veškerou činnost pytláka zde. V opakovaných případech je potřebné zadokumentovat ve výslechu předchozí ilegální počínání pytláků v dané lokalitě. Jako svědky je potřebné vyslechnout příbuzné pachatelů, majitele a pracovníky obchodů s masnými výrobky, stejně tak jako majitele a provozovatele restaurací či výkupů zvěřiny, kteří by mohli mít na páchaném trestném činu svůj podíl.

⁶⁶ NĚMEC, M. *Postup policie při odhalování, vyšetřování a předcházení pytláctví*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2002. s. 69-70. ISBN 80-7251-097-5.

9.2.3 Expertizy

Objektem a předmětem kriminalistických expertíz při vyšetřování pytláctví jsou zejména těla a zbytky těl upytlačené zvířat a ryb s cílem zjistit jejich chovnou hodnotu a vyčíslit vzniklou škodu. Nábojnice nalezené na místě trestného činu, střely a části střel vypreparované ze zajištěné zvěřiny s cílem vytipovat a identifikovat palnou zbraň. Zajištěná palná zbraň s cílem zjistit zda s touto zbraní bylo v rozhodnou dobu střeleno, jakými náboji, a jakými střelami a zda zajištěné nábojnice a střely pocházejí z této zbraně.

Zkoumání zpracovaného masa zvěřiny či ryb s cílem určit, o jaké části zvěřiny jde, z kolika a jakých kusů pochází, a jaké je jeho cena. Zkoumání trasologických stop. tj. stopy obuvi, dopravních prostředků⁶⁷.

9.2.4 Rekognice a vyšetřovací pokus

Objektem rekognice v případech pytláctví bývá většinou jen pachatel, spíše výjimečně může být objektem i určité speciální oblečení či pomůcky použité pachatelem při pytláctví, např. atypická střelná zbraň apod. Rekognice pachatele se provádí podle vnějších znaků, někdy též dle znaků funkčních a dynamických, zejména dle chůze, běhu, držení těla, gestikulace či mimiky, případně dle hlasu. Kriminalistický pokus a jeho využití přichází v úvahu většinou při prověrce objektivních možností určitých jevů či možnosti provedení určitých úkonů⁶⁸.

⁶⁷ NĚMEC, M. *Postup policie při odhalování, vyšetřování a předcházení pytláctví*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2002. s. 70. ISBN 80-7251-097-5.

⁶⁸ NĚMEC, M. *Postup policie při odhalování, vyšetřování a předcházení pytláctví*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2002. s. 70. ISBN 80-7251-097-5.

10. Kriminologická prevence TČ pytláctví

V rámci kriminologické prevence pytláctví má asi největší význam osvětová činnost. Tento druh osvěty spočívá zejména v seznamování veřejnosti s praktikami pytláků, s jejich protiprávním jednáním, jistou nebezpečností a s tím spojenou výzvou ke spolupráci při odhalování nejrůznějších forem pytláctví. Je na místě spojit síly zainteresovaných stran, kdy Policie ČR jako iniciátor takové prevence by měla spolupracovat s příslušnými zaměstnanci ČMMJ, Lesů ČR, majiteli soukromých lesů a lesních podniků, ale především s mysliveckými hospodáři a s mysliveckou, lesní, rybářskou a vodní stráží, případně ve vhodných lokalitách se stráží ochrany přírody. Spolupráci Policie ČR s veřejností, lze v tomto případě získat řadu cenných informací. Vhodně lze využít skutečnosti, že v České republice má dlouholetou tradici a početnou členskou základnu dobrovolného provozování myslivosti. Myslivci, kteří se celý rok starají o zvěř své zálibě spojené s péčí o zvěř a ryby věnují mnoho volného času i práce, jsou logicky pohoršeni, objeví-li se v jejich revíru pytlák. Ve většině případů jsou sami aktivní při odhalování a jsou následně ochotni s Policií ČR spolupracovat při vyšetřování. Z toho důvodu je potřebné, aby policisté dokázali řádně využít této spolupráce a všechny podněty, oznámení obsahující podezření z pytláctví urychleně a pečlivě prošetřili. Není ojedinělé, že sami myslivci popř. myslivecká stráž oznamují tzv. ideální situace, kdy vidí pytláka přímo při činu a je zde předpoklad zadržení pytláka policií přímo při páčání trestné činnosti nebo bezprostředně po ní. Veřejnosti, která aktivně spolupracuje na potlačení pytláctví, je potřeba dát na vědomí, že si policie jejich občanského postoje váží a má i nadále zájem o spolupráci⁶⁹.

Mimo výše uvedené organizace se na potlačení pytláctví na našem území specializuje i několik dobrovolných organizací. Je na místě jmenovat Hnutí Duha, Českou společnost ornitologickou a další dobrovolné organizace, které svou činnost mimo jiné směřují také na ochranu přírody, šelem a dravců před pytláky a jejich ilegální činností. Činnost uvedených organizací je zpracován v příloze č. 7.

⁶⁹ NĚMEC, M. *Postup policie při odhalování, vyšetřování a předcházení pytláctví*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2002. s. 71-72. ISBN 80-7251-097-5.

11. Zahraniční právní úprava - Slovensko

Po důkladném prostudování materiálů spojených se zahraniční právní úpravou pytláctví jsem do své práce zařadil legislativu Slovenské republiky, která je naší legislativě částečně podobná, avšak rozdíly v řešení případů pytláctví jsou u obou států natolik markantní, že uvedená komparace může posloužit v některých bodech jako námět k úvaze, popř. námět na případné vylepšení naší legislativy v návaznosti na danou problematiku.

Stejně tak jako v České republice, je i na Slovensku myslivost a její ochrana, včetně ochrany před pytláctvím, upravena řadou předpisů a vyhlášek. Mezi tyto předpisy patří předně i Slovenský zákon o myslivosti „Zákon č. 274/2009 Z. z. *O poľovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov*“ (dále zákon o poľovníctve)⁷⁰, který stejně tak jako náš zákon o myslivosti upravuje podmínky pro získání loveckého lístku, práva a povinnosti mysliveckého hospodáře, myslivecké stráže, uživatelů honiteb a jiné. Na rozdíl od našeho zákona je zde značná pravomoc udělena Slovenské poľovnícké komoře a dále je zde určitá rozdílnost také v ustanovení § 65, který zákonem zakázané způsoby lovu rozděluje na zakázané způsoby lovu a jiné zákazy, a dále na nevhodné způsoby lovu. Velice zajímavým bodem jsou disciplinární provinění řešená disciplinární komisí poľovnícké komory. Tyto nejdůležitější pasáže Zákona č. 274/2009 Z. z. jsou uvedeny v příloze č.8, Pro pochopení a případnou čtenářovu komparaci s naší legislativou doporučuji její prostudování.

Pytláctví jakož to trestný čin je na Slovensku řešeno Trestným zákonem č. 300/2005 Z. z.. Stejně jako u nás se problematika pytláctví dotýká zákona *o strelných zbraniach a strelive* 190/2003 Z. z. a Zákona o ochrane prírody a krajiny č. 543/2002 Z. z., který řeší obdobnou problematiku jako naše zákonná opatření v uvedených oblastech. Trestní zákon na Slovensku má pytláctví zakotveno v § 310 tr. zákona. Je potřebné poukázat především na vysoké trestní sazby v poměru k naší právní úpravě, kdy jako nejvyšší možný trest může být uděleno odnětí svobody pachatele až na deset roků. Ač se s našimi kolegy ze Slovenska v nejedné právní formulaci shodujeme, přístup v řešení přestupků na úseku myslivosti je u našich sousedů zcela odlišný.

⁷⁰ Slovensko. Zákon č. 274/2009 Z. z. ze dne 16. 6. 2009 o poľovníctve a o zmene doplnení niektorých zákonov. In *Zbierka zákonov SR*, 2009, částka 096/2009. Dostupné z WWW: <http://zakonypreludi.sk/zz/2009-274>.

Pro jasnou představu a lepší pochopení případné komparace s českou právní úpravou, uvádím v příloze č. 9 skutkovou podstatu trestného činu pytláctví v původním zákonném znění, předpokládám, že Slovenština nebude činit čtenáři problém.

Z uvedené prezentace a přílohy č. 8, by mělo být zřejmé, že na Slovensku je dle současné právní úpravy nastaven systém, který člení pytláctví na trestný čin, přestupek a disciplinární provinění. Přestupky na úseku myslivosti řeší okresní úřad. Ustanovení § 65 zákona o poľovníctve vyjmenovává zákonem zakázané způsoby lovu, které rozděluje na zakázané způsoby lovu a jiné zákazy a dále na nevhodné způsoby lovu. Toto je s naší právní úpravou taktéž zásadně rozdílné. Zákon dále uvádí, *„že konání držitele loveckého lístku, které je v rozporu se zákonem nebo jeho vykonávacími předpisy a nevykazuje znaky trestného činu, přestupku nebo správního deliktu je disciplinárním proviněním, které se trestá podle disciplinárního pořádku komory“*. Orgány státní správy myslivosti jsou zákonem stavěny do role kontrolora, který může zakázat nebo omezit vykonávání určité činnosti, která je v rozporu se zákonem o poľovníctve, nebo v rozhodnutí vydanými na základě zákona o poľovníctve. Oproti naší státní správě myslivosti je rozsah činnosti státní správy na Slovensku značně přenesen a podělen mezi okresní úřady a poľovníckou komoru. Zásadní rozdíl v postavení této komory např. v porovnání s naší Českomoravskou mysliveckou jednotou spatřuji ve skutečnosti, že Slovenská poľovnícká komora na základě zákona o poľovníctve sdružuje všechny myslivce bez rozdílu v případě, že chtějí vykonávat myslivost, kdežto ČMMJ sdružuje asi 70 tisíc myslivců v ČR na základě dobrovolnosti, kdy tzv. „singl“ myslivcům není legislativou ČR bráněno v tom, aby při splnění zákonných podmínek včetně pojištění, museli být členem ČMMJ pokud chtějí myslivost vykonávat.

Jako určité plus oproti naší právní úpravě aplikovatelné na potlačení pytláctví osobně vidím skutečnost, že § 78 odst. 3 písm. f) zákona o poľovníctve stanovuje jakožto jiný správní delikt také případ, kdy uživatel revíru neoznámí policejnímu sboru nález usmrcené zvěře, stejně tak jako případ kdy uživatel revíru neoznámí nález orgánům ochrany přírody v případech, kdy nalezne protiprávně ulovenou, celoročně chráněnou zvěř. Tímto zákonným ujednáním se částečně předchází situacím, kdy v našem případě myslivec nalezne upytlačený kus a ten z revíru uklidí v domněnce, že policie by pytláka stejně nevypátrala.

Jako další pozitivní věc v návaznosti na potlačení pytláctví vidím zákonem o poľovníctve ustanovenou povinnou evidenci návštevy revíru, kdy podle § 54 zákona o poľovníctve, „každý kdo se nachází v revíru se zbraní určenou k lovu, kromě účastníka společného lovu, musí být před vstupem do revíru zapsán v knize návštev revíru“⁷¹.

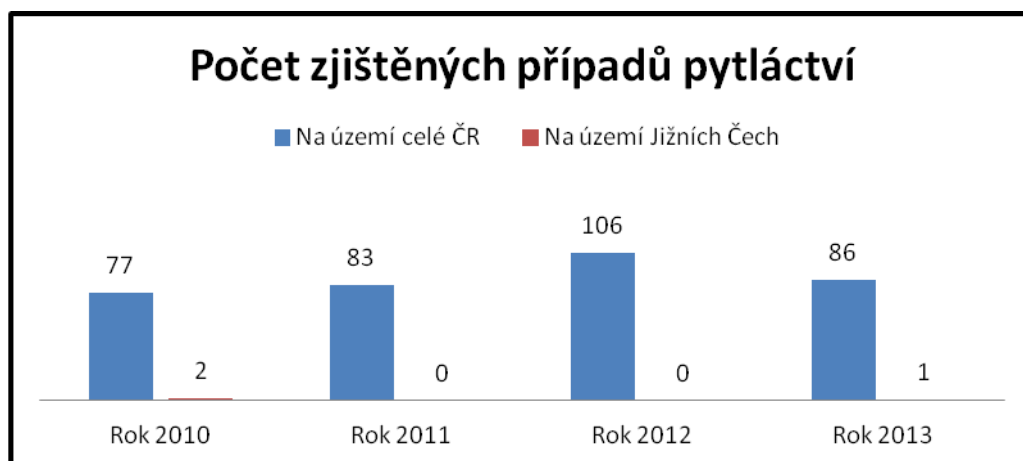
Do knihy se nemusí zapisovat člen myslivecké stráže, který v revíru vykonává ochranu a kontrolu, avšak musí oznámit svou přítomnost mysliveckému hospodáři daného revíru. Knihu návštev vede uživatel revíru, za zápis zvedený v knize odpovídá ten, který zápis provedl nebo měl povinnost tak učinit. Tento krok považují osobně za přínos zejména z pohledu myslivců, kteří svou činnost vykonávají na hraně zákona a často se pytláctví sami dopouštějí. V případě takového zákonného ustanovení lze již předpokládat úmysl myslivce, který se do knihy cíleně nezapiše a s puškou vyráží do revíru.

Zákon o poľovníctve uvádí také několik odlišností v porovnání s naším zákonem o myslivosti, kdy lze zmínit např. možnost lovu lukem v oborách, možnost lovu zvěře u nás zakázané (medvěd, rys...), stejně tak jako určité zakázané způsoby lovu, které jsou zákonem ČR povoleny (např. lov jezevců norováním, lov spárkaté zvěře holé na naháňkách...) Celou řadu kladných bodů a námětů na provádění kontrol v myslivosti a prevenci pytláctví především z mysliveckých řad, lze nalézt v povinné jednotnosti členství všech slovenských myslivců v poľovnícké komoře. Ponechávám na uvážení každého čtenáře, zda v dnešní demokratické době je správným krokem sdružovat povinně, řekl bych až násilně, myslivce do jednotné organizace. Sami se dle současné legislativy ČR můžeme přesvědčit o tom, že myslivost lze vykonávat i bez jednotného organizování.

⁷¹ Slovensko. Zákon č. 274/2009 Z. z. ze dne 16. 6. 2009 o poľovníctve a o zmene doplnení niektorých zákonov. In *Zbierka zákonov SR*. 2009, částka 096/2009. Dostupné z WWW: <http://zakonypreludi.sk/zz/2009-274>.

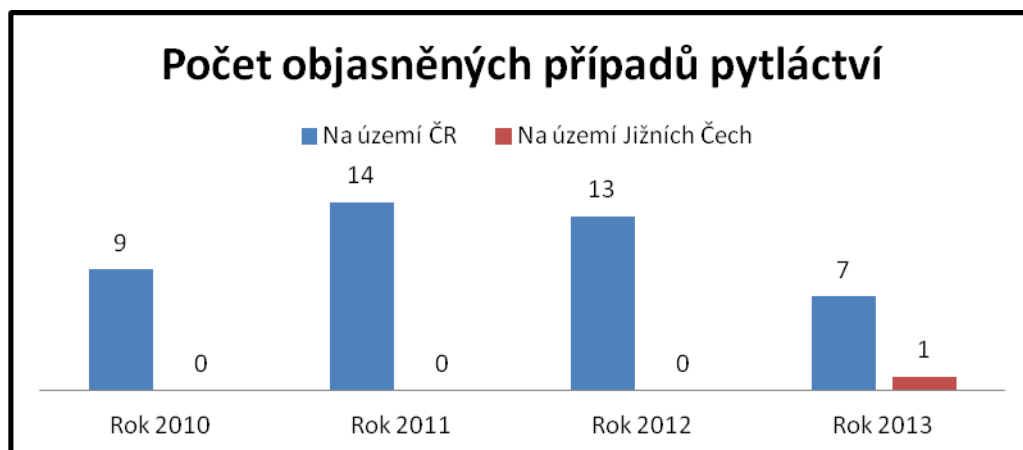
12. Vývoj pytláctví od účinnosti trestního zákoníku č.40/2009 Sb.

V níže zpracovaných grafech jsem shrnul komplexně vývoj pytláctví na území celého státu a lokálně na území jižních Čech. Zaměřil jsem se na počet zjištěných případů, počet objasnění, množství stíhaných a vyšetřovaných pachatelů. Dále jsem se zaměřil na výši způsobené škody. Při sestavování grafů jsem čerpal z interních policejních zdrojů, policistům PČR volně přístupných. Výsledky prezentovaného vývoje pytláctví v letech 2010-13 jsou jistě podnětem k zamyšlení čtenáře. A to i přes to, že uvedené skutečnosti nenaznačují radikální nárůst této trestné činnosti v posledních letech a vzhled vývoje pytláctví připomíná na uvedených grafech spíše mírnou sinusoidu. Zejména vyvstává otázka, jak moc mohou být tyto, v grafu uvedené informace vzdálené skutečné realitě v revírech.

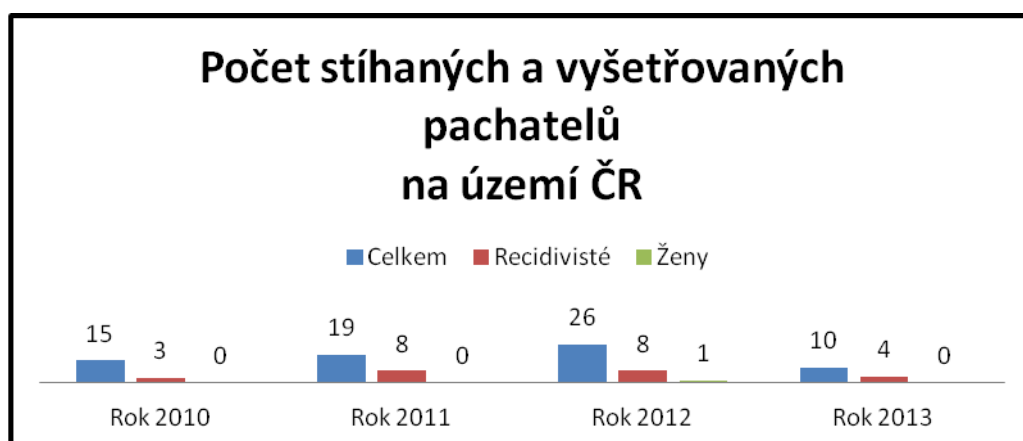

Graf č. 1. Počet zjištěných případů pytláctví od roku 2010 do roku 2013⁷²

⁷² POLICIE. CZ. *Statistické přehledy kriminality* [online]. 2010-2013. Dostupné z WWW: <http://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>.

Graf č. 2. Počet objasněných případů pytláctví od roku 2010 do roku 2013⁷³

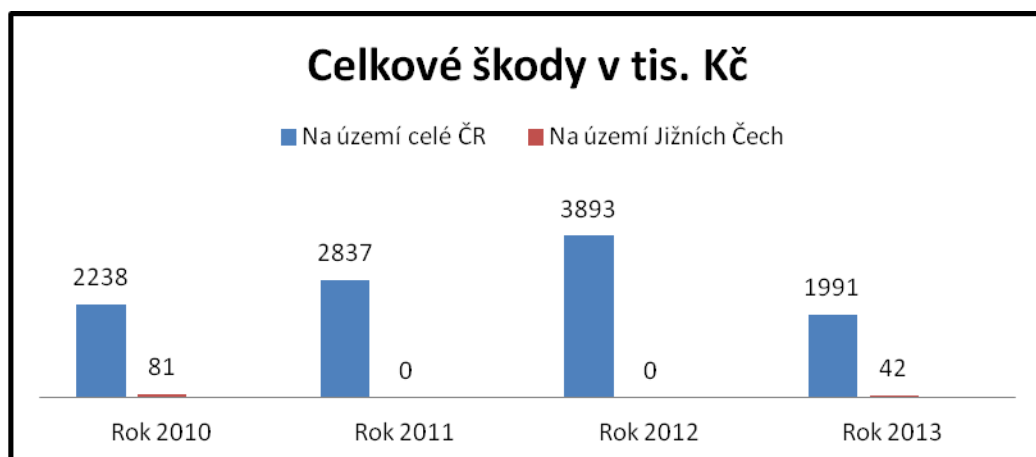
Graf č. 3. Počet stíhaných a vyšetřovaných pachatelů na území ČR od roku 2010 do roku 2013⁷⁴

⁷³ POLICIE. CZ. *Statistické přehledy kriminality* [online]. 2010-2013. Dostupné z WWW: <http://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>.

⁷⁴ POLICIE. CZ. *Statistické přehledy kriminality* [online]. 2010-2013. Dostupné z WWW: <http://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>.

Graf č. 4. Počet stíhaných a vyšetřovaných pachatelů na území Jižních Čech od roku 2010 do roku 2013⁷⁵

Graf č. 5. Celkové škody v tis. Kč do roku 2010 do roku 2013⁷⁶

⁷⁵ POLICIE. CZ. *Statistické přehledy kriminality* [online]. 2010-2013. Dostupné z WWW: <http://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>.

⁷⁶ POLICIE. CZ. *Statistické přehledy kriminality* [online]. 2010-2013. Dostupné z WWW: <http://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>.

13. Návrh sjednocujícího postupu pro zainteresované subjekty a orgány činné v trestním řízení při ochraně proti pytláctví

Určitým řešením nepříznivé situace v boji proti pytláctví, by mohlo být vyvolání změn současného trestního zákona č. 40/ 2009 Sb., který by se ve formulaci trestného činu mohl prakticky navrátit k původní úpravě zákona předcházejícího, tedy Zák. č. 140/1961 Sb. V praktické rovině nepředpokládám, že by k této změně mohlo dojít. I přes to, že se v současné době celá řada subjektů nesmířila se stávající právní úpravou a nadále požaduje její změnu, žádná změna od rekodifikace trestního zákona v roce 2010 do současnosti nepřišla. Z uvedeného důvodu je potřebné, aby se zainteresované subjekty, stejně tak jako orgány činné v trestním řízení plně zorientovaly v současné právní úpravě, v dané problematice a možnostech jejího řešení tak, aby se spolupráce všech uvedených subjektů a orgánů v boji proti pytláctví plynule protínala a vedla ke společnému cíli, za nějž lze považovat potrestání pachatelů zákonným způsobem a celkové potlačení tohoto druhu kriminality.

13.1 Na úseku hospodářských subjektů

Za hlavní hospodářský subjekt lze považovat Českomoravskou mysliveckou jednotu, která má určité vedoucí postavení (nejvyšším orgánem je MZE) a která v současné době sdružuje téměř 70 tisíc myslivců České republiky. ČMMJ by měla v současné právní úpravě „de lege ferenda“ řádně apelovat na téma oceňování nelegálně ulovené zvěře. I přes to, že byl předními experty v oboru sestaven Sazebník minimálních hodnot upytlačené zvěře podle druhu a pohlaví, kdy tento byl akceptován Policejním prezidiem, doposud však nebyl vydán jako součást zákonné vyhlášky a orgány se jím nemohou centrálně řídit. A to i přes to, že je již delší dobu k vyčíslování škod používán, zpravidla ve spojitosti s posouzením soudního znalce. ČMMJ by měla „de lege ferenda“ apelovat na Ministerstvo zemědělství k vydání konkrétní tabulky např. v obdobném znění jako současný sazebník, avšak tento vydat jako součást zákonné vyhlášky.

Jako poměrně zásadní vidím osobně stav současného provádění zkoušek z myslivosti. Jejich provádění má v kompetenci vyjma odborných škol, i několik dalších podnikatelských subjektů.

Není výjimkou, že s odstupem času vyplouvají na povrch případy, kdy se za úplatu dostane mezi myslivecké řady člověk, který si lovecký lístek obstaral za určitý obnos během několika dnů, často i hodin. To vše pochopitelně bez ohledu na zákonný koncept k získání loveckého lístku. Současnou koncepci k získání loveckého lístku považuji osobně za správnou a tento postup bych zanechal i nadále (viz. příloha č.1). Je však potřebné zaměřit se efektivní kontrolou na oblast výše naznačeného korupčního jednání. Je na místě konstatovat, že současná kontrola provádění myslivecké praxe je zcela nedostatečná a prakticky se omezuje na pouze nahodilé kontroly státní správy myslivosti, která ve většině případů vyjíždí do honiteb pouze na základě konkrétního oznámení, nebo z důvodu preventivních, předem ohlášených kontrol. Zde si osobně myslím, že intenzivnější a zejména neohlášené praktické kontroly státní správy myslivosti by byly ve většině honiteb žádoucí. Po osobních zkušenostech z praxe však v tomto směru změnu nepředpokládám. Doporučil bych pracovníkům státní správy myslivosti „de lege ferenda“ alespoň zvýšenou kontrolu při vydávání loveckých lístků. Dále bych navrhoval „de lege ferenda“, aby byly kurzy na složení loveckého lístku skládány pouze u organizačních článků ČMMJ a zkoušky pro myslivecké hospodáře a vyšší myslivecké zkoušky by byly ponechány v pravomoci pouze fakultám lesnických škol. U těchto druhů zkoušek je třeba brát v úvahu, že jejich absolvent může při zachování dalších zákonných podmínek vyučovat nové zájemce v kurzu o první lovecký lístek a nemalou měrou tak ovlivňuje i budoucí vývoj české myslivosti.

Doporučit „de lege ferenda“ cílenou kampaň v mediích a odborném tisku, která by odrazovala od započetí trestné činnosti z řad samotných myslivců a pro případ že dotyční tak již činí, od tohoto jednání upustili. Z vyšetřování PČR je bohužel známo, že většina pachatelů pytláctví pochází z mysliveckých řad. Zde je potřebné rozebrat tuto problematiku zejména s ohledem na faktory, které dotyčné myslivce přivádějí na druhou stranu zákona, kdy se z ochránců zvěře prakticky stávají škodnou v revíru. Mimo nejčastější faktor, za který lze považovat pytláctví pro vlastní zisk, může být myslivec na druhou stranu zákona sveden také extrémně přísným systémem rozdělování odstřelu zvěře v revíru, ve které je členem.

Jsou známy případy, kdy řadový myslivec léta správně plní své povinnosti, není vedoucími představiteli mysliveckého sdružení vyhodnocen jako člověk, který by mohl lovit např. trofejového jelena. Pokud dotyčný myslivec neřeší situaci např. odchodem ze sdružení nebo poplatkovým odstřelem jinde, kompenzuje si tuto absenci lovu ilegálním odstřelem.

Mezi další subjekty lze zařadit LČR, Vojenské lesy a statky ČR, Správy národních parků a velké soukromé společnosti hospodařící v oblasti myslivosti a lesnictví. Zejména Lesy ČR jakož to držitel celé řady honiteb má vysoké postavení. Prostřednictvím výběrových řízení nabízí své honitby zájemcům zpravidla na desetileté období dle ust. zákona o myslivosti. Zásadním problémem je však výše nájmu za nabízené revíry. Je zcela běžné, že ceny honiteb se pohybují často v poměru 1000,-Kč a více za 1 ha honební plochy. Když si k této částce přidáme zákonem o myslivosti stanovenou minimální výměru revíru 500 ha, dostáváme se jednoduchým vynásobením na částku ročního nájmu, která není pro většinu malých mysliveckých sdružení reálnou. I přes to je o honitby Lesů ČR značný zájem. Honitby však končí v rukou majetných podnikatelů a firem, často i v rukou zahraničních investorů. Poslední výběrové řízení na desetileté období proběhlo v roce 2013. Současná demokracie prakticky umožnila to, čeho se myslivci obávali po roce 1989. V současné době mají celou řadu lukrativních revírů v rukou majetní podnikatelé a nic tak nebrání opakování stavu, který se odehrával v předchozích letech, kdy myslivost byla v takových revírech prováděna silně komerčně na bázi pytláckých praktik. Je zde tedy na místě navrhnout „de lege ferenda“ Lesům ČR důsledné dodržování nájemních smluv a intenzivní praktické kontroly výkonu myslivosti v pronajatých honitbách s cíleným zaměřením na případné pytlácké praktiky, nedodržování minimálních stavů zvěře atp. Zjištění zásadních nedostatků řešit vypovězením nájemní smlouvy, porušení zákona např. v případech zjištěného pytláctví hlásit PČR. Dále je na místě LČR navrhnout „de lege ferenda“ do doby dalšího prodlužování nájemních smluv stávající přepracovat, nájemné za honitby regulovat a uzpůsobit výběrová řízení k dostupnosti běžných mysliveckých sdružení s nižším rozpočtem, ale vysokou profesionalitou a zájmem o chov zvěře. Vojenské lesy a statky ČR, Správy národních parků a velké soukromé společnosti hospodařící v oblasti myslivosti a lesnictví by měly provádět ve svých honitbách co nejdůslednější kontrolu výkonu práva myslivosti společně s mysliveckou stráží a stráží ochrany přírody, při zjištěných nedostatcích kontaktovat příslušný orgán SSM, v případě zjištěných případů pytláctví kontaktovat PČR.

13.2 Na úseku myslivosti

I při současné právní úpravě je potřebné, aby řadoví myslivci nebyli lhostejní k pytláctví ve svých revírech a nepřehlíželi jej. Je na místě zaměřit se především na případy, kdy se pytláctví dopouštějí pachatelé „z vlastních řad“. Při výkonu svého koníčka, u některých i povolání, by se měli myslivci zaměřovat na podněty, které mohou mít spojitost s touto trestnou činností a všechny zjištěné poznatky či přistižení pytláků přímo při páchání trestné činnosti bezprostředně ohlásit na Policii. Oznámení lze učinit přes linku 158. V ideálním případě mohou policisté pytláka zadržet na místě, nebo bezprostředně poté. Stejně tak pokud myslivci naleznou např. zjevně upytlačený kus zvěře, je pravděpodobnost zajištění stop při včasném ohlášení vždy větší než ohlášení s několika denní prodlevou. Požadovaný okruh znalostí pro uchazeče o první lovecký lístek je natolik velká, že není pochyb o tom, že i řadový myslivce by měl dobře vyhodnotit, zda se jedná o kus zvěře upytlačený pytlákem, nebo kus postřelený a nedohledaný myslivcem při legálním lovu. Při nejasnostech by měl řadový myslivce nález konzultovat s mysliveckým hospodářem nebo mysliveckou stráží, jejichž odborná kvalifikace je ještě vyšší. Veškeré nálezy upytlačené zvěře je potřebné hlásit na policii a té poskytnout potřebnou součinnost. Případy z praxe, kdy myslivci nalezený, zjevně upytlačený kus zvěře z honitby odklidí s vědomím, že by se pytláka stejně nepodařilo vypátrat, v lepším případě potrestat, je chybná. Takovým počínáním se zvyšuje sebevědomí pytláků a taktéž pravděpodobnost opakovaných pytláckých nájezdů v dané lokalitě. Řadoví myslivci by měli při pohybu honitbou, zejména v jejich odlehlejších koutech navazovat přátelskou komunikaci se starousedlíky na samotách, polosamotách, stejně tak, jako se zemědělskými a lesními dělníky, kteří mohou v daných místech poskytnout určitý laický dohled a informovat tak myslivce o přítomnosti pytláků v daných místech. Myslivci by měli při své činnosti v potlačení pytláctví spolupracovat s mysliveckým hospodářem a mysliveckou stráží. V případě přistižení pytláka při činu je potřebné vyčkat v záloze a přivolat si na místo pomoc v podobě hlídky PČR, nebo v drobných případech myslivecké stráže, jejichž pravomoc je podstatně vyšší než u řadového myslivce. Je vždy potřebné zachovat klid a rozvahu a samotné zadržení pytláků raději přenechat PČR. Myslivecký hospodář, stejně tak jako myslivecká stráž by měli bezprostředně hlásit všechny zjištěné případy neoprávněného lovu v honitbě Policii ČR a trvat na jejich příjezdu na místo a zadokumentování případu.

Při nálezu upytlačené zvěře je na místě pokusit se co nejméně znehodnotit toto místo ve spojitosti s následným zajištěním stop a případným pátráním po pachateli v okolí. Myslivecká stráž by měla v případě výskytu pytláka v revíru prvořadě přivolat hlídku PČR, nadále výskyt pytláků mapovat a o jejich pohybu informovat PČR pomocí linky 158. Operační důstojník, má tak možnost operativně vyslat hlídku do konkrétních míst a zvýšit možnost zadržení pytláka v místě. Pokud člen myslivecké stráže vyhodnotí, že zvládne sám zadržet pytláka v rámci svým pravomocí, zadrží ho a vyčká do příjezdu hlídky PČR. Je opravdu na důkladném zvážení každého jedince myslivecké stráže, zda proti pytlákům zasáhnout. V dnešní době vysoké vybavenosti a zejména vyzbrojenosti pytláků a pytláčících skupin, je skutečně na místě si uvědomit, že zadržení např. čtrnáctiletého chlapce střílejícího v honitbě prakem či vzduchovkou po bažantech je zcela odlišné od zadržení ozbrojené skupiny pytláků, kteří se v krajním případě nezdráhají použít kulovou nebo brokovou zbraň. I přes zákonná oprávnění myslivecké stráže dle §§ 14-16 Zák. č. 449/2001 Sb. o myslivosti, zejména uvedené pravomoci k zastavování vozidel při podezření, že se v něm může nacházet neoprávněně nabytá zvěř, kontrolování v honitbě se pohybující osoby se zbraní, nebo zadržení osoby přistižené při neoprávněném lovu v honitbě, bych osobně doporučil členům myslivecké stráže zvýšenou opatrnost a při vyhodnocení situace, která by mohla přinést ohrožení vlastního života nebo zdraví člena myslivecké stráže, bych doporučil zákrok přenechat vyškoleným a vyzbrojeným složkám PČR. Poškozený, jakožto ve většině případů držitel nebo uživatel honitby, by měl vždy uplatňovat náhradu pytlákem způsobené škody, bez ohledu na to, zda se bude případ řešit v řízení trestním, v řízení přestupkovém nebo žalobou v řízení občanskoprávním.

13.3 Na úseku PČR

V současné době se problematice pytláctví věnují především policisté, kteří jsou v dané problematice zainteresováni svým vlastním koníčkem. Nejčastěji je to myslivost, rybářství, ochrana přírody. Policista na obvodním oddělení PČR by měl znát svěřený obvod, lokalitu, kterou má svěřenu, znát dobře hospodáře mysliveckých sdružení, zájmové osoby, restaurace, dělat kontroly zájmových míst a osob s tímto spojených, znát problematiku přepravy ulovené zvěře, plomby, lovecké doklady, které musí dotyčný předložit, spolupracovat s mysliveckou a rybářskou stráží.

Při zjištění učinit neodkladné kroky k dopadení pachatele. Provést ohledání místa odkud bylo střeleno, zajistit stopy, ohledat tělo zhaslé zvěře, výhoz, vývrh, výtěžit svědky na možný pohyb osob či vozidel v místě, slyšitelný výstřel apod. Pořídít fotodokumentaci, dále šetřit – výše škody, komu vznikla, provést správnou právní kvalifikaci. Na příslušných ÚO služby SKPV by měli být policisté, kteří budou schopni v případě, že se prověřováním pytláctví zjistí skutečnosti opravňující zahájit trestní stíhání konkrétní osoby (osob), vydat usnesení o zahájení trestního stíhání, které bude patřičně odůvodněno a dále vést fundovaně vyšetřování až k předložení spisu státnímu zástupci s návrhem na podání obžaloby. Při odhalování by měla fungovat úzká spolupráce obvodních oddělení policie a SKPaV. Úkolem policie je v průběhu vyšetřování zajistit dostatek důkazních prostředků, na základě kterých by státní zástupce mohl podat na pachatele obžalobu a soud pachatele odsoudit. To je důležité z hlediska zpětné vazby k veřejnosti, aby byl dán jasný signál, že pachatel pytláctví je po zásluze potrestán.

Policie by měla prakticky ve všech stupních spolupracovat více s ministerstvem zemědělství, ministerstvem životního prostředí, Českomoravskou mysliveckou jednotou a dalšími orgány, které svou činností na ochranu přírody směřují. Toto doporučení by se mělo projevit především ve zvýšené kontrolní činnosti ze strany státu. V případě zjištění nedostatků by měl stát iniciativně věc řešit prostřednictvím SSM ve vlastní kompetenci uložením příslušných sankcí. V případě zjištění protiprávního jednání ve směru k pytláctví, informovat o tomto neprodleně PČR. Stejně tak lze „de lege ferenda“ doporučit, aby policie na úrovni policejního prezidia apelovala na zvýšenou kontrolu profesionálních zprostředkovatelů loví, preparátorů, obchodníků se zvěří a se zvěřinou. Z mého pohledu je v tomto směru kontrola nedostatečná, zejména za předpokladu, že organizované pytláctví zpravidla využívá minimálně dva z uvedených článků.

Doporučit „de lege ferenda“ i nadále stejný způsob zkoušky odborné způsobilosti na získání zbrojního průkazu, kdy se mimo komisaře zkoušky účastní i policista s odpovídajícím zařazením a zkouška probíhá způsobem, který co nejvíce zamezuje korupčnímu jednání. Dříve prováděné zkoušky často individuálním způsobem u jednoho komisaře nelze z tohoto pohledu hodnotit kladně. Doporučit také „de lege ferenda“ důsledný dohled na zkoušky pro mysliveckou stráž. V určitém intervalu provádět přezkoušení znalostí jejich členů, neboť zákonem stanovené pravomoci pro výkon myslivecké stráže jsou z mého pohledu příliš velké.

V případě horlivých členů prakticky vybízejí k vlastní újmě (např. již zmíněné zadržování pytláčicích osob. apod.) Doporučuji „de lege ferenda“ i nadále udržet v řadách policistů na kriminalistických ústavech zkušené odborníky a znalce z oboru myslivosti a ochrany přírody, kteří budou schopni poskytnout odborné expertízy a potřebnou pomoc v případech pytláctví. Činnost kriminalistických expertů rozšířit početně i znalostmi ve většině krajů s možností vzájemné spolupráce. Na útvarech kriminální policie a vyšetřování, konkrétně na odděleních hospodářské kriminality, vytvořit ideálně dvou až tříčlennou skupinu policistů, kteří by byli na základě získaných, specifických znalostí dané problematiky schopni řešit veškeré s tímto spojené případy, stejně tak jako případnou prevenci. Současné pytláctví je vysoce organizované a tento krok vyžaduje. Skutečnost, že se v posledních dvou letech vyjma pytláctví, začíná hovořit i o tzv. environmentální kriminalitě, která je působena na chráněné přírodě a živočiších, potřebu takto specializovaných policejních odborníků do budoucna přímo předurčuje. Ustanovení nejvýše odborně kvalifikovaného policisty do funkce metodika s působností v rámci kraje, by byla pouze k dobru dané věci. Doporučit podporu ve vzdělávání daných policistů v rámci kurzů o první lovecký lístek, vyšší myslivecké zkoušky, stejně tak jako zkoušky a kurzy z oblasti rybářství a ochrany přírody. Uvedený policista ustanovený do funkce metodika dané problematiky by byl schopný provádět školení policistů v širokém spektru služebního zařazení. Policisté služby kriminální policie, řešící danou problematiku, by měli mít k dispozici seznam kontaktů příslušných soudních znalců z oboru myslivosti a ochrany přírody, stejně tak jako seznam kriminalistických policejních expertů. Navrhuji „de lege ferenda“ důsledné proškolení v dané problematice u operačních důstojníků, kteří jako první přijímají oznámení na lince 158. Operační důstojník by měl znát alespoň z části danou problematiku, aby mohl zvážit situaci přijatou od oznamovatele a na místo vyslal potřebný počet odpovídajícím způsobem vybavených a vyzbrojených policistů. Operační důstojník by měl mít na svém pracovišti podklady o umístění konkrétních revírů, které se nacházejí v daném okresu jeho působnosti. Měl by mít k dispozici kontakty na hospodáře a myslivecké stráže konkrétních revírů. Tyto informace mohou být v určitých případech umístěny u dozorců služby obvodního oddělení policie. Je však zásadní, aby operační důstojník věděl, do jaké honitby má vyslat hlídku toho či onoho obvodního oddělení, stejně tak aby znal komunikace v blízkosti revíru a v případě potřeby zajistil posílení vyslané hlídky v případě problému či pronásledování pachatele.

Operační důstojník by měl být instruován o nutnosti vyslání policejního psovoda na místo, kde je předpoklad zadržení pytláka na místě nebo při pátrání po horké stopě. Vedoucí představitelé okresních ředitelství policie by měli mít zájem na spolupráci policistů obvodních oddělení v přímém výkonu služby se členy mysliveckých stráží, členy mysliveckých sdružení a představiteli těchto sdružení. Uvedená spolupráce je značně přínosná nejen v odhalování a oznamování této trestné činnosti, ale zejména při prevenci, které jsem se detailněji věnoval v další kapitole mé práce. Velmi podstatný význam má tato spolupráce zejména v tom směru, že řadový policista i při sebelepší znalosti svého obvodu nemůže znát všechny lokality, v nichž se myslivost a pytláctví provozuje, proto je vždy na místě spolupracovat s osobou znalou, jak při navádění policistů na konkrétní místo, tak při pátrání po horké stopě pachatele. Nezúčastněným osobám je však vždy potřebné zajistit náležitou bezpečnost. Podpora policistů v přímém výkonu služby, jejich koordinace a metodická příprava by měla být v případě aktivního potlačení této trestné činnosti alfou a omegou. Každé obvodní oddělení policie by mělo mít vytvořenou přehlednou mapu svěřeného služebního území, se zákresem jednotlivých honiteb, stejně tak jako s nákresem obor a bažantnic, kde je větší koncentrace kvalitní zvěře a kde se dá předpokládat v případech pytláctví i značná škoda. Z toho důvodu je potřebné těmto místům věnovat zvýšenou pozornost. Je potřebné mít vypsane kontakty na všechny představitele honiteb a jejich myslivecké stráže. Sestavení takového seznamu může v druhotném významu posloužit jako kontaktní adresář např. při srážce zvěře při dopravní nehodě a potřebě jejího předání, stejně tak jako u dalších situací, které si vyžadují komunikaci mezi policií a držitelem honitby. V návaznosti na prodlužování nájmu honiteb v roce 2013, kdy došlo v některých případech ke změně nájemců honiteb, je potřeba apelovat na aktualizaci uvedeného seznamu kontaktů. V uvedených lokalitách provádět preventivní kroky v podobě hlídkové služby zejména v nočních hodinách.

Každý policista obvodního oddělení by měl být seznámen, alespoň se základní problematikou pytláctví. V ideálním případě by měl být na každém obvodním oddělení policista, který se v dané problematice vyzná a je schopný informace poskytnout dalším kolegům. Stejně tak je vhodné využít k proškolení metodika, pokud jím daná služba kriminální služby nebo dané ředitelství policie disponuje. Policisté obvodních oddělení by se měli při své činnosti spojené s potlačením pytláctví zaměřovat zejména na kontroly osob pohybujících se zbraní v honitbě.

Zaměřit se na kontrolu jejich dokladů. Každý myslivce musí mít při lovu u sebe platný: lovecký lístek, zbrojní průkaz, pojištění, průkaz zbraně, povolenku k lovu vypsanou na konkrétní druh zvěře. Pokud má při sobě legálně ulovenou zvěř, tato musí být opatřena nesnímatelnou plombou, a průvodním lístkem o původu zvěře, který musí být vypsaný. Číslo lístku o původu zvěře se musí shodovat s číslem uvedeným na plombě, viz příloha č. 6.

Při běžných policejních kontrolách, zaměřených na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích, by se policisté při své činnosti měli při kontrolách vozidel zaměřovat mimo jiné i na případné skutečnosti nasvědčující možnému páchání pytláctví. Např. ulovená a neoznačená zvěř v zavazadlovém prostoru, její části, krev apod. Policisté základních útvarů by měli nadále ve spolupráci s oddělením pro zbraně a bezpečnostní materiál provádět preventivní kontroly na mysliveckých akcích za účelem kontroly předepsaných dokladů a skutečnosti, zda některý z účastníků není ovlivněn alkoholem nebo jinou návykovou látkou. V případě kladného zjištění je potřebné vyvodit z tohoto důsledky a viníka potrestat dle zákona.

13.4 Na úseku státního zástupce

Osobně se domnívám, že největší práci v případech pytláctví mohou odvést policisté v přímém výkonu služby v následné spolupráci s vyšetřovatelem služby kriminální policie, o kterých jsem se zmínil v předchozích kapitolách. Státním zástupcům bych však „de lege ferenda“ doporučil důkladné seznámení s problematikou, stejně tak jako operativní spolupráci s vyšetřujícím policistou v zájmu o potrestání pytláka podáním obžaloby. V případech kdy oznamovatel nahlásí zjištěný případ pytláctví přímo státnímu zástupci, neprodleně konat dle svěřených pravomocí. V přípravném řízení doporučit i nadále důkladně vykonávat dozor nad zachováváním zákonnosti a s řádnou rozvahou rozhodovat o opravných prostředcích proti rozhodnutím policejního orgánu.

13.5 Na úseku soudu

Jak je všeobecně známo, soud je nezávislý státní orgán vykonávající soudní moc, poskytuje ochranu porušeným nebo ohroženým právům či jiným zákonem chráněným zájmům, kdy sám rozhoduje o vině a trestu za trestné činy. Právě rozhodnutí o vině a trestu by mělo být spojeno se znalostí dané problematiky. Ze zákonného ustanovení i z medializovaných případů pytláctví se dnes v kruzích zainteresovaných stran, zejména u dotčených myslivců a části veřejnosti pociťuje, že pytláctví je vyměřen v trestním zákoníku malý trest. A tak i při snaze soudu případy pytláctví dopadají pro jejich pachatele poměrně dobře. Odcházejí od soudu s malým trestem, který v některých případech ani pytláka neodradí od opakování této trestné činnosti, natož od jejího upuštění. Pokud není soudce v ideálním případě sám myslivec či přítel myslivosti, nemá často i při využití odborníků a znalců, možnost správně odhadnout velikost spáchaného pytláctví a zpravidla použije při výměře trestu nižší sazby často snížení v důsledku polehčujících okolností. Stejně tak jako u státních zástupců je i zde na místě doporučit soudcům „de lege ferenda“ důsledné seznámení s problematikou, kdy jako výstup z tohoto lze očekávat objektivnější posuzování činu z pohledu společenské nebezpečnosti. V přípravném řízení rozhodovat důsledně o prostředcích k zajištění osob a věcí, zejména o vzetí do vazby, stejně tak jako o domovní prohlídce, pokud je u dané osoby reálný předpoklad zajištění důkazů a stop. I nadále uváženě rozhodovat o opravných prostředcích proti některým rozhodnutím policejního orgánu a státního zástupce. Po podání obžaloby důsledně rozhodnout o vině a trestu. Zejména důsledně a přísně by měli soudci rozhodovat v případech pytláctví spáchaného v druhém odstavci § 304 Trestního zákona, kde lze uložit odnětí svobody na šest měsíců až pět let, peněžitý trest nebo propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty pachateli který, spáchá-li trestný čin pytláctví jako člen organizované skupiny, získá-li si takovým činem pro sebe nebo pro jiného větší prospěch, spáchá-li takový čin jako osoba, která má zvlášť uloženou povinnost chránit životní prostředí, spáchá-li takový čin zvlášť zavrženíhodným způsobem, hromadně účinným způsobem nebo v době hájení, nebo byl-li za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán.

14. Důvody na změnu a návrh nové skutkové podstaty TČ pytláctví

Celá řada odborných i veřejných diskuzí po uvedení současného zákona č. 40/2009 Sb. v platnost, odstartovalo názor, že díky změně vidu z nedokonavého na dokonavý u slovesa loví na uloví, se pytláctví stalo téměř nepostižitelné, nebo alespoň beztrestné. Položme si otázku, zda je současná právní úprava TZ konkrétně § 304 účinná a zda jsou i právní předpisy související s výkonem myslivosti dostačující. Na to navazují poznatky s praxe, kdy je velmi problematické stíhání pro pokus trestného činu pytláctví. Těžké je také prokázání spáchání činu pachatelem, kdy pachatel pytláctví je pouze ten kdo neoprávněně uloví zvěř nebo ryby v hodnotě nikoliv nepatrné. V případech kdy přistihneme pachatele pouze při lovu, aniž by něco ulovil, dopouští se pouze přestupku. Slovo uloví a nikoliv nepatrné = povinné znaky skutkové podstaty TČ, musejí být pachatelem naplněny. Dále vyvstává potřeba vyřešení otázky, jakým způsobem budou orgány činné v trestním řízení přistupovat ke stanovení výše škody upytláčené zvěře. Zda i nadále budou přihlížet k sazebníkům sestaveným MZE ve spolupráci s předními odborníky a orgány, nebo budou využívat vyjádření specializovaných znalců. V druhém případě je potřebné tento postup v rámci České republiky ujednotit. I v případech, kdy pytlák uloví kus, musí způsobit škodu § 138 TZ nejméně 5.000,- Kč – neexistuje v současné době zákonná norma, dle které by orgány činné v TŘ shodně postupovaly při vyčíslování škody. Prokázat osobě pachatele, že se dopustil TČ pytláctví je prakticky nemožné. Pachatel by se v ideálním případě musel ke spáchání pytláctví přiznat a to je v běžné praxi téměř nemožné, resp. vysoce nepravděpodobné. Je zcela jistě na místě „de lege ferenda“ navrhnout zjednodušení složitějšího důkazního řízení při podezření z provádění nelegálního lovu v případech, kdy pytlák ještě nic neulovil. Zde bych zákonné ustanovení doplnil formulací, která by právě toto jednání konkrétně stanovovala např. formulací: „*Kdo v honitbě, ve které nevlastní zákonné oprávnění k lovu, převáží v motorovém vozidle zbraň připravenou k následné střelbě tak, že je uložena volně mimo pouzdro a se zasunutým nábojem v komoře*“. V takovém případě se domnívám, že by takové jednání mohlo být považováno za přípravu trestného činu pytláctví.

V rámci návrhu kvalitnější formulace skutkové podstaty trestného činu pytláctví dle současné právní úpravy, tuto „de lege ferenda“ mimo jiné rozšířit tak, aby z něho byla zjevná i trestnost pro myslivce, který má oprávnění k lovu, ale vědomě nesplní další zákonná ustanovení a zvěř upytlačí.

Takové jednání by mohla konkrétně stanovovat formulace „uloví-li v honitbě kus oprávněná osoba, která však následně nedodrží další zákonná ustanovení“. Za takové ustanovení lze považovat připevnění plomby na ulovený kus zvěře a následné vyplnění lístku o původu zvěře, kdy bez tohoto je kus prakticky neuloven tzn. upytlačen. V takovém případě proti pytláčicím myslivci postupovat důsledně dle současné právní úpravy Zákona č. 40/2009 Sb., § 304 odst. 2 písm c) tzn., *spáchá-li takový čin jako osoba, která má zvlášť uloženou povinnost chránit životní prostředí.*

Navrhnout „de lege ferenda“, aby byl za pytláctví řešen kdokoli, kdo by byl v dané honitbě přistižen se zbraní, bez zákonem stanovených dokladů a oprávnění k lovu. Tímto je pochopitelně myšlena osoba, která nese zbraň schopnou lovu zvěře, tento návrh nelze vztahovat na hráče airsoftu či paintballu, kteří se zejména v posledních letech v honitbách pohybují a tuto si zaměňují se sportovním hřištěm pro své bojové hry.

Navrhnout „de lege ferenda“, trestnost pro toho, kdo bez patřičných dokladů zvěřinu ilegálně vykupuje, tuto následně legalizuje a dodává do spotřební sítě.

Navrhnout „de lege ferenda“ podstatné zvýšení peněžitého trestu při trestném činu pytláctví tak, aby pachatel pytláctví mohl být ze zákona uložen, trest odnětí svobody až 2 roky, zákaz činnosti nebo propadnutí věcí nebo peněžitý trest ve výši minimálně 100.000,-Kč. Vzhledem k uvedeným sazebníkům ilegálně ulovené zvěře, stejně tak jako k ceně poplatkového lovu jelenů v oborách, kdy cena trofeje přesahuje v některých případech i částku 500.000,-Kč, považuji navýšení peněžité trestní sazby jako krok zcela správný a potřebný.

U trestného činu pytláctví doporučit „de lege ferenda“ také zvýšení trestní sazby již v prvním odstavci tohoto trestného činu. Doporučit ke zkvalitnění skutkové podstaty TČ pytláctví „de lege ferenda“ jasné vymezení pojmů zvěř, ryby a další s tímto spojené pojmy.

Doporučit „de lege ferenda“ upřesnění formulace veškerých pojmů souvisejících s problematikou myslivosti, rybářství, ochrany přírody, ochrany zvěře a ryb, včetně problematiky pytláctví tak, kdy cílem by měla být především jednotnost právního výkladu u všech orgánů činných v trestním řízení, ve všech organizačních stupních. K tomuto by mohlo posloužit např. zákon o myslivosti, zákon rybářský, zákon o ochraně přírody a podobně. Samostatné oddělení ryb od zvěře, považuji v případě zkvalitnění skutkové podstaty trestného činu pytláctví taktéž za značný přínos.

ZÁVĚR

Stejně tak jako se vyvíjí doba a lidská společnost, vyvíjí se i pytláctví, které jde s dobou i její legislativou krok za krokem, bez ohledu na tresty a rizika plynoucí v případech odhalení pachatelů. Při sestavování této práce, studiu potřebné literatury a dalších materiálů, jsem dospěl ke zjištění, že postava pytláka popisovaná v historických publikacích jakož to člověk, který pro potřebu vlastního hladu líčí oka a pasti na srny či zajíce, je dnešní době již značně vzdálená. Dnešní profil pytláků je spojený především s vědomostí cíleného obohacení prostřednictvím ilegálně ulovené zvěře.

Pytláctví představuje pro pytláky poměrně výnosnou profesi. Vybavenost pytláků zbraněmi i potřebnou technikou je špičková, jejich práce většinou dobře organizovaná. Když si k výše uvedeným informacím o pachatelích pytláctví přidáme skutečnost, kdy zejména v návaznosti na slabou legislativu v této oblasti jsou pytláci pravidelně utvrzováni v médiích, tisku i na sociálních sítích o praktické nemožnosti usvědčení a potrestání pytláků, vzniká nám tak lidově řečeno živná půda pro pokračování a růst pytláctví v návaznosti na vysoce sebevědomé pachatele, kteří se pytláctví dopouštějí s myšlenkou vlastní nedopadnutelnosti. Takový pytlák je následně doslova pohromou pro oblast, ve které působí, neboť je svým počínáním schopen zničit dlouhodobé záměry v chovu zvěře, i ekonomiku daného sdružení spojenou s prodejem legálně ulovené zvěře nebo legálního umožnění poplatkového lovu tuzemským či zahraničním hostům.

V případech pytláctví tzv. „z *vlastních řad*“ je zapotřebí využívat důsledně všechna kontrolní opatření v myslivosti. Zásadní roli zde má poctivý a důsledný myslivecký hospodář, myslivecká stráž a v případě zjištěných provinění a přestupků na úseku myslivosti také státní správa myslivosti. Všechny zjištěné případy pytláctví je potřebné bezodkladně hlásit PČR. Je zcela nežádoucí zjištěné případy pytláctví tzv. zametat pod stůl v podobě jejich neoznamování, neboť zde lze následně v plném rozsahu použít známé přísloví „*není-li žalobce, není soudce*“. Výhodiskem takového, zcela jistě nesprávného jednání je neutichající pytláčení v dané lokalitě.

Složitost problematiky pytláctví, jejího objasňování a vyšetřování je tedy zřejmá. Na místě je důsledná spolupráce všech zainteresovaných stran, kdy nemalý vliv na potlačení pytláctví má dozajista i dostatečná komunikace a spolupráce především mezi myslivci a policií. Je proto zcela nezbytné, aby policisté, kteří jsou věcně a místně příslušní k odhalování a vyšetřování pytláctví měli dostatečnou odbornou vybavenost, neboť zjištěných případů pytláctví z vlastní iniciativy u nejrůznějších orgánů policie není příliš častá. Nemalou měrou se na tomto podílí především neznalost problematiky, kdy samotní policisté se v dané problematice neorientují. Pro potřebu efektivního snížení této trestné činnosti je potřebné sjednat nápravu a potřebné informace policistů doplnit, ideálně cestou speciálně vyškolených metodiků, o kterých se zmiňuji ve své práci. U policistů pracujících na případech pytláctví by měla být kvalitní znalost trestního zákoníku, trestního řádu i zákona přestupkového. Za potřebný okruh znalostí je však potřebné považovat také odpovídající znalosti ze zákona o myslivosti, zákona o zbraních a střelivu, zákona o ochraně přírody a s tím spojená znalost prováděcích vyhlášek. Zcela specifické případy pytláctví s pachatelem z mysliveckých řad kladou na policisty ty nejvyšší vědomostní požadavky. I vědomosti z tohoto okruhu by však měl policista v základní rovině ovládat a umět použít. Případné zbagatelizování případu a nezájem o vyšetřování ze strany PČR by mělo být do budoucna tabu. Policie by měla v plném rozsahu důsledně využívat svých pravomocí a možných postupů popsaných v této práci.

Osobně jsem přesvědčen, že policie má v současnosti dostatek možností k řešení dané problematiky. Je však potřebné nalézt pochopení a podporu ze strany nadřízených funkcionářů a metodiků, kteří by měli policisty řešící danou problematiku správně vést a pro případ potřeby metodicky nasměrovat. Preventivní činnost policistů v dané problematice se neobejde bez řádné vybavenosti policistů pro pohyb v přírodě, počínaje dopravními prostředky, po samotné výstrojní vybavení, kdy toto by mělo být taktéž prosazováno vedoucími pracovníky i přes to, že současná policie jde spíše směrem šetření a úspor.

I přes to, že současná legislativa není z mého pohledu ideální a některé kapitoly či informace uvedené v mé práci, mohou na čtenáře působit negativně, zůstávám nadále optimistou. Neztotožňuji se s názory některých odborníků, že pokud nedojde k novele trestního zákoníku, konkrétně nebude-li zrušena škoda nikoliv nepatrná, může to výrazně pomoci k extrémnímu rozmachu pytláctví.

Domnívám se však, že stejně tak jako ve všech předchozích dobách se i moderní pytlák přizpůsobí legislativě dnešní doby. Je tedy bezpodmínečně nutné, aby nadále nedocházelo k faktu, že samotní pachatelé budou vědomostmi dané problematiky vpředu před představiteli zákona a zainteresovaných subjektů. Jedině tak lze eliminovat nárůst na pomyslné křivce pytlácké činnosti. Je potřebné, aby byla tato trestná činnost vnímána jako společensky velmi závažná, nelegální činnost, kterou může být v některých případech znatelně ohroženo přírodní bohatství našeho státu. Zejména je potřebné zmínit ojedinělé případy pytláctví na ohrožených druzích (rys, orel, vydra).

Pytláctví se s různou intenzitou provádí již stovky let. Bylo by jistě naivní domnívat se, že tato práce jakož to komplexní metodický soubor informací, ilegální lov pytláků zastaví. Zcela jistě však může dopomoci k částečné eliminaci této trestné činnosti. Domnívám se, že v případě, alespoň částečného dodržení postupů a prosazení návrhů uvedených v této práci jsme schopni i za stávající legislativy s trestnou činností pytláctví efektivně bojovat a cílenou činností jí potlačovat na minimum.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Literární zdroje

1. ANDRESKA, J., ANDRESKOVÁ E. *Tisíc let myslivosti*. Vimperk: Tina, 1993. 442 s. ISBN 80-85618-12-5.
2. BEJČEK, F. *Penzum znalostí z myslivosti: pro studující, kteří se připravují ke všem druhům mysliveckých zkoušek, pro myslivce i lovce, pro sokolníky, kynology, střelce, přátele myslivosti, pro milovníky přírody, ochránce zvířat a životního prostředí*. 11. vyd. Praha: Druckvo, 2011. 875 s. ISBN 978-80-904417-0-5.
3. ČERVENÝ, J. a kol. *Encyklopedie myslivosti*. Praha: Ottovo nakladatelství s.r.o., 2004. 591 s. ISBN 80-7181-901-8.
4. HANZAL, V. *O zvěři a myslivosti*. České Budějovice: Dona, 1994. 126 s. ISBN 80-85463-46-6.
5. JELÍNEK J. a kol. *Trestní zákon a trestní řád*. Praha: Linde, 2006. 410 s. ISBN 80-7201-618-1.
6. LIBOSVÁR, F. *Pytláci bez romantiky*. Praha: Víkend s.r.o., 2009. 141 s. ISBN 978-80-7433-001-8.
7. NĚMEC, M. *Postup policie při odhalování, vyšetřování a předcházení pytláctví*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2002. 80 s. ISBN 80-7251-097-5.
8. RAKUŠAN, C. a kol. *Myslivecký slabikář*. Praha: Státní zemědělské nakladatelství ve sbírce Lesnická knihovna, 1959. 242s.
9. STANĚK, J., ŘEHÁK, L. *Nové postavení a úkoly stráží: příručka pro myslivecké strážce, rybářské strážce, vodní strážce, strážce přírody a lesní strážce*. Brno: Masarykova univerzita. Středisko pro pomoc studentům se specifickými nároky, 2013.
10. SVOBODA, J. a kol. *Stráž myslivosti*. [periodikum]. Brno, 1935. ročník. XIII, č. 9.
11. ŠÁMAL, P. *Trestní řád: komentář*. 5., dopl. a přeprac. vyd. Praha: C. H. Beck, 2005. 1432 s. Beckova edice komentované zákony. ISBN 80-717-9405-8.

12. ŠÍMA, A., Pytláctví po rekodifikaci trestního zákona. Myslivost, stráž myslivosti. [periodikum], Vydání 3. Praha: Českomoravská myslivecká jednota. 2010, str. 16. ISSN 0323-214X 46887.

Internetové zdroje:

1. LUBOVSKÝ, Z. *Pytláctví jako trestný čin proti životnímu prostředí* [online]. Epravo.cz, 2012 [cit. 2012-04-04]. Dostupné z WWW: <http://epravo.cz/top/clanky/pytlactvi-jako-trestny-cin-proti-zivotnimu-prostredi-82234.html>.
2. CZ-PES. CZ. *Služební pes policie ČR jako důkazní prostředek* [online]. 2013. Dostupné z WWW: <http://www.cz-pes.cz/literatura-sl-kynologie-3.php>
3. POLICIE. CZ. *Statistické přehledy kriminality* [online]. 2010-2013. Dostupné z WWW: <http://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>.

Legislativní dokumenty:

1. Česko. Zákon č. 449/2001 Sb. ze dne 27. 11. 2001 o myslivosti. In *Sbírka zákonů České Republiky*. 2001, částka 168/2001. Dostupné z WWW: <http://zakonyprolidi.cz/cs/2001-449>.
2. Česko. Zákon č. 200/1990 Sb. ze dne 17. 5. 1990 o přestupcích. In *Sbírka zákonů České Republiky*. 1990, částka 35/1990. Dostupné z WWW: <http://zakonyprolidi.cz/cs/1990-200>.
3. Slovensko. Zákon č. 274/2009 Z. z. ze dne 16. 6. 2009 o poľovníctve a o zmene doplnení niektorých zákonov. In *Zbierka zákonov SR*. 2009, částka 096/2009. Dostupné z WWW: <http://zakonypreludi.sk/zz/2009-274>.

PŘÍLOHOVÁ ČÁST

Seznam příloh:

- I. Příloha: **Výňatek nejdůležitějších pasáží ze zákona o myslivosti č.449/2001 Sb., včetně navazujících vyhlášek**
- II. Příloha: **Výňatek ze zákonů č. 114/1992 Sb., č. 246/1992 Sb., č. 119/2002 Sb.**
- III. Příloha: **§ 279 trestního zákona o nedovoleném ozbrojování**
- IV. Příloha: **Sazebník hodnot upytlačené zvěře**
- V. Příloha: **Nejčastější nemoci zvěře**
- VI. Příloha: **Plomba, Lístek o původu zvěře**
- VII. Příloha: **Hnutí Duha, Česká ornitologická společnost**
- VIII. Příloha: **Nejdůležitější pasáže zákona č. 274/2009**
- IX. Příloha: **Skutková podstata TČ na Slovensku**
- X. Příloha: **Vzory dokladů**

I. Výňatek nejdůležitějších pasáží ze zákona o myslivosti č.449/2001 Sb., včetně navazujících vyhlášek

OCHRANA MYSLIVOSTI

V ustanovení § 8 odst. 1 a 2 se ochranou myslivosti rozumí ochrana zvěře před nepříznivými vlivy prostředí, před nakažlivými nemocemi, před škodlivými zásahy lidí a před volně pobíhajícími domácími zvířaty; ochrana životních podmínek zvěře, zajištění klidu v honitbě a ochrana mysliveckých zařízení. Dále je zde stanoveno, že každý, kdo vstupuje se svou činností do přírody, si musí počínat tak, aby nedocházelo ke zbytečnému ohrožování nebo zraňování zvěře a k poškozování jejích životních podmínek.

MYSLIVECKÁ STRÁŽ

V § 12 odst. 1 je uvedeno, že uživatel honitby je povinen pro každých, započatých 500 ha honitby navrhnout orgánu státní správy myslivosti ustanovení jedné myslivecké stráže. Podle § 14 Zák. č. 449/2001 Sb. je myslivecká stráž oprávněna požadovat od osob, které jsou v honitbě se střelnou zbraní nebo s jinou loveckou výzbrojí, předložení zbrojního průkazu, průkazu zbraně, loveckého lístku, povolenky k lovu a potvrzení o povinném pojištění, popřípadě jiného průkazu, jímž lze prokázat jméno, příjmení, datum narození a místo trvalého nebo přechodného pobytu, zastavit a prohlížet v honitbě a na účelových komunikacích v honitbě dopravní prostředky včetně přepravovaných zavazadel, je-li důvodné podezření, že přepravují nebo obsahují neoprávněně nabytou zvěř, a za tím účelem požadovat předložení dokladu o nabytí zvěře, zadržet osobu, kterou přistihne v honitbě při neoprávněném lovu nebo při jiné činnosti tímto zákonem zakázané, nebo osobu, kterou přistihne v honitbě se zakázanou loveckou výzbrojí anebo se střelnou zbraní, pokud nejde o osobu oprávněnou podle zvláštních právních předpisů držet střelnou zbraň i na honebních pozemcích, a neprodleně přivolat orgán Policie České republiky (dále jen "policie"), odejmout osobám uvedeným v písmenech b) a c) střelnou zbraň nebo zakázanou loveckou výzbroj, chycenou, ulovenou nebo přepravovanou zvěř, popřípadě i loveckého psa a fretku a vykázat je z honitby; o odnětí věci sepsat úřední záznam a osobě, již byla věc odňata, vystavit potvrzení o odnětí věci.

Odňatou střelnou zbraň nebo zakázanou loveckou výzbroj odevzdat neprodleně orgánu policie; osoby uvedené v písmenech a) až d) jsou povinny výzvám či úkonům v nich uvedeným vyhovět, popřípadě jich uposlechnout, usmrcovat v honitbě toulavé psy, kteří mimo vliv svého vedoucího ve vzdálenosti větší než 200 m od nejbližší nemovitosti sloužící k bydlení pronásledují zvěř; pokud je tato nemovitost umístěna na oploceném pozemku, počítá se vzdálenost od jeho oplocení. Toto oprávnění se nevztahuje na psy ovčáckých a loveckých plemen, na psy slepecké, zdravotnické, záchranářské a služební; usmrcovat kočky potulující se v honitbě ve vzdálenosti větší než 200 m od nejbližší nemovitosti sloužící k bydlení; pokud je tato nemovitost umístěna na oploceném pozemku, počítá se vzdálenost od jeho oplocení, usmrcovat mývala severního, psíka mývalovitého, norka amerického nebo nutrii říční a další vyhláškou stanovené zavlečené druhy živočichů v přírodě nežádoucí usmrcovat po předchozím oznámení místně příslušnému obecnímu úřadu zdivočelá hospodářská zvířata a dále volně se pohybující označená zvířata z farmových chovů zvěře ve vzdálenosti větší než 200 m od nehonebního pozemku, na němž je farmový chov provozován, požadovat pomoc nebo součinnost orgánů policie, popřípadě obecní policie, pokud nemůže splnění svých povinností zajistit vlastními silami a prostředky, ukládat a vybírat pokuty v blokovém řízení za přestupky podle zvláštního právního předpisu vstupovat na pozemky v honitbě v rozsahu nezbytně nutném k výkonu funkce. Myslivecká stráž, která usmrtila psa nebo kočku, zdivočelé hospodářské zvíře nebo označené zvíře z farmového chovu zvěře, je povinna o tom neprodleně informovat jeho vlastníka, pokud je známý, a sdělit mu místo usmrcení zvířete a popřípadě jej na toto místo doprovodit. Mysliveckou stráž prováděná prohlídka dopravních prostředků a zavazadel podle odstavce 1 nesmí sledovat jiný zájem než zjištění, zda v těchto prostředcích a zavazadlech není neoprávněně nabytá zvěř.

Podle § 14 Zák. č. 449/2001 Sb. je myslivecká stráž povinna:

- prokázat se průkazem myslivecké stráže a nosit služební odznak
- dohlížet na dodržování povinností spojených s ochranou myslivosti
- oznamovat neodkladně zjištěné závady, nedostatky a škody podle jejich povahy uživateli honitby nebo orgánu, který ji ustanovil, popřípadě v neodkladných případech též orgánům policie nebo příslušným orgánům státní správy

- myslivecká stráž je povinna zabezpečit průkaz myslivecké stráže a služební odznak proti zneužití, ztrátě a odcizení; případné takové skutečnosti je povinna neprodleně oznámit orgánu, který jí průkaz a odznak vydal.

Stát dle § 16 Zák. č. 449/2001 Sb. odpovídá za škodu osobě, která poskytla pomoc myslivecké stráži na její žádost nebo s jejím vědomím, (dále jen "poškozený"). Stát se této odpovědnosti může zprostit jen tehdy, způsobil-li si tuto škodu poškozený úmyslně. Došlo-li u poškozeného k újmě na zdraví nebo smrti, určí se rozsah a výše náhrady škody podle předpisů o odškodňování pracovních úrazů. Při škodě na věcech, která poškozenému vznikla v souvislosti s poskytnutím této pomoci, se hradí skutečná škoda, a to uvedením v předešlý stav; není-li to možné nebo účelné, hradí se v penězích. Poškozenému může být přiznána i úhrada nákladů spojených s pořízením nové věci náhradou za věc poškozenou. Stát odpovídá i za škodu, kterou osoba způsobilá v souvislosti s pomocí poskytnutou myslivecké stráži. Stát odpovídá obdobně podle odstavce 1 též za škodu způsobenou myslivecké stráži v souvislosti s plněním jejích úkolů a dále za škodu způsobenou mysliveckou stráží v souvislosti s plněním jejích úkolů, pokud se nejedná o škodu způsobenou osobě, která svým protiprávním jednáním oprávněný a přiměřený zákrok vyvolala. Náhradu škody za stát poskytuje orgán státní správy myslivosti, který mysliveckou stráž ustanovil. Mimo ustanovení výše uvedených §§14-16 zákona o myslivosti je dále výkon funkce myslivecké stráže upraven vyhláškou ministerstva zemědělství č. 244/2002 Sb.

MYSLIVECKÝ HOSPODÁŘ

V § 35 zákona o myslivosti se uvádí oprávnění a povinnosti mysliveckého hospodáře, z nichž bych zde uvedl z mého pohledu ty nejzásadnější, ve spojitosti se zvoleným tématem. Myslivecký hospodář je při své činnosti oprávněn požadovat předložení loveckého lístku a potvrzení o povinném pojištění od osob, které loví v honitbě zvěř; při zjištění neplatnosti loveckého lístku nebo nepředložení potvrzení o povinném pojištění vyzvat lovce, aby honitbu opustil, a případ oznámit orgánu státní správy myslivosti; uvedené osoby jsou povinny předložit požadované doklady, popřípadě honitbu opustit, usmrcovat toulavé psy a kočky, další zvířata škodlivá myslivosti, zdivočelá domácí zvířata a volně se pohybující zvířata z farmových chovů zvěře.

Podle § 14 odst. 1 písm. e) a g), vést společné lovy, požadovat předložení dokladů loveckých psů, zastavit provádění společného lovu, nejsou-li splněny podmínky pro něj stanovené, nebo není-li dbáno bezpečnostních pravidel při použití loveckých zbraní. Myslivecký hospodář je při své činnosti povinen prokázat se průkazem mysliveckého hospodáře, zabezpečovat plnění povinností spojených s chovem a lovem zvěře, vést záznamy o hospodaření v honitbě, zejména o ulovené zvěři, jejím prodeji a ostatních dispozicích s ní, a připravovat statistická hlášení pro orgány státní správy myslivosti, evidovat vydané povolenky k lovu, v honitbě používané lovecké psy (s rozdělením na psy započítané do minimálního předepsaného počtu pro honitbu a na psy ostatní), vést další předepsané evidence, vyloučit z účasti na honu střelce, honce i další osoby, které jsou pod vlivem alkoholu nebo jiných toxických látek, osoby mladší 15 let a osoby, které hrubým způsobem porušily bezpečnostní pravidla; uvedené osoby jsou povinny místo honu opustit, provádět a zajišťovat opatření na ochranu zvěře, oznamovat neodkladně zjištěné závady, nedostatky a škody podle jejich povahy uživateli honitby a orgánu státní správy myslivosti, který jej ustanovil. Zabezpečit průkaz mysliveckého hospodáře proti zneužití, ztrátě a odcizení; případně takové skutečnosti neprodleně oznámit orgánu státní správy myslivosti, který mu průkaz vydal.

ZAKÁZANÉ ZPŮSOBY LOVU

V ustanovení § 45 nalezneme podrobně vypsány zakázané způsoby lovu. Zde je na místě uvést, že pachatelé pytláctví ve většině případů dobu lovu nerespektují a zvěř ilegálně loví i v době hájení. Z tohoto hlediska lze za určitých okolností prvotně posoudit v případech např. zastřeleného divočáka, zda byl postřelen a nedohledán myslivcem při legálním lovu v době lovu, nebo byl mimo dobu lovu ilegálně upytlačen a pytlákem nenalezen. Zákon o myslivosti stanovuje, že mezi zakázané způsoby lovu patří:

- Lov zvěře smí být prováděn jen způsobem odpovídajícím zásadám mysliveckým, zásadám ochrany přírody a zásadám ochrany zvířat proti týrání. Zakazuje se:
 - a) chytat zvěř do ok, na lep, do želez, do jestřábích košů, tluček a nášlapných pastí a pomocí háčků, chytat ondatry do vrší

- b)* lovit zvěř způsobem, jímž se zbytečně trýzní, trávit zvěř jedem nebo ji usmrcovat plynem
- c)* lovit zvěř do sítí, pokud nejde o její odchyt za účelem zazvěřování nebo u zvěře pernaté o ornitologický výzkum
- d)* lovit zvěř pernatou na výrovkách, lovit zvěř s pomocí živých živočichů jako návnad
- e)* nahánět zvěř srnčí pomocí ohařů, ostatní zvěř spárkatou s pomocí psů v kohoutku vyšších než 55 cm
- f)* lovit sluku vyháněním pomocí psa a plašením s honci
- g)* lovit zvěř s pomocí elektrických zařízení schopných zabít nebo omráčit, zdrojů umělého osvětlení, zrcadel, zařízení pro osvětlení terče, hledí pro střelbu v noci s elektronickým zvětšením obrazu nebo pro převrácení obrazu, reprodukcí soustavy s hlasy zvěře, výbušnin
- h)* lovit zvěř s pomocí mechanismů pohybujících se po zemi, nad zemí nebo po vodě, pokud nejde o loď plovoucí rychlostí menší než 5 km/hod.
- i)* střílet zvěř jinou zbraní než loveckou (dlouhou palnou zbraní kulovou, brokovou nebo kombinovanou, určenou k loveckým účelům)
- j)* střílet zvěř zakázanými zbraněmi, jejich doplňky a střelivem
- k)* střílet zvěř srnčí jinou zbraní než kulovnicí s nábojem s energií ve 100 m nižší než 1000 J (joulů) a ostatní zvěř spárkatou nižší než 1500 J; to neplatí při lovu selete a lončáka prasete divokého, které lze při nadhánce, nahánce nebo nátláče střílet i brokovnicí s jednotnou střelou
- l)* střílet zvěř z poloautomatických nebo automatických zbraní se zásobníkem schopným pojmout více než 2 náboje
- m)* lovit zvěř kromě prasat divokých a lišek obecných za noci, tj. hodinu po západu slunce až do hodiny před východem slunce; lovit prase divoké a lišku obecnou v noci bez použití vhodné pozorovací a střelecké optiky
- n)* lovit zvěř v době nouze ve vzdálenosti do 200 m od krmelců a slanisk
- o)* dávat do krmiva lákací a narkotizační prostředky, pokud to není prováděno za účelem odchytu

- p*) střílet zvěř na hnízdech a vystřelovat hnízda
- r*) lovit zvěř na honebních pozemcích, na kterých současně probíhá sklizeň zemědělských plodin, a na sousedních pozemcích ve vzdálenosti do 200 m od hranice těchto pozemků
- s*) lovit zvěř na čekané ve vzdálenosti do 200 m od hranic sousední honitby, lovit bažanty ve vzdálenosti do 200 m od sousední bažantnice a v těchto vzdálenostech přikrmovat zvěř, umísťovat myslivecká zařízení a provádět lov z mysliveckých a jiných zařízení
- t*) střílet spárkatou zvěř v odchyťových a aklimatizačních zařízeních a v přezimovacích objektech, s výjimkou zvěře poraněné a chovatelsky nežádoucí
- u*) lovit na společném lovu zvěř spárkatou kromě laní a kolouchů jelena evropského a jelena siky, muflonek a muflončat, selete a lončáka prasete divokého; tento zákaz se netýká lovu v oborách
- v*) střílet zajíce polního, bažanta obecného, orebici horskou, perličku obecnou, kachnu divokou, poláka velkého, poláka chocholačku, lysku černou, husu velkou, husu běločelou a husu polní jinak než loveckou zbraní brokovou na společných lovech za účasti minimálně 3 střelců a stanoveného počtu loveckých psů
- w*) používat olověné brokové náboje k lovu vodního ptactva
- (2) V rozhodnutí orgánu státní správy myslivosti o povolení, popřípadě uložení úpravy stavu zvěře v honitbě nebo o zrušení chovu určitého druhu zvěře může být uvedeno, že při této úpravě stavu zvěře neplatí některé zakázané způsoby lovu uvedené v odstavci 1 písm. g), jde-li o lov v noci, a dále v odstavci 1 písm. m), t) a u)
- (3) Zákazy nebo omezení lovu stanovené zvláštními právními předpisy zůstávají nedotčeny

LOVECKÝ LÍSTEK

V § 47, nalezneme zákonná ustanovení, která podmiňují získávání a vydávání loveckých lístků, jak pro občany ČR, tak i pro cizince. Pro srovnání a zajímavost je níže zřejmé, že celá řada požadavků kladených na zájemce o získání prvního loveckého lístku vychází prakticky z požadavků, které byly na uchazeče kladeny již několik desítek let zpět, zákonem o myslivosti č. 225/ 1947 Sb. V té době byly nároky považovány za přísné a velmi náročné. S vývojem doby a společnosti však tato cesta za získáním prvního loveckého lístku přes některé změny a zpřísnění požadavků vydržela až do současnosti. I z mého pohledu se jedná o cestu správnou, neboť se částečně eliminuje počet zájemců o myslivost, kteří chtějí získat lovecký lístek pouze za účelem lovu zvěře a získání zvěřiny pro vlastní potřebu. Takovým zájemcům potřebná práce v revíru a práce pro ochranu zvěře zpravidla nic neříká a rozhodně je nelze považovat za přínos do nových mysliveckých řad.

Lovecký lístek lze vydat v současnosti dle stávající právní úpravy jen tomu, kdo prokáže, že je starší 16 let, má způsobilost k právním úkonům, složil zkoušku z myslivosti nebo zkoušku z myslivosti na vysoké škole, na které se vyučuje myslivost, nebo je žákem, posluchačem nebo absolventem střední nebo vyšší odborné školy, na které je myslivost studijním oborem nebo povinným vyučovacím předmětem; u cizince se za průkaz o složení zkoušky z myslivosti považuje platný doklad opravňující k lovu vystavený v cizině; potvrzení o vykonané zkoušce z myslivosti vystavené jejím pořadatelem je veřejnou listinou, je bezúhonný a je pojištěn dle § 48, který stanovuje, že každý, kdo loví zvěř, musí být pojištěn pro případ odpovědnosti za škodu způsobenou při této činnosti ublížením na zdraví nebo usmrcením jiných osob s limitem pojistného plnění nejméně ve výši 20.000.000,-Kč a za škodu na věci s limitem pojistného plnění nejméně ve výši 500.000,-Kč na jednu pojistnou událost. Pojistné podmínky, které blíže upraví rozsah tohoto pojištění, nesmějí obsahovat výluky, v důsledku které se pojištění nevztahuje na případy neopatrného chování pojištěného. Za členy mysliveckých organizací, které mají uzavřeny hromadné pojistné smlouvy s pojišťovnami a jejichž členové platí pojistné současně s členským příspěvkem, je potvrzením o povinném pojištění členský průkaz myslivecké organizace, v němž je potvrzeno zaplacení členského příspěvku na běžný rok a uvedena poznámka, že v členském příspěvku je placeno i povinné pojištění podle tohoto zákona. Jiné osoby než uvedené v odstavci 2 prokazují své pojištění pojistkou pojišťovny.

Orgán státní správy myslivosti, který vydává lovecké lístky, si k ověření bezúhonnosti podle odstavce 3 písm. d) vyžádá podle zvláštního právního předpisu výpis z evidence Rejstříku trestů. Ke splnění podmínky bezúhonnosti je také třeba předložení čestného prohlášení, jímž fyzická osoba prokáže, že na úseku myslivosti jí nebyla pravomocně uložena sankce za spáchání přestupku podle zákona o přestupcích, ani jí nebyla pravomocně uložena pokuta podle tohoto zákona. K uloženým sankcím za přestupky na úseku myslivosti a k pokutám za přestupky uložené podle tohoto zákona se nepřihlíží, pokud od právní moci rozhodnutí o jejich uložení uplynuly 2 roky. U cizince, který nemá pobyt na území České republiky a žádá o vydání loveckého lístku na dobu kratší než 30 dnů, lze výpis z evidence Rejstříku trestů nahradit platným loveckým lístkem ze země jeho pobytu. Lovecké lístky vydává orgán státní správy myslivosti, v jehož obvodu má žadatel trvalý pobyt. Cizincům a českým občanům, kteří nemají trvalý pobyt v České republice, vydává lovecký lístek orgán státní správy myslivosti, v jehož obvodu se zdržují. Orgán státní správy myslivosti je oprávněn odebrat nejdéle na dobu 5 let lovecký lístek, zjistí-li dodatečně takovou okolnost, pro kterou by vydání loveckého lístku muselo být odepřeno, nebo vznikla-li taková okolnost po jeho vydání. Orgán státní správy myslivosti může vydání loveckého lístku odepřít, bylo-li proti žadateli zahájeno soudní řízení pro trestný čin nebo správní řízení k uložení pokuty podle § 64.

POVOLENKA K LOVU

Paragraf 46 uvádí, že kdo loví zvěř, musí mít u sebe lovecký lístek, povolenku k lovu a potvrzení o povinném pojištění; při lovu se zbraní též zbrojní průkaz a průkaz zbraně a při lovu s loveckým dravcem jeho evidenční kartu. Tyto průkazy je povinen ten, kdo loví zvěř, předložit na požádání orgánu policie, orgánu státní správy myslivosti, mysliveckému hospodáři a myslivecké strážci příslušné honitby. Povolenky k lovu vydává a podepisuje uživatel honitby na tiskopisech, které k tomuto účelu pořídil. Pro osoby lovící na společném lovu může povolenku k lovu nahradit seznam osob, které se jej účastní, (hromadná povolenka k lovu). Uživatel honitby je povinen evidenci vydaných povolenek včetně jejich vzorů archivovat nejméně 3 roky od skončení jejich platnosti.

KONTROLA A ZUŽITKOVÁNÍ ZVĚŘE

Paragraf 49 uvádí, že každý kus ulovené nebo nalezené zužitkovatelné zvěře spárkaté musí být ihned po ulovení, nalezení nebo po provedené dohledávce označen nesnímatelnou plombou; zúčtovatelné plomby vydává uživatelům honiteb orgán státní správy myslivosti. U ostatní zvěře ulovené na společných lovech musí být při přepravě více než 10 kusů vystaven uživatelem honitby lístek o původu zvěře; to platí i u zvěře dohledané po provedení společného lovu. Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti v § 28 stanoví druhy plomb, lístků o původu zvěře, způsoby jejich výdeje, evidence, připevňování, snímání a podobně. § 50 uvádí, že ošetření zvěře po jejím ulovení se řídí veterinárními předpisy a to platí i pro ošetření usmrceného zdivočelého hospodářského zvířete nebo označeného zvířete z farmového chovu zvěře.

DOZOR V MYSLIVOSTI

Ustanovení § 61 zákona o myslivosti uvádí postavení orgánů v rámci mysliveckého dozoru, kdy Ministerstvo zemědělství a Ministerstvo životního prostředí dozírají v rámci svých působností stanovených zvláštním právním předpisem, jak orgány státní správy myslivosti, tak i fyzické a právnické osoby dodržují ustanovení tohoto zákona a předpisů vydaných k jeho provedení a dodržují rozhodnutí vydaná na jejich základě.

Kraje a obecní úřady obcí s rozšířenou působností dozírají na dodržování tohoto zákona a předpisů vydaných k jeho provedení. Soustavně dozírají, zda jsou dodržována jimi vydaná rozhodnutí, zda uživatelé honiteb myslivecky hospodaří v souladu s tímto zákonem, provádějí ochranu myslivosti a dodržují zásady chovu zvěře.

Vyhláška ministerstva zemědělství č. 245/2002 Sb., k zákonu č. 449/2001 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách provádění lovu, ve svém prvním paragrafu stanovuje pro níže uvedené druhy zvěře dobu lovu

- a) daněk skvrnitý - daněk, daněla a daňče od 16. srpna do 31. prosince s výjimkou uvedenou v § 2 odst. 1
- b) jelen evropský - jelen, laň a kolouch jelena evropského od 1. srpna do 15. ledna s výjimkou uvedenou v § 2 odst. 1

- c) jelenec běloocasý - jelen, laň a kolouch od 1. září do 31. prosince s výjimkou uvedenou v § 2 odst. 1
- d) jezevec lesní od 1. října do 30. listopadu s výjimkou uvedenou v § 2 odst. 2
- e) kamzík horský - kamzík, kamzice a kamziče od 1. října do 30. listopadu
- f) koza bezoárová - kozel, koza, kůzle od 1. září do 31. prosince s výjimkou uvedenou v § 2 odst. 1
- g) králík divoký od 1. listopadu do 31. prosince s výjimkou uvedenou v § 2 odst. 3
- h) kuna lesní, kuna skalní od 1. listopadu do konce února s výjimkou uvedenou v § 2 odst. 2
- i) liška obecná od 1. ledna do 31. prosince
- j) muflon - muflon, muflonka, muflonče od 1. srpna do 31. prosince s výjimkou uvedenou v § 2 odst. 1
- k) ondatra pižmová od 1. listopadu do konce února,
- l) prase divoké - kňour a bachyně, kromě bachyně vodící selata, od 1. srpna do 31. ledna s výjimkou uvedenou v § 2 odst. 1 a 2; sele a lončák od 1. ledna do 31. prosince
- m) sika Dybowského - jelen, laň a kolouch od 16. srpna do 31. prosince s výjimkou uvedenou v § 2 odst. 1
- n) sika japonský - jelen a laň od 1. srpna do 15. ledna s výjimkou uvedenou v § 2 odst. 1 a kolouch od 1. srpna do 30. dubna s výjimkou uvedenou v § 2 odst. 1,
- o) srnec obecný - srnec od 16. května do 30. září, srna a srnče od 1. září do 31. prosince s výjimkou uvedenou v § 2 odst. 1
- p) zajíc polní od 1. listopadu do 31. prosince s výjimkami uvedenými v § 2 odst. 3 a 5
- r) bažant královský - kohout od 16. října do 15. března a bažant královský - slepice pouze v části honitby, která je bažantnicí [§ 2 písm. k) zákona] od 16. října do 31. prosince
- s) bažant obecný - kohout od 16. října do 31. prosince, s výjimkou části honitby, která je bažantnicí [§ 2 písm. k) zákona], v níž lze lovit bažanta obecného -

kohouta i slepici od 16. října do 31. ledna, a s výjimkami uvedenými v § 2 odst. 5 a 6

- t) hrdlička zahradní od 16. října do 15. února
- u) holub hřivnáč od 1. srpna do 31. října
- v) husa běločelá od 16. srpna do 15. ledna
- w) husa polní od 16. srpna do 15. ledna
- x) husa velká od 16. srpna do 15. ledna
- y) kachna divoká od 1. září do 30. listopadu
- z) krocان divoký - krocان a krůta od 1. října do 31. prosince, pouze krocان též od 15. března do 15. dubna
- aa) lyska černá od 1. září do 30. listopadu
- bb) perlička obecná od 16. října do 31. prosince
- cc) polák chocholačka od 1. září do 30. listopadu
- dd) polák velký od 1. září do 30. listopadu
- ee) straka obecná od 1. července do konce února
- ff) vrána obecná od 1. července do konce února

V § 2 uvedené vyhlášky se uvádí, že celoročně lze v oboře lovit druhy zvěře, pro které byla obora zřízena a byly pro ně v daném roce určeny minimální a normované stavy. V oblastech chovu tetřeva hlušce, tetřívka obecného, jeřábka lesního a koroptve polní (§ 3 odst. 3 zákona) lze celoročně lovit prase divoké, kunu lesní, kunu skalní a jezevce lesního. Celoročně lze lovit zajíce polního a králíka divokého v oplocených vinicích. Oplocením se pro účely této vyhlášky rozumí takové oplocení, které celoročně zabraňuje uvedeným druhům zvěře volně vnikat na tyto plochy. Na veřejných a neveřejných vnitrostátních a mezinárodních letištích využívaných k leteckému provozu a na vojenských letištích lze celoročně lovit všechny druhy zvěře uvedené v § 1, které by mohly ohrozit bezpečnost leteckého provozu. Nedotčeny zůstávají zvláštní právní předpisy¹⁾ upravující lov ostatních druhů zvěře, které by mohly ohrozit bezpečnost leteckého provozu na uvedených letištích.

Doba lovu zajíce polního a bažanta obecného pro lov loveckým dravcem je od 1. září do 31. prosince. Doba lovu zajíce polního odchytem je od 1. ledna do 31. ledna. Doba lovu bažanta obecného odchytem je od 1. ledna do 31. března, s výjimkou části honitby, která je bažantnicí [§ 2 písm. k) zákona], v níž lze lovit odchytem bažanta obecného - kohouta i slepici od 1. února do 31. března.

V § 3 uvedené vyhlášky se uvádějí. Bližší podmínky provádění lovu, kdy vyhláška říká, že na stejném honebním pozemku lze lovit zajíce polního pouze jedenkrát v roce a bažanta obecného pouze dvakrát v roce. Omezení se nevztahuje na lov zajíce polního a bažanta obecného loveckými dravci a na lov bažanta obecného v bažantnicích [§ 2 písm. k) zákona]. Společným lovem "na tahu" lze lovit husu běločelou, husu polní a husu velkou pouze 3 dny v týdnu, a to ve středu, v sobotu a v neděli, kachnu divokou, lysku černou, poláka chocholačku a poláka velkého pouze 2 dny v týdnu, a to ve středu a v sobotu.

V návaznosti na zákon o myslivosti č. 449/ 2001 Sb., bych dále zmínil, vyhlášku č. 245/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů, která pojednává o způsobu ustanovení minimálních a normovaných stavů zvěře a o zařazení honiteb nebo jejich součástí do jakostních tříd. Zde je zejména podstatné zmínit ve vyhlášce uvedený kmenový stav, což je minimální stav, kdy množství zvěře o určité hustotě ještě zajišťuje přirozenou reprodukci. V případech pytláctví neberou pachatelé na toto zřetel a bezohledně svým protiprávním jednáním loví i zvěř, která může být v dané lokalitě ohrožena na vlastní existenci.

II. Výňatek ze zákonů č. 114/1992 Sb., č. 246/1992 Sb., č. 119/2002 Sb.

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Podle ustanovení § 2 tohoto zákona se, ochranou přírody a krajiny se podle tohoto zákona rozumí dále vymezená péče státu a fyzických i právnických osob o volně žijící živočichy, planě rostoucí rostliny a jejich společenstva, o nerosty, horniny, paleontologické nálezy a geologické celky, péče o ekologické systémy a krajinné celky, jakož i péče o vzhled a přístupnost krajiny. V § 5a tohoto zákona se uvádí, že v zájmu ochrany druhů ptáků, kteří volně žijí na evropském území členských států Evropských společenství (dále jen "ptáci"), je zakázáno jejich úmyslné usmrcování nebo odchyt jakýmkoliv způsobem, úmyslné poškozování nebo ničení jejich hnízd a vajec nebo odstraňování hnízd, sběr jejich vajec ve volné přírodě a jejich držení, a to i prázdných, úmyslné vyrušování těchto ptáků, zejména během rozmnožování a odchovu mláďat, pokud by šlo o vyrušování významné z hlediska cílů směrnice o ptácích, držení druhů ptáků, jejichž lov a odchyt jsou zakázány. Prodej, přeprava za účelem prodeje, držení a chov za účelem prodeje a nabízení za účelem prodeje živých nebo mrtvých ptáků a jakýchkoliv snadno rozpoznatelných částí ptáků nebo výrobků z ptáků jsou zakázány. Kdo takové ptáky, na něž se vztahuje zákaz, drží, chová, dopravuje, vyměňuje nebo nabízí za účelem prodeje nebo výměny, je povinen prokázat na výzvu orgánu ochrany přírody nebo stráže přírody jejich zákonný původ a svou totožnost.

V ustanovení odstavce 1 písm. a) a e) tohoto zákona se uvádí, že výše uvedené se nevztahuje na lov některých druhů ptáků vymezený a prováděný v souladu s předpisy o myslivosti a tímto zákonem. Ustanovení odstavce 1 písm. e) a odstavce 2 se nevztahuje na chov ptáků, kteří jsou zvěří, již lze lovit.

V ustanovení § 30 se uvádí, že výkon rybářského a mysliveckého práva v národních přírodních rezervacích je možný jen se souhlasem orgánu ochrany přírody. V § 45e, zákon specifikuje ptačí oblasti, kdy podle zákona se jako ptačí oblasti vymezí území nejvhodnější pro ochranu z hlediska výskytu, stavu a početnosti populací těch druhů ptáků vyskytujících se na území České republiky a stanovených právními předpisy Evropských společenství, které stanoví vláda nařízením.

Základní podmínky ochrany zvláště chráněných živočichů zákon uvádí ve svém ustanovení § 50, kdy dle zákona jsou Zvláště chránění živočichové chráněni ve všech svých vývojových stádiích. Chráněna jsou jimi užívaná přirozená i umělá sídla a jejich biotop. Vybrané živočichy, kteří jsou chráněni i uhynulí, stanoví ministerstvo životního prostředí obecně závazným právním předpisem. Zákon dále uvádí, že je zakázáno škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů, zejména je chytat, chovat v zajetí, rušit, zraňovat nebo usmrcovat. Není dovoleno sbírat, ničit, poškozovat či přemísťovat jejich vývojová stádia nebo jimi užívaná sídla. Je též zakázáno je držet, chovat, dopravovat, prodávat, vyměňovat, nabízet za účelem prodeje nebo výměny. Ochrana podle tohoto zákona se nevztahuje na případy, kdy je zásah do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů prokazatelně nezbytný v důsledku běžného obhospodařování nemovitostí nebo jiného majetku nebo z důvodů hygienických, ochrany veřejného zdraví a veřejné bezpečnosti anebo leteckého provozu. V těchto případech je ke způsobu a době zásahu nutné předchozí stanovisko orgánu ochrany přírody, pokud nejde o naléhavý zásah z hlediska veřejného zdraví a veřejné bezpečnosti nebo bezpečnosti leteckého provozu. V tomto stanovisku orgán ochrany přírody může uložit náhradní ochranné opatření, například záchranný přenos živočichů. Ustanovení odstavce 3 neplatí pro druhy silně a kriticky ohrožené.

Tento zákon a jeho případné porušení je spjato s potlačováním pytláctví především v případech, kdy dojde k pytláctví právě na výše uvedených chráněných druzích savců a ptáků, k pytláctví v národních parcích a zákonem stanovených rezervacích.

Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání

Účelem zákona je chránit zvířata, jež jsou živými tvory schopnými pociťovat bolest a utrpení, před týráním, poškozováním jejich zdraví a jejich usmrcením bez důvodu, pokud byly způsobeny, byť i z nedbalosti, člověkem. V návaznosti na pytláctví je potřebné zmínit zejména § 3 tohoto zákona, ve kterém se uvádí, že pro účely tohoto zákona se rozumí zvířetem každý živý obratlovec, kromě člověka, nikoliv však plod nebo embryo a volně žijícím zvířetem zvíře, patřící k druhu, jehož populace se udržuje v přírodě samovolně, a to i v případě jeho chovu v zajetí. V § 5 tohoto zákona se dále uvádí, že nikdo nesmí bez důvodu usmrtit zvíře.

Kdy zákon uvádí, jako důvod z usmrcení považuje mimo další důvody také dle písm. d) tohoto zákona i výkon práva myslivosti a rybářství podle zvláštních předpisů.

Z toho je zřejmé, že pokud pytlák usmrtí zvěř mimo výkon práva myslivosti a rybářství, porušuje také ustanovení tohoto zákona.

Zákon č. 119/2002 Sb. o střelných zbraních a střelivu

I tento zákon je dalším důležitým zákonem pro potlačování pytláctví, neboť upravuje kategorie střelných zbraní (dále jen "zbraně") a střeliva, podmínky pro nabývání vlastnictví, držení, nošení a používání zbraní nebo střeliva, práva a povinnosti držitelů zbraní nebo střeliva, podmínky pro vývoz, dovoz nebo tranzit zbraní nebo střeliva a pro provozování střelnic, provádění pyrotechnického průzkumu, provozování informačních systémů v oblasti zbraní a střeliva, sankce a výkon státní správy v oblasti zbraní a střeliva, provozování střelnic a provozování a provádění pyrotechnického průzkumu.

V § 16 tohoto zákona jsou uvedeny skupiny zbrojních průkazů a jeho definice. Podle zákona je zbrojní průkaz veřejná listina, která fyzickou osobu opravňuje k nabývání vlastnictví a držení zbraně nebo střeliva do těchto zbraní v rozsahu oprávnění stanovených pro jednotlivé skupiny zbrojního průkazu a v rozsahu těchto oprávnění k jejich nošení nebo k provádění pyrotechnického průzkumu podle oprávnění stanoveného pro skupinu F zbrojního průkazu. Doba platnosti zbrojního průkazu je 5 let. Zbrojní průkaz lze vydat podle posudku o zdravotní způsobilosti s dobou platnosti kratší než 5 let. Zákon dále v ustanovení § 22 uvádí, že za bezúhonného podle tohoto zákona se nepovažuje ten, kdo byl pravomocně uznán vinným trestným činem.

Zbrojní průkaz se rozlišuje podle účelu užívání zbraně nebo střeliva a podle rozsahu oprávnění do skupin.

- a) A - ke sběratelským účelům,
- b) B - ke sportovním účelům,
- c) C - k loveckým účelům,
- d) D - k výkonu zaměstnání nebo povolání,
- e) E - k ochraně života, zdraví nebo majetku, nebo
- f) F - k provádění pyrotechnického průzkumu.

Věkovou hranici pro vydání zbrojního průkazu stanovuje § tohoto zákona, který uvádí, že zbrojní průkaz skupiny A, D, E nebo F lze vydat jen osobě starší 21 let. Zbrojní průkaz skupiny B nebo C lze vydat jen osobě starší 18 let, pokud tento zákon nestanoví jinak. Zbrojní průkaz skupiny B lze vydat osobě starší 15 let, která je členem občanského sdružení zabývajícího se sportovní činností podle národních nebo mezinárodních pravidel a řádů a součástí této činnosti je střelba, jsou-li splněny ostatní podmínky pro jeho vydání. Zbrojní průkaz skupiny C lze vydat žákovi střední školy nebo středního odborného učiliště staršímu 16 let, pokud v osnovách školy či učiliště je zahrnuta výuka myslivosti a jsou-li splněny ostatní podmínky pro jeho vydání. Zbrojní průkaz skupiny D lze vydat žákovi střední školy nebo středního odborného učiliště staršímu 18 let, pokud v osnovách školy nebo učiliště je zahrnuta výuka puškařského oboru nebo střeliva. V případech uvedených v odstavcích 3 a 4 je nutný písemný souhlas zákonného zástupce a doporučení příslušného občanského sdružení, školy nebo učiliště. Osoba mladší 18 let smí zbraň nebo střelivo pro sportovní nebo lovecké účely nabývat do vlastnictví, s výjimkou koupě, a držet pouze se souhlasem zákonného zástupce; tuto zbraň nebo střelivo smí používat pouze za přítomnosti osoby starší 21 let, která je držitelem zbrojního průkazu skupiny B nebo C nejméně 3 roky a která zajistí bezpečnou manipulaci se zbraní nebo střelivem.

V § 41 tohoto zákona se uvádí, že každá zbraň kategorie A, B nebo C musí být zaregistrována; tato povinnost se nevztahuje na zakázané střelivo. Registraci zbraně uvedené v odstavci 1 provádí příslušný útvar policie na základě oznámení o nabytí vlastnictví ke zbraní a předložení zbraně. Dokladem o registraci je průkaz zbraně, který je veřejnou listinou.

Tento zákon a zmíněná ustanovení konkrétních paragrafů je z hlediska potlačení pytláctví významný zejména při kontrole nedovoleného ozbrojování, o kterém se zmiňuji podrobněji v dalším bodě mé práce.

III. § 279 trestního zákona o nedovoleném ozbrojování

Nedovoleného ozbrojování se dopustí ten,

(1) Kdo bez povolení vyrobí, sobě nebo jinému opatří nebo přechovává střelnou zbraň nebo její hlavní části nebo díly nebo ve větším množství střelivo nebo zakázaný doplněk zbraně, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.

(2) Stejně bude potrestán,

kdo uvede do střelbyschopného stavu znehodnocenou zbraň nebo na ní provede konstrukční změny směřující k jejímu uvedení do střelbyschopného stavu nebo na zbraní provede konstrukční změny směřující ke zvýšení její účinnosti, nebo kdo padělá, pozmění, zahlazuje nebo odstraňuje jedinečné označení střelné zbraně, které umožňuje její identifikaci.

(3) Kdo bez povolení

a) vyrobí, sobě nebo jinému opatří nebo přechovává výbušninu v množství větším než malém, zbraň hromadně účinnou nebo součástky, jichž je k užití takové zbraně nezbytně třeba, nebo

b) hromadí, vyrábí nebo sobě nebo jinému opatřuje zbraně nebo ve značném množství střelivo, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až pět let.

(4) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 3 jako člen organizované skupiny,

b) spáchá-li takový čin ve větším rozsahu, nebo

c) spáchá-li takový čin za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu.

IV. Sazebník hodnot upytlačené zvěře

Na základě současné právní úpravy, kdy se s novelou trestního zákona v roce 2010 stalo pytláctví trestným činem od škody na zvěři přesahující pět tisíc korun, stalo se i určení výše škody na ulovené zvěři či rybách důležitým bodem pro určení následné právní kvalifikace. Společně s uvedenou novelou trestního zákona byl předními odborníky z Výzkumného ústavu lesního hospodářství a myslivosti, na základě zadání Ministerstva zemědělství sestaven sazebník minimálních hodnot upytlačené zvěře podle jejího pohlaví, věku a chovné hodnoty. Sazebník byl vyústěním dlouhodobého zájmu dotčených subjektů o jeho sestavení a s tím spojené prvotní ohodnocení upytlačené zvěře a orientační posouzení toho, zda se v daném případě jedná o trestný čin nebo přestupek. Základní filosofie materiálu vychází z kalkulace nákladů na uvedení věci (honitby) do původního stavu, tj. kalkulace nákladů na navrácení obdobného jedince druhu do honitby. Výhodou tohoto postupu je, že řeší problém ocenění ekologické škody (odčerpání jedince z populace a ekosystému) a chovné hodnoty, jejichž finanční ohodnocení je často problematické. Struktura ohodnocení minimálních nákladů na navrácení upytlačeného jedince do honitby je následující: náklady na odchyt jedince (imobilizace, odchytové zařízení, práce, atd.), náklady na nákup jedince (cena zvěřiny, cena lovu-trofeje), veterinární úkony (vyšetření, vakcinace, atd.), náklady na transport a transportní zařízení, náklady na karanténování a adaptaci zvěře (zařízení, manipulace, atd.), administrativní náklady. Dále uvedené náklady kalkulované na uvedení věci do původního stavu prostřednictvím navrácení podobného jedince jsou, jak již bylo řečeno minimální a byly stanoveny pro první orientaci při posuzování ceny protiprávně ulovené zvěře. Stanovení reálné ceny kusu podle trofejové hodnoty, chovné hodnoty v konkrétní populaci, atd., zůstává prací soudního znalce, avšak jím stanovená cena by neměla být (kromě výjimek – např. nemocný kus), nižší než doporučená cena minimální. Pro celkovou hodnotu trofejové zvěře je nutné připočítat i hodnotu trofeje. Pro tyto účely lze využít soudního znalce nebo tabulek sazebníku Vojenských lesů a statků. Bodovou hodnotu orientačně mohou určit hodnotitelé Ústřední hodnotitelské komise trofejí. Uvedený sazebník minimálních hodnot zvěře byl konzultován s experty z Lesnické fakulty Zemědělské univerzity v Praze, bylo dosaženo dobré shody s výsledky hodnocení ceny zvěře metodou doc. Ing. Josefa Feuereisela, Ph.D., a materiál byl úspěšně prezentován na semináři v Parlamentu ČR, kde byl kladně přijat i ze strany zástupců Státního zastupitelství a Unie soudních znalců.

Tito se ztotožnili s myšlenkou sazebníku a souhlasili s principy jeho konstrukce. Poukázali však na nezávislost soudů a samostatné posuzování jednotlivých soudců, kteří se v jednotlivých kauzách mohou rozhodovat individuálně. Přílohou tiskové zprávy jsou i hodnotové sazebníky pro zvěř a ryby, které budou v první řadě sloužit orgánům činným v trestním řízení k prvotnímu zjištění skutkové podstaty věci a zařazení do procesu vyšetřování. Sazebník minimálních hodnot pro zvěř a ryby byl akceptován Policejním prezidiem a je již k dispozici příslušníkům policie ČR, kteří řeší případy pytláctví.

Konkrétní minimální hodnoty upytláčené zvěře podle druhu:

Jelen evropský

Jelen : 29 300,- Kč

Laň : 24 800,- Kč

Kolouch : 22 600,- Kč

Daněk

Daněk : 26 300,- Kč

Daněla : 23 300,- Kč

Daňče : 22 300,- Kč

Srnec obecný

Srnec : 15 900,- Kč

Srna : 14 100,- Kč

Srnče : 13 900,- Kč

Sika japonský (jelen Dybovského)

Jelen : 26 300,- Kč

Laň : 23 300,- Kč

Kolouch : 22 300,- Kč

Jelenec běloocasý

Jelen : 26 300,- Kč

Laň : 23 300,- Kč

Kolouch : 22 300,- Kč

Muflon (Koza bezoárová)

Muflon – beran : 31 500,- Kč

Muflonka : 22 300,- Kč

Muflonče : 22 000,- Kč

Prase divoké

Kňour : 22 900,- Kč

Bachyně : 17 700,- Kč

Lončák : 17 400,- Kč

Sele : 9 800,- Kč

Zajíc polní (bez rozdílu pohlaví)

Celkem : 3 900,- Kč

Bažant obecný

Kohout : 3 100,- Kč

Slepice : 3 100,- Kč

Bažant královský

Kohout : 3 900,- Kč

Slepice : 3 100,- Kč

Krocan divoký

Krocan : 5 600,- Kč

Krůta : 3 200,- Kč

Králík divoký, ondatra pyžmová, liška obecná, kuna lesní nebo skalní

Celkem : 4 800,- Kč

Ostatní zvěř pernatá (lovné druhy kachen, husy, lyska černá, holub hřivnáč a další pernatá zvěř)

Celkem : 3 200,- Kč

V. Nejčastější nemoci zvěře

Hrozba nakažení hrozí zejména **salmonelozou**, která se vyskytuje takřka u všech savců i ptáků, **tuberkulozou**, která se vyskytuje u všech teplokrevných živočichů, divočáků, spárkaté zvěře a šelem, **brucelozou**, která se vyskytuje u veškeré spárkaté zvěře, zvěře černé a nejčastěji u zvěře zaječí, tularemii, kterou přenáší většina hlodavců, králíci, zajíci, ondatry, **toxoplasmozou**, vyskytující se u veškeré zvěře, **trichinelozou**, známou pod lidovým názvem svalovčitost, která je působena hlísticí **Trichinella** a vyskytuje se zejména u divočáků a některých šelem. Konzumentům zvěřiny může hrozit taktéž **botulismus** (otrava botuloxinem). Pro člověka nejnebezpečnějším možným onemocněním získaným ze zvěře a zvěřiny je vzteklina, neboť tato postihuje centrální nervový systém, v rozvinuté formě ji nelze léčit a může způsobit smrt. **Vzteklina** se nejčastěji vyskytuje u šelem jako liška, kuna, jezevec, ale může jí být nakažená také zvěř spárkaté včetně zvěře černé.

VI. Plomba, lístek o původu zvěře

V § 51 se uvádí, že uživatel honitby může prodávat jen zvěř, zvěřinu a jiné části zvěře pocházející ze své honitby; o ulovené zvěři, jejím prodeji a vlastní spotřebě je povinen vést evidenci. Při prodeji je povinen postupovat podle veterinárních předpisů. Ke každému kusu zvěře spárkaté musí přepravující osoba mít u sebe vyplněný lístek o původu zvěře, z něhož je patrné datum ulovení a honitba, v níž byl uloven, a číslo plomby. Lístek o původu zvěře je přepravující osoba povinna předat příjemci zvěře. Příjemce zvěře je povinen uschovávat lístek o původu zvěře a sejmutou plombu 1 měsíc ode dne převzetí, podnikatel obchodující se zvěřinou nebo zvěřinu spotřebovávající k pohostinské nebo jiné činnosti do 6 měsíců ode dne nabytí zvěře. Uvádění zvěře do oběhu podléhá veterinárním předpisům. Pokud je u některých druhů zvěře doba lovu rozdílná podle jejího pohlaví, smí být zvěřina nakupována od uživatelů honiteb jen tehdy, lze-li bezpečně určit pohlaví kusu.

Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti v § 25 dále upřesňuje konkrétní podobu plomby na označení legálně uloveného kusu, § 26 uvádí upřesňující informace k lístku o původu zvěře, § 27 o způsobu výdeje plomb a lístků o původu zvěře, § 28 evidenci plomb a lístků o původu zvěře a § 29 informace k připevňování a snímání plomb.

Plombou je dle § 25 vyhlášky jednorázově použitelná nesnímatelná značka z umělé hmoty žluté barvy se štítkem spojeným se zatahovacím páskem. Štítek o tloušťce 1,25 mm má tvar lichoběžníku se zaoblenými rohy o spodní hraně délky 28 mm.

V horní části štítku, z níž vybíhá zatahovací pásek, je umístěna bezpečnostní vkládaná kleština červené barvy. Štítek je na jedné straně označen vyražením zkratky "CZ", dvoumístného čísla série a šestimístného evidenčního čísla, na druhé straně vyražením malého státního znaku. Zatahovací pásek v celkové délce 22 cm při vyústění ze štítku má v délce 2,5 cm zploštělý profil, poté je v délce 16 cm kruhového profilu se vzorem, který brání zpětnému vytažení zatahovacího pásku z bezpečnostní vkládané kleštiny, konec zatahovacího pásku má v délce 2,5 cm zploštělý profil opatřený po protilehlých stranách vruby a jeho závěrečná část o délce 1 cm přechází do hladkého kruhového profilu.

Lístkem o původu zvěře je dle § 26 vyhlášky písemný doklad zhotovený z papíru. Vzor lístku o původu zvěře je uveden v příloze č. 15 této vyhlášky. Do lístku o původu zvěře se zapisují tyto údaje: číslo plomby, název honitby, kde byla zvěř ulovena, jméno či název uživatele této honitby, datum (rok, měsíc, den) a hodina ulovení nebo nalezení ulovené či jinak usmrcené zvěře, druh zvěře a její pohlaví. Dále obsahuje místo pro případné veterinární záznamy a záznamy o pohybu zvěřiny, až ke konečnému zpracovateli. Pokud jde o použití lístku o původu zvěře v případech, kdy plomba není zapotřebí (§ 49 odst. 1 zákona), číslo plomby se neuvádí.

V § 27 vyhláška uvádí informace spojené s výdejem plomb a lístků o původu zvěře. Zde je uvedeno, že orgán státní správy myslivosti po obdržení odsouhlaseného, případně dohodnutého plánu mysliveckého hospodaření v honitbě, popřípadě po nabytí právní moci rozhodnutí o určení plánu mysliveckého hospodaření v honitbě orgánem státní správy myslivosti protokolárně předá uživateli honitby na jeho písemnou výzvu požadovaný počet plomb a lístků o původu zvěře. Tento počet může převyšovat počet kusů spárkaté zvěře stanovené k odlovu odsouhlaseným nebo dohodnutým nebo určeným plánem mysliveckého hospodaření a lovu o 30 %, pokud se uživatel honitby a orgán státní správy myslivosti nedohodnou jinak. Pokud dojde ke změně plánu a spotřebě všech plomb a lístků o původu zvěře vydaných podle odstavce 1, orgán státní správy myslivosti vydá po provedené kontrole další plomby a lístky o původu zvěře, za stejných podmínek jako v odstavci 1. Do tohoto počtu se započítává i počet plomb a lístků o původu zvěře nevyužitých uživatelem honitby v předchozích letech.

Orgán státní správy plomby a lístky o původu zvěře nevydává, jestliže plomby a lístky o původu zvěře vydané podle odstavce 1 nebyly použity, resp. jejich počet, který z předchozího období zbyl, je podle kritérií uvedených v odstavci 1 dostatečný k pokrytí plánovaného počtu spárkaté zvěře určeného k odlovu na další období.

V § 28 vyhláška uvádí informace spojené s evidencí plomb a lístků o původu zvěře. Zde je uvedeno, že orgány státní správy myslivosti vedou evidenci přijatých, vydaných a vrácených plomb a lístků o původu zvěře odděleně. Uživatel honitby před započítáním lovu vydá každému lovcovi proti podpisu počet plomb a lístků o původu zvěře odpovídající povolence k lovu a vede o tom evidenci. Při společných lovech spárkaté zvěře může označení zvěře zajistit myslivecký hospodář.

Evidence plomb podle odstavců 1 a 2 obsahují pořadové číslo zápisu, datum, číslo plomby, označení osoby, která plombu vydala, a osoby, které byla plomba vydána, datum převzetí plomby, podpis předávající osoby a podpis přijímající osoby.

Obdobné údaje obsahuje evidence o vrácených plombách. Evidence lístků o původu zvěře podle odstavců 1 a 2 obsahují stejné údaje jako evidence plomb podle odstavce 3 s tím, že místo čísla plomby se uvádí celkový počet vydaných, resp. vrácených lístků o původu zvěře. V případě, že jde o lístek o původu zvěře podle § 49 odst. 1 zákona, musí uživatel honitby takové lístky o původu zvěře opatřit evidenčními čísly a tato čísla uvést do evidence místo celkového počtu vydaných, popřípadě vrácených lístků o původu zvěře.

V § 29 vyhláška uvádí informace k připevňování a snímání plomb. Zde se uvádí, že plomba se nesnímatelným způsobem (zatažením na nejzazší místo) připevní za Achillovu šlachu na libovolné zadní končetině ulovené nebo jinak usmrčené nebo nalezené užitkovatelné spárkaté zvěře. V případě neuskutečnitelnosti takového připevnění se plomba připevní za některé žebro hrudního koše spárkaté zvěře. Pro označení spárkaté zvěře lze využít pouze plomby a lístky o původu zvěře vydané příslušným orgánem státní správy myslivosti. Plombu připevněnou podle odstavce 1 snímá příjemce zvěře při jejím zpracování nebo podnikatel obchodující se zvěřinou nebo zvěřinou spotřebovávající k pohostinské nebo jiné činnosti tak, aby nebyla porušena její celistvost, včetně upnutí zatahovacího pásku do bezpečnostní vkládané kleštiny.

VII. Hnutí Duha, Česká ornitologická společnost

Veřejnosti jistě známé sdružení Hnutí duha již několik let realizuje cílenou ochranou akcí pro medvěda, vlka a rysa, kdy rys se na několika místech ČR vyskytuje běžně a vlk a rys sporadicky na území Beskyd. Všechny tři druhy velkých šelem jsou u nás chráněny podle zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny. Podle vyhlášky č. 395/1992 je vlk obecný a medvěd hnědý zařazen mezi kriticky ohrožené druhy živočichů, rys ostrovid mezi druhy silně ohrožené. Na velké šelmy pamatuje i nařízení Evropské rady, resp. NATURA 2000 - všechny tři druhy velkých šelem jsou uvedené ve "Směrnici o stanovištích" (92/43/EEC) v příloze IV jako druhy živočichů, vyžadující v zájmu Společenství přísnou ochranu. V příloze II. vyhlášky 166/2005 Sb. (kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů v souvislosti s vytvářením soustavy Natura 2000) jsou medvěd, vlk a rys uvedeny jako druhy vyžadující zvláštní územní ochranu. Rys ostrovid je předmětem ochrany v evropsky významných lokalitách (EVL) Šumava, Beskydy, Blanský les a Boletice; pro vlka a medvěda byla vyhlášena pouze EVL Beskydy.

Přes všechna zákonná opatření je zjevné, že stavy velkých šelem se u nás nevyvíjí a největší nebezpečí pro ně představuje ilegální lov. Proto Hnutí DUHA zahájilo společně se sdružením Beskydčan v roce 1999 projekt Záchrana a návrat velkých predátorů, jehož součástí byl vedle besed, přednášek, výstav, mediální kampaně a snahy o změnu legislativy také terénní monitoring prováděný Vlčími hlídkami. V reakci na stále častější případy nelegálního odstřelu rysa ostrovida na Šumavě odstartoval v lednu 2005 také projekt Rysích hlídek, koordinovaný Hnutím DUHA Brno ve spolupráci se Správou CHKO Šumava. Vlčí a Rysí hlídky jsou speciálně proškolení dobrovolníci všech věkových kategorií (od 15 let), kteří část svého volného času věnují pobytu v terénu. V beskydských horách působí Vlčí hlídky za účelem ochrany vlka, rysa a medvěda již od roku 1999). Organizačně je zajišťuje a zázemí dobrovolníkům poskytuje místní skupina Hnutí DUHA Olomouc.

Pošumaví za účelem ochrany rysa ostrovida střeží **Rysí hlídky** již od roku 2005. Organizačně je zajišťuje Hnutí DUHA Brno ve spolupráci s Hnutím DUHA České Budějovice.

Rysí hlídky působí od letošního roku 2014 také v oblasti Jeseníků, kde činnost organizačně zajišťuje Hnutí DUHA Olomouc ve spolupráci s místními obyvateli z Jesenicka. Rysí hlídky jsou zaměřeny na rysa, protože vlci na Šumavě ani v Jeseníkách téměř nejsou, kdežto Vlčí hlídky jsou zaměřeny na sledování všech tří druhů velkých šelem a na monitoring tetřevovitých ptáků a sov. Smyslem vlčích a rysích hlídek je neustálý pohyb v území, kde se velké šelmy vyskytují, přičemž monitorují jejich výskyt a svou neustálou přítomností v terénu odrazují potenciální pytláky od střelby na chráněné šelmy a zjišťují pokusy o nelegální lov např. masité návnady - tzv. újedě. Působí tak jako prevence pytláctví - nejvýznamnějšího faktoru ohrožujícího nejen velké šelmy. Pytlák může být hlídkami přistižen přímo při činu a v tom případě mu hrozí obvinění z trestného činu pytláctví.

Přestože se hlídkám hnutí Duha doposud nepodařilo žádného pytláka usvědčit, nadále pokračují ve své činnosti, do které neustále zapojují nové zájemce z řad veřejnosti. Hnutí Duha spolupracuje mimo jiné i s Českomoravskou mysliveckou jednotou, která taktéž podporuje ochranu proti pytláctví. Hnutí DUHA disponuje veřejnou sbírkou, která bude použita pro toho, kdo svým svědectvím dopomůže k odsouzení pytláka, některého z výše uvedených druhů živočichů. V současné době odměna činí více jak 100 tisíc korun. ČMMJ se k výzvě o dopadení pytláků připojuje a na projektu s hnutím Duha spolupracuje.

Vyjma Hnutí Duha se v současnosti věnující ochraně a monitoringu velkých šelem další organizace např. ČSOP Radhošť, Alka Wildlife - projekt Trans-Lynx, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR - projekt Monitoring velkých šelem v EVL Beskydy, Mendelova univerzita v Brně - Ústav ekologie lesa, projekt "Analýza prostupnosti krajiny a výskytu velkých šelem v Západních Karpatech a návrh opatření na jejich ochranu.

Další organizací, která se věnuje potlačení pytláctví je česká společnost ornitologická, což je dobrovolné zájmové sdružení profesionálních pracovníků i amatérů, které zabývá se výzkumem a ochranou ptáků. Tato organizace cílenou kampaní propaguje ochranu dravců a bojuje proti pokládání otrávených návnad, zejména karbofuranu, neboť v posledních letech prudce přibývá otrav kriticky ohrožených druhů.

Podobně jako Hnutí Duha i ČSO vypsala v roce 2006 odměnu za informace vedoucí k dopadení travičů. Její výše se do roku 2010 vyšplhala díky darům desítek lidí na částku 78 500,-Kč, avšak o vyplacení odměny, se nikdo nepřihlásil.

Ani tato poměrně vysoká odměna nevedla k dopadení pytláků z řad travičů, rozhodl výbor ČSO o ukončení sbírky a využití prostředků na zbudování ornitologického parku, čímž prostředky posloužily na přímou ochranu dravců. ČSO však nadále ve své činnosti pokračuje cíleným projektem Volná křídla, kdy projekt, stejně tak jako u Hnutí Duha může podpořit několika způsoby kdokoliv z řad veřejnosti.

VIII. Nejdůležitější pasáže slovenského zákona č. 274/2009

Slovenská polovnická komora

Slovenská polovnická komora je právnickou osobou, která se člení na obvodní komory, které zpravidla působí v územním obvodě okresního úřadu a které sdružují polovnické organizace, základní organizační jednotky komory, a držitele platných loveckých lístků s místem trvalého bydliště v tomto územním obvodě, kteří nejsou členy základních organizačních jednotek. Členem komory je fyzická osoba nebo právnická osoba, která se podílí na chovu zvěře, starostlivosti o zvěř a její životní prostředí, včetně jejího lovu. Podrobnosti o vzniku a zániku členství v komoře určují její stanovy. Komora plní úlohy na úseku poľovníctva, které jí vyplývají ze zákona a ze stanov komory, dbá přitom na to, aby byly zachované historické hodnoty a tradice myslivosti, zejména, pořádá zkoušky uchazečů o lovecký lístek, jmenuje přednášející a zkušební komisaře pro zkoušky z myslivosti, organizuje odbornou přípravu na zkoušky o lovecký lístek, vydává lovecké lístky, prodlužuje jejich platnost a odebírání je, organizuje střeleckou přípravu uchazečů od lovecký lístek, praktické zkoušky ze střelectví, organizuje kontrolní střelby členů komory, organizuje loveckou kynologii a sokolnictví, kontroluje dodržování předpisů na tomto úseku, organizuje a vykonává chovatelské přehlídky, organizuje odbornou přípravu členů hodnotitelských komisí, spolupracuje se státními orgány při přípravě návrhů všeobecně závazných právních předpisů na úseku myslivosti, spolupracuje s ministrem při plnění úloh na úseku myslivosti, stejně tak jako při návrzích koncepcí na rozvoj myslivosti a návrh složení mysliveckých orgánů ministerstva, napomáhá při zpracování prvotních statistických údajů a evidencí na úseku myslivosti, ve spolupráci s ministrem zastupuje Slovenskou republiku v mezinárodních mysliveckých, kynologických, sokolnických a jiných organizacích, které vyvíjí svojí činnost v souvislosti s myslivostí, Zabezpečuje plnění dalších úloh, kterými ji může pověřit ministerstvo, nebo která vyplývají z jejich stanov, řeší disciplinární provinění držitelů loveckých lístků, prostřednictvím disciplinární komise.

Zakázané způsoby lovu

Konkrétně se za zakázané způsoby lovu považuje dle § 65 odst. 2 zákon o poľovníctve považuje - trávení jedem, usmrcování plynem, vykuřování, chystání do ok, nášlapných pastí, čelistových pastí, na lep a háčky, chytání do pastí, které jsou založené na principu neselektivního odchyty a které za určitých podmínek nechytají selektivně, používání mířidel a puškových dalekohledů vybavených hledáčkem na střelbu v noci s elektronickým zvětšením obrazu nebo převrácením obrazu a dalších podobných zařízení umožňujících střelbu v noci, infrazaměřovačem, noktovizorem, laserovým zaměřovačem, zaměřovačem se zesílením světla a optickým zaměřovačem, které jsou přizpůsobené na vidění v noci, lov z motorových vozidel, hospodářských strojů a jiných mechanismů, letadel, helikoptér, a jiných zařízení jako loděk a člunů pohybujících se rychlostí větší než 5km/h, používání oslepené nebo jinak poraněné zvěře jako živé návnady, lov pomocí přehrávání hlasových projevů zvěře z magnetofonových pásek nebo jiných nosičů zvuku, střílení zvěře z luku nebo kuše vyjma luku v oborách s nejnižší hmotností 220 N, lovit zvěř předovkami, plynovými zbraněmi, zbraněmi s tlumičem hluku výstřelu, krátkou zbraní a samostříly, lovit zvěř nebo jí nahánět při lovu za pomoci výbušnin a zabíjení elektrickým zařízením schopným jí zabít nebo omráčit, uspávání zvěře chemickými preparáty kromě jejich použití v případě vyškolené osoby při chytání a přepravě živé zvěře se souhlasem nebo na příkaz uživatele revíru, lov za použití zdrojů umělého osvětlení, zařízení na osvětlování terčů, zrcadel a jiných oslňujících prostředků, lov do sítí vyjma lovu zajíce, bažanta a koroptve na další chov a malých sítí na chytání divokých králíků a lišky, lov jinou zbraní než zbraní loveckou, lov zakázanou zbraní vybavenou zakázanými doplňky, střílení na zvěř samonabíjecí zbraní schopnou pojmout v zásobníku více jak dva náboje.

Nesprávný odstřel

Jako nesprávný způsob lovu dle § 65 odst.3 zákon o o poľovníctve se považuje střílení zvěře na vnadišti a napájedle, které je umělým zařízením pro napájení zvěře vodou, to neplatí u divočáků, šelem a krkavcovicých ptáků na vnadišti. Používat loveckého psa na nahánění divočáků vyjma používání těchto psů při dosledu, pokud se nejedná o psa, který k tomuto nemá složenou zkoušku honičů.

Střílet spárkatou zvěř brokem, střílet spárkatou zvěř vyjma divočáků jednotnou střelou do brokovnice, střílet srnčí zvěř kulovými náboji s menší dopadovou energií než 1000 J/100m a na ostatní spárkatou zvěř náboji s dopadovou energií menší jak 1 500 J/100 m a s hmotností střely menší jak 6 g a průměrem menším jak 6 mm, střílet na medvěda jinými náboji jak kulovými náboji s dopadovou energií menší jak 1500 J/100m, lovit zvěř v noci po uplynutí dvou hodin po západu slunce a do dvou hodin před východem slunce mimo medvěda, divočáků, vlka, jezevce, lišky, kuny, psíka mývalovitého, mývala severního, ostatní zvěř se nesmí lovit mimo den a v noci, která začíná úplňkem, tři noci před ním a tři noci po něm, a to jen v případě jasných měsíčních nocí a s použitím výkonné pozorovací optiky a optiky střelecké, lovit spárkatou zvěř na čekané ve vzdálenosti kratší než 100 metrů od hranice revíru, lovit bažanty ve vzdálenosti kratší než 200 metrů od hranice cizí bažantnice, lovit spárkatou zvěř v čase nouze ve vzdálenosti kratší než 200 metrů od krmelců, lovit jezevce norováním a rozkopáváním brlohů, vystřelovat hnízda, střílet na zvěř narkotizačními zbraněmi vyjma jejich použití při odchytu, vyšetření nebo veterinárním zákroku, lovit zvěř na pozemcích, na kterých současně probíhají zemědělské nebo lesní práce, lovit spárkatou zvěř vhodnou na další chov, lovit zvěř podléhající mysliveckému plánování, pro kterou nebyl plán chovu a lovu schválený nebo které nebyl povolený, lovit sluku v čase dvě hodiny po západu slunce a dvě hodiny před východem slunce, sbírat vejce pernaté zvěře mimo jejich záchrany, sbírat paroží zvěře bez povolení uživatele revíru, chovat ondatru pižmovou v zajetí a živou jí preparovat.

Uvedený § 65 zákona o poľovníctve dále v odst. 4 zakazuje narušovat užívání honitby chováním, ohrožujícím bezpečnost osob, majetku a životního prostředí zvěře, zakazuje umísťovat v loveckém revíru zařízení na odchyt dravců bez platné výjimky, zakazuje budovat nadzemní posedy na pozorování a lov zvěře ve vzdálenosti menší než 200 metrů od hranice loveckého revíru nebo od hranice území s pátým stupněm ochrany a nebo zony A chráněného území, zakazuje propagovat a prodávat prostředky, a zařízení na lov, které jsou podle výše uvedeného zakázány. Jiný způsob lovu, který není v rozporu s výše uvedeným může stanovit ministerstvo.

Podle ustanovení § 76 zákon o poľovníctve, se přestupku na úseku poľovníctva dopustí ten, kdo porušuje zákaz nebo povinnost na ochranu a zachování genofondu zvěře, porušuje povinnosti při držbě a chovu zvěře v zajetí, nepředloží loveckou trofej na přehlídku loveckých trofejí, porušuje povinnosti nebo zákazy na úseku ochrany poľovníctva, neplní povinnosti uživatele revíru, neodevzdá průkaz nebo odznak poľovníckej stráže, jako člen poľovníckej stráže poruší nebo neplní povinnost nebo překročí oprávnění, neodevzdá rozhodnutím odňatý lovecký lístek, vykonává lov zvěře bez dokladů, jako vedoucí společného lovu neplní nebo poruší povinnosti nebo neplní opatření orgánů státní správy myslivosti. Myslivecký hospodář se dopustí přestupku, pokud neplní povinnosti ustanovené zákonem nebo vykonává činnosti, které jsou v rozporu se zákonem.

Orgánem, který uvedené přestupky projednává je okresní úřad, v jehož územní působnosti byl přestupek spáchaný. Okresní úřad může v přestupkovém řízení uložit napomenutí, peněžitou pokutu od 30 Eur do 3000 Eur, zákaz činnosti až na jeden rok nebo odnětí věci. Pokud se přestupku dopustí fyzická osoba do dvou let po tom, co jí byla za stejný přestupek uložena sankce, může jí být uložen dvojnásobek horní hranice pokuty a nebo místo napomenutí peněžitá pokuta. Ustanovení § 78 zákona o poľovníctve vyjmenovává jiné správní delikty spojené zejména s povinnostmi uživatelů revírů, kdy za zmínku jistě stojí ustanovení, kterým se za jiný správní delikt považuje skutečnost, kdy uživatel revíru neoznámí policejnímu sboru nález usmrcené zvěře nebo zvěře zraněné v rozporu s tímto zákonem, u celoročně chráněné zvěře orgánu ochranu přírody a krajiny. V ustanovení § 77 zákon o poľovníctve je zakotveno disciplinární provinění, kdy zákon uvádí, že disciplinárním proviněním je konání držitele loveckého lístku, které nevykazuje znaky trestného činu, přestupku nebo jiného správního deliktu a je v rozporu s disciplinárním pořádkem vydaným komorou. Disiplinární provinění je řešeno dle disciplinárního pořádku

Disciplinární pořádek Slovenskej poľovníckej komory

Slovenská poľovnícka komora vydala podle § 77 ods. 2 zákona o poľovníctve disciplinární pořádek Slovenské poľovníckej komory, podle kterého je disciplinárním proviněním konání držitele loveckého lístku, který je v rozporu se zákonem nebo jeho vykonávacími předpisy a nevykazuje znaky trestného činu, přestupku nebo správního deliktu.

Konkrétním proviněním proti disciplinárnímu pořádku je, pokud člen komory a držitel platného loveckého lístku nepředloží doklady myslivecké strážní, nepředloží trofej pro účely chovatelské přehlídky, umožní lov v rozporu se zákonem, neodevzdá po skončení platnosti povolení k lovu zvěře, nachází se v revíru bez zápisu v knize návštěv loveckého revíru, vykonal nesprávný nebo neúplný zápis do knihy loveckého revíru, neplní nebo porušuje své povinnosti, porušuje na společném lovu dané povinnosti, porušuje povinnosti při sokolnictví, porušuje povinnosti při lovu na vnadišti, nevykoná dohledání nebo oznámení o nalezené zvěři, nevykoná označení zvěře, nevrátí vydané značky nebo neohlásí ztrátu značky (plomby), vykonává lov některým zakázaným způsobem lovu, dodává na trh zvěřinu v rozporu se zákonem. Pokud se obviněný dopustil disciplinárního proviněním a disciplinární orgán neopustí od uložení disciplinárního opatření a skutkový stav hodnověrně prokáže, může disciplinární komise uložit obviněnému dle závažnosti jeho proviněním písemné napomenutí, peněžitou pokutu od 20 Euro do 500 Euro, odnětí lovecké trofeje, odvolání z funkce v komoře a zákaz výkonu funkcí v komoře na 1 až 3 roky. Věc řeší dle okolností a závažnosti případu obvodní disciplinární komise, nebo disciplinární komise komory.

IX. Skutková podstata TČ na Slovensku

Kto neoprávnene zasiahne do výkonu práva poľovníctva alebo do výkonu rybárskeho práva tým, že bez povolenia loví zver alebo ryby alebo loví zver alebo ryby v čase ich ochrany alebo zakázaným spôsobom, alebo kto ukryje, prechováva, alebo na seba alebo na iného prevedie zver alebo ryby neoprávnene ulovené alebo nájdené, potrestá sa odňatím slobody až na dva roky.

Odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1

- a) hromadne účinným alebo zavrhnutiahodným spôsobom,
- b) v malom rozsahu, alebo
- c) ako osoba, ktorá má osobitne uloženú povinnosť chrániť životné prostredie.

Odňatím slobody na jeden rok až päť rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1

- a) a už bol za taký čin odsúdený,
- b) vo väčšom rozsahu, alebo
- c) závažnejším spôsobom konania.

Odňatím slobody na tri roky až osem rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 v značnom rozsahu.

Odňatím slobody na štyri roky až desať rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 vo veľkom rozsahu.

X. Vzory dokladů

PRŮKAZ MYSLIVECKÉHO HOSPODÁŘE

3,5 x 4,5 cm

ČESKÁ REPUBLIKA
Příjmení, jméno, titul mysliveckého hospodáře

Obvod působnosti (název honitby)

VZOR

ČESKÁ REPUBLIKA - PRŮKAZ MYSLIVECKÉHO HOSPODÁŘE

Jméno/Název uživatele honitby

Název a sídlo orgánu, který průkaz vydal

Datum vydání

Doba platnosti
do

Číslo jednací

Podpis a razítko orgánu, který průkaz vydal

VZOR

PRŮKAZ MYSLIVECKÉ STRÁŽE

3,5 x 4,5 cm

ČESKÁ REPUBLIKA
Číslo

Příjmení, jméno, titul myslivecké strážě

Obvod působnosti (název honitby)

VZOR

ČESKÁ REPUBLIKA - PRŮKAZ MYSLIVECKÉ STRÁŽE

Jméno/Název uživatele honitby

Název a sídlo orgánu, který průkaz vydal

Datum vydání

Doba platnosti
do

Číslo jednací

Podpis a razítko orgánu, který průkaz vydal

VZOR

ČESKÁ REPUBLIKA - LOVECKÝ LÍSTEK

JMÉNO A PŘÍJMENÍ, TITUL

DATUM NAROZENÍ

VYDAL

DNE POD 6 J.

PLATNOST DO PODPIS A RAZÍTKO

ČESKÁ REPUBLIKA - LOVECKÝ LÍSTEK PRO CIZINCE

JMÉNO, NAME, NOM, NAME

STÁTNÍ PŘÍSLUŠNOST, VOLKSZUGEHÖRIGKEIT, ČÍSLO PASU, PASSNUMMER, PASSEPORT NO, NATIONALITÉ, NATIONALITY, NUMBER OF PASSPORT

VYDAL, AUSGESTELLT VOM, DELI ÈRE PAS, ISSUED BY

DNE, DATUM, DATE, DATE POD 6 J., No. - Nr.

PODPIS A RAZÍTKO, UNTERSCHRIFT UND STEMPEL, SIGNATURE ET CACHET, SIGNATURE AND STAMP

POVOLENKA K LOVU

Evidenční číslo Platná do

Uživatel honitby, sídlo

Název honitby

Povolenka je vystavena pro:

Jméno a příjmení

Trvalý pobyt

Č. loveckého lístku

Vystavena dne Podpis uživatele honitby

Druh zvěře	počet kusů	pohlaví *	věková třída *

* U bažanta královského, krocana divokého a u spárkaté zvěře vyplňte též pohlaví a u samců zvěře spárkaté i věk.

Podpis mysliveckého hospodáře

Vzor plomby na označení ulovené zvěře

